

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA VESZPRÉMI AKADÉMIAI BIZOTTSÁGÁNAK ÉRTESÍTŐJE

VEAB ÉRTESÍTŐ 1984. II.
(Beszámolók)

**A
MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
VESZPRÉMI AKADÉMIAI BIZOTTSÁGÁNAK
ÉRTESÍTŐJE**

1984. II.

VESZPRÉM

1984

Összeállították: Bakács Tiborné
Czingráber János
Kovács István műszaki szerkesztő

ISSN 0133-4948

Kiadja: az MTA Veszprémi Akadémiai Bizottsága
Felelős kiadó: Nemecz Ernő, a VEAB elnöke
Készült: 1500 példányban a NEVIKI Sokszorosító Üzemében
Engedélyszám: 48509

TARTALOM:

I. A VEAB 1983. ÉVI ÉVZÁRÓ TELJES ÜLÉSE

1. Nemecz Ernő elnöki beszéde.....	4
2. István Lajos: Az orvostudomány mai eredményei és problémái a Hodgkinkór kezelésében szerzett tapasztalatok tükrében.....	11
3. Salánki János: Az 1983. évi pályázatok ismertetése.....	37
Díjnyertes pályamunkák összefoglalói	

II. A VEAB ESEMÉNYNAPTÁRA

43

III. BESZÁMOLÓ A SZAK- ÉS MUNKABIZOTTSÁGOK 1983. ÉVI MUNKÁJÁRÓL

1. Agrártudományi szakbizottság.....	56
2. Bányászati- földtudományi és energetikai szakbizottság	59
3. Biológiai szakbizottság.....	68
4. Erdészeti szakbizottság.....	71
5. Jogtudományi szakbizottság.....	74
6. Kémiai szakbizottság.....	77
7. Műszaki szakbizottság.....	83
8. Orvostudományi szakbizottság.....	88
9. Számítástechnikai és rendszerelméleti szakbizottság.....	94
10. Társadalomtudományi szakbizottság.....	96
11. Történelmi szakbizottság.....	107
12. Környezetvédelmi és tájhasznosítási koordinációs tanács.....	112
13. Szerkesztő bizottság.....	120

IV. SZEMÉLYI HIREK

121

V. TÁJÉKOZTATÓ A KÖZLEMÉNYEK BEKÜLDŐI RÉSZÉRE

127

VI. A VEAB 1984. ÉVI PÁLYÁZATI KIÍRÁSA

132

I.

A VEAB 1983. ÉVI ÉVZÁRÓ TELJES ÜLÉSE

Nemecz Ernő elnöki beszéde

Tisztelettel köszöntöm a VEAB 1983. évi plenáris ülésének minden résztvetőjét, külön is köszöntöm a VEAB régióba tartozó megyék párt és állami vezetőit, tisztelt vendégeinket. A VEAB 11. plenáris ülését megnyitom.

Minden év decemberében számadás céljából gyűlik össze a VEAB-ban működő szakemberek, bizottsági tagok, vezetők széles köre, és az elnök nehéz helyzetben van, amikor az eltelt év működésének mérlegét lehetőleg rövidre fogottan megvonja. Az általános megállapítások mit sem mondanának, a részletek száma pedig oly nagy, hogy a válogatás-kiemelés okvetlenül magában rejti a szándéktalan torzítás veszélyét. Annak sommázatos előrebocsájtásával, hogy a VEAB az 1983. évben is programjaival, egész működésével társadalmunk aktuális kérdéseire kereste a választ, hogy hallatta a szavát minden fórumon, ahol a tudományosan megalapozott álláspontok beépülhettek a gyakorlati végrehajtást irányító szempontjaiba, nem mellőzhetem - éppen a fenti kijelentés illusztrálása végett szakbizottságaink munkájának szükségyszerűen nagyon is vázlatos tematikai ismertetését.

Mindenek előtt a központi rendezvények sorából emlitem a népgazdasági szempontból is a legjelentősebbek közé tartozó erőforrás-gazdálkodási konferenciát, amelyet dr. Kapolyi László akkori ipari államtitkár, a VEAB Bányászati-Földtudományi és Energetikai Szakbizottságának elnöke hívott össze 1983. június 6-7 napján Veszprémbe, amelyen szovjet, amerikai, angol, francia, olasz, NDK, NSZK, lengyel, cseh, svéd, osztrák szakértők, valamint a Római Klub elnöke, Aurelio Peccei, Armand Hammer, az Occidental Petroleum elnöke, a Világbank képviselői és mások vettek részt.

Politikai, szociológiai aspektusból kiemelkedik az augusztus 16-19 között ugyancsak Veszprémbe "Nők a tudományban" elnevezéssel megrendezett konferencia, amely a világon első ilyen tanácskozás volt. A konferenciára az UNESCO védnöksége alatt került sor, 18 országból 113 résztvevővel, gazdag tartalommal, szabadtéri hang-

versennyel, Udvardy Erzsébet képkiallításával, Asbóthné Torma Judit igazgató remek reklámötlete folytán mirelitegarden party-val színezve, élénk hazai és külföldi visszhangot keltve, sok barátot szerezve Magyarországnak. Magyar szempontból különös jelentősége van az anyanyelvi oktatásnak és a kommunikációs nevelésnek. A június 20-24. közötti konferenciát az UNESCO és az AILA /Alkalmazott Nyelvészet Nemzetközi Szövetsége/ kezdeményezte, és azon 11 ország képviselői vettek részt. A konferencia társrendezője az Országos Oktatástechnikai Központ volt.

Moszkvából, Berlinből, Szófiából, Krakkóból, Halleből, Bukarestből, Bécsből, és Ausburgból érkeztek jogtörténészek és államigazgatási jogászok az augusztus 23-26 között megrendezett konferenciára, amelynek kezdeményezője az MTA Állam és Jogtudományi Intézete, a Magyar Jogász Szövetség és az Államigazgatási Főiskola volt.

Veszprémbe került sor május végén az első magyar-NSZK történész tanácskozásra, amely a két világháború közötti politikai, gazdasági, kulturális és társadalmi kapcsolatokra terjedt ki.

A kémiai szakbizottság szeptember 6. és 9. között Veszprémbe "Thermodynamics of Liquid Mixture" címen rendezett 23 külföldi résztvevővel olyan szimpóziumot, amelyen csaknem valamennyi európai szaktekintély részt vett. Az MTA Irodalomtudományi Intézete április 6-10.-ig nagysikerű konferenciát rendezett székházunkban "Spätrenaissance-mannerismus-frühbarock" címen.

Ezeket az 1983. évi nemzetközi rendezvényeket a VEAB-ban folyó munka érzékeltetése céljából említem. A továbbiakban a VEAB szakbizottságainak 1983. évi tevékenységét vázolom. Az Agrártudományi Szakbizottság idei témái: "A mezőgazdasági üzemek exportra irányuló termelésének fejlesztése", "Az aszálykárok következményeinek lehetséges csökkentése", "A felsőoktatási reform és az állattenyésztés oktatása", "Borászati ankét" a magyar bortermelés teljes diagnózisát és a kialakult kedvezőtlen helyzetből kivezető utat megjelölő, nyomtatásban megjelentetett ajánlásokkal.

A bányászati- földtudományi és energetikai szakbizottság hét munkabizottsággal, átgondolt munkaterv alapján látott hozzá olyan témák kutatásához, mint a korszerű bányaművelési eljárások, a szén kéntelenítése, a barnaszén gázosítása, korszerű geofizikai módszerek alkalmazása az ásványkincsek felkutatásában, tüzeléstechnikai módszerek, bányameddők hasznosítása, rekultiváció. Az elmélet és a gyakorlat szoros kapcsolatát bizonyítja, hogy 1983. III. 22-én a VEAB épületében került sor annak a rekultivációs modellszerződésnek aláírására, amelynek eredményeként a Veszprémi Szénbányák Vállalat 1983. évben 171 hektár bányaműveléssel tönkretett területet tett szántóföldi művelésre alkalmassá, s a rekultiváció a következő években most már terv szerint folytatódik.

A biológiai szakbizottság és munkabizottságai témáiból kiemelem a "Balatonvédelem és agrokémizálás", a "Genetikai kutatások eredményeinek hasznosítása a növénynemesítésben" és a "Toxikoló-

gia jelene és jövője" című előadásokat és vitatémákat. Követendő példaként említem, hogy üléseiket a munkabizottságok gyakran rendezik a VEAB más, a kutatási téma által érintett bizottságaival, Így például a biológiailag aktív vegyületek hatásmechanizmusának biokémiai alapjai című témakört közös előadóülésen tárgyalták a kémiai szakbizottság agrárkémizálási munkabizottságával. A szakbizottság idén is jelentősen közreműködött a XXV. Hidrobiológus Napok rendezésében.

Az erdészeti szakbizottság és munkabizottságai 1983-ban is folytatták az előző években már megszokott rendszeres munkájukat, és idén is megjelentettek egy monográfiát "Csertermesztés és hasznosítás" címmel, amelynek költségeit a Soproni Erdészeti és Faispári Egyetem biztosította.

A jogtudományi szakbizottság mind a négy munkabizottsága más-más jelleggel, de hasznosan tevékenykedett 1983-ban. Az államjogi és államigazgatási jogi munkabizottság gondos terv alapján, módszeres alapossggal vizsgálja az államigazgatás korszerűsítésének problémáját.

A büntetőjogi munkabizottság a Büntető Törvénykönyv hagyományos témái mellett felmérte és értékes tanulmányában elemezte a VEAB régióban a környezet és a természet büntetőjogi védelmével kapcsolatos, és a jogalkalmazó szervek idegenkedését tükröző helyzetet. A tanulmányt 1984 elején eljuttatják az igazságügyi miniszterhez, mert abból több irányu következtetést lehet levonni. Kivonatossan közöljük a VEAB Értesítőben, és úgy gondoljuk, hogy azt érdemes lenne megküldeni valamelyik jogi szaklapnak is.

A gazdasági és polgári jogi munkabizottság szűk létszámkerete ellenére gazdasági jogunk fejlődésének fő irányába tájékozódik.

A környezetvédelmi jogi munkabizottság tagjainak munkaerőjét pedig teljes mértékben kimeríti az országos kutatásba való integrálódás.

A szakbizottság kiemelkedően legnagyobb eredménye a magas tudományos színvonalon megtartott felolvasó ülés volt.

A kémiai szakbizottság és munkabizottságai 1983. évi teljesítménye kiemelkedőnek mondható, talán legegzeztább azóta, hogy a szakbizottság elkezdte működését. Valami ilyesmit képzeltünk el és reméltünk a hazai vegyipar egyik országos központjában működő kémiai szakbizottságtól. Néhány témát említek csupán, megközelítően sem a teljesség igényével. "A mezőgazdaság kemizációjának hatása a talajok biológiai folyamataira" "Originális új növényvédőszer-kutatás biokémiai, illétve molekuláris biológiai módszerekkel, toxikológiai teszteléssel" "Kolinerg rendszerre ható biológiailag aktív vegyületek hatásmechanizmusának biokémiai alapjai" "A kifejlesztés alatt álló Nevifosz rovarölő szer vitája" "A folyékony műtrágyázás hazai helyzete" "Várpalota környezetvédelmi felmérése" és még sok téma. Fontos kezdeményezése a szakbizottságnak "Környezetvédelmi, műszaki értelmező szótár" összeállítás.

A műszaki szakbizottság és munkabizottságai tevékenységét is elégedetten említem. Kiemelkedő fontosságúnak tartom népgazdasági szempontból a hulladékok energetikai hasznosítása című kutatási témát, az öntődék műszerezettségű helyzetének és az öntészeti acélok előállításának és hőkezelésének témáit, valamint a bauxitok vizsgált komplex hasznosításának kérdéseit.

Az orvostudományi szakbizottság sokirányú tevékenysége és rendezvényei sorából kettőt emelek ki. Egésznapos programmal járó kihelyezett ülést tartottak Szombathelyen és Veszprémben. Mindkét helyen a megye társadalmi és állami vezetőivel történt előkészítő megbeszélés után, a helyi egészségügyi intézmények bevonásával került sor a délelőtti szakbizottsági ülésre és a délutáni, a megyei kórházakkal közösen rendezett tudományos ülésre. Mindkét helyen beszámolók hangzottak el az orvostudományi kutatómunka Vas, illetve Veszprém megyei helyzetéről. A délutáni tudományos üléseken jó áttekintést kaptunk a két megyei kórházban folyó tudományos munkáról. A szombathelyi ülésen részt vett Szentágothai János, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke is, s utána kötetlen beszélgetésben és a sajtónak tett nyilatkozatában európai színvonalú tudományos ülésnek jellemezte a szombathelyi rendezvényt és a VEAB Orvostudományi Szakbizottságának tevékenységét. Szeretném kiemelni azt a nagyon gyümölcsöző és hasznos együttműködést is, amelyet a haematológiai és onkológiai munkabizottságnak sikerült létesíteni a szomszédos Ausztria orvoskutatóival. A kardiológiai munkabizottság tevékenysége a Balatonfüredi Állami Kórház szakmai és tudományos munkájára épül. Nagyon szerencsésen kapcsolják össze a vezető regionális jellegű intézmény működését a munkabizottság tudományos és továbbképző feladataival. Ugyanez mondható el az orvosi mérés- és számítástechnikai munkabizottság munkájáról is. Genetikai munkabizottságunk rendezvényein humángenetikusok bevonásával foglalkoztak az ikerszülések gyakoriságával, az ikrek fokozott halandóságának okaival, az ikerbejelentéssel és az ikerregiszterekkel, illetve a praenatális ikergondozással, annak szervezeti és műszeres feltételeivel. A szakbizottság keretében az év folyamán jelentős szervezeti változások következtek be. Megalakult a sport- és mozgásbiológiai munkabizottság, a klinikai cytológiai munkabizottság és a társadalomorvostani munkabizottság. A két első munkabizottság kezdettől fogva érdemleges és eredményes munkát fejt ki, a társadalomorvostani munkabizottság pedig a közeljövőben tartja alakuló ülését.

A számítástechnikai és rendszerelméleti szakbizottság és négy munkabizottság tevékenységét egy-egy tématerületre történt fokozott koncentráció, a negyedik nemzetközi alkalmazott kémiai konferencián, továbbá a Műszaki Kémiai Rendszerek 83 konferencián, valamint a magyar-bolgár, a vegyipari rendszerek modellezése témakörű mikroszimpóziumon való tevékeny részvétel jellemzi. Idén is megtartották hagyományos bozsoki tanácskozásukat a műszaki kémiai rendszerek matematikai és számítógépes modellezése című témában.

1983-ban a társadalomtudományi szakbizottság 9 munkabizottsága minden várakozást kielégítő módon tevékenykedett. A kutatási témák szerteágazó volta és a hatalmas tématerületek azonban

lassan kizárják annak lehetőségét, hogy e szakbizottság vezetői az igen aktív munkabizottságok tevékenységét átfogják és irányítsák. Erről dicsérettel tesztek említést, mert a kialakult helyzet a jó munka és a nagy aktivitás eredménye. A szakbizottság elnökét felkértük, hogy a soron következő VEAB ülésen egy neveléstudományi, pályaválasztási, nyelvészeti, alkalmazott nyelvészeti, könyvtárestudományi munkabizottságokat magába foglaló új, társadalomtudományi szakbizottság II. létrehozására terjesszen elő javaslatot, s ennek megfelelően a mostani társadalomtudományi szakbizottság által koordinált terület szűkítésére. Bármennyire egyszerűsíteni szeretném a témát, nem mehetek el szó nélkül a társadalomtudományi szakbizottság tagjainak dicséretesen aktív publicisztikai, irodalmi tevékenysége, külföldi konferenciákon eredményes közreműködése, társadalmi jelenlétük számos pozitív bizonyítéka mellett. Ugyanakkor meg kell említenem, hogy egyes bizottsági tagok részvételét a munkaadók akadályozzák, így az érintett területeken az illetékes pártbizottságok segítségét kell kérnünk.

A történelmi szakbizottság és 5 munkabizottsága 1983-ban is kiemelkedő munkát végzett. Két kötetben, 726 oldal terjedelemben sajtó alá rendezték a Veszprémben 1982-ben megtartott második nemzetközi kézművesipartörténeti szimpózium anyagát, s előkészületben van annak magyar fordítása is. A településtörténeti munkabizottság három kötetben, összesen 121 előadást tartalmazva megjelentette a Dunántul településtörténete IV. /1867-1900/ és a Dunántul településtörténete V. /1900-1944/ köteteket, a PAB-bal közösen. Igen pozitív volt a nem régen alakult archaometriai, az iparrégészeti és a zenetörténeti munkabizottság idei tevékenysége is.

Ezuttal is a legteljesebb elismeréssel kell szólnom a környezetvédelmi és tájhasznosítási koordinációs tanács és a kebelében működő urbanisztikai és természetvédelmi munkabizottság munkájáról. Ki kell emelnem a koordinációs tanács igen jó együttműködési készségét más akadémiai és egyéb intézményekkel és szervezetekkel, mint a VIZITERVVEL, OKTH-val és a BIB-ből. Előadó és felolvasó üléseiken az alábbi témákkal foglalkoztak: "Az állattartó telepek és a Balaton vízminőség védelme", "A környezetkimélő tápanyagutánpótlás lehetőségei a Balatonfelvidék szőlőültetvényeiben", "A természetvédelmi munkabizottság munkaülésein megtárgyalták az "Alpokalja természeti képe" és a "Bakony természeti képe" című programokat. Ezenkívül tagjai intenzív munkát vállaltak a FAO, az UNESCO MAB, az IUCN bizottságaiban, a Forum Pannonicum nemzetközi természettudományos kutatási programban. Az urbanisztikai munkabizottság 1983-ban a városok fokozódó társadalmi, gazdasági szerepe által megkívánt környezeti kultúra, települési környezetvédelem megteremtése, megóvása és fejlesztése kérdéseivel foglalkozott. Ebben a szellemben Mosonmagyaróváron vizsgálták a Dunakiliti térségében épülő víztározó, régészeti, műemléki, természetrajzi kutatásokat befolyásoló szerepét, az adottságokat, mint idegenforgalmi vonzástervezőket. Dunaujvárosban értékelték a kísérleti településkörnyezeti minősítő rendszer bevezetésének eddigi tapasztalatait. Tatabányán pedig a Tata-Tatabánya-Oroszlány települések és a hozzájuk tartozó középfokú vonzáskörzetek fejlődésének urbanizációs kérdéseit. Székesfehérvári ülésükön az "Adottságok és fejlesztési

tényezők összefüggései a székesfehérvári városrekonstrukció példáján" címmel tájékoztak.

Egyes bizottságok tevékenysége kapcsán említett publikációk a VEAB Szerkesztő Bizottságának munkáját dicsérik.

Folytattuk az akadémiai klub rendezvényeit, és nyaranként a Zenélő Udvar koncerteket.

A sokszínű, szerteágazó tevékenység, amelyről most szót mondtam, azt a kérdést is felteszi, hogy miképpen kapcsolódik régióink az ország, sőt az általános haladás ügyéhez. Az nyilvánvaló, hogy a tudományt, az emberi elme e nagyszerű teljesítményét kívánja, ha kicsiben is, a társadalom szolgálatába állítani. Az ember, mint természeti lény számára a logikusan rendezett ismeretek jelentették történelme folyamán a leghatásosabb fegyvert a létért való küzdelemben. De az óriási intenzitás nyomán, amelyet a XX. század e téren kifejt, sokasodnak azok a jelenségek, amelyek azt mutatják, hogy a tudomány által feltárt lehetőségek korlátozatlan kihasználása maga a természet s önmagunk ellen is fordulhat. Eljutottunk egy olyan magasfokú technizált és civilizált társadalomba, amelyben olykor érthetetlen morális és gazdasági válságok törnek ki, s a kor kritikája nem hagyja érintetlenül a fejlődés motorjának tekintett tudományt magát sem. Tuljutottunk azon a korszakon, amikor a természetről szóló ismeret szerzése volt maga a cél, amely kor óriási felismerésekkel, a világról alkotott képünk szinte máig érvényes felvázolásával hagyott kitörölhetetlen nyomot maga után. Ma - és ez is a válság egyik jele - a tudomány fejlesztése lett az öncél, tekintet nélkül az ismeretek fontosságára, amellyel foglalkozik. Egy amerikai felmérés szerint a világon megjelenő tudományos közlemények 95 %-a ha nem jelenne meg, miben sem befolyásolná a tudomány tényleges haladását. Az az ellenérv, hogy a nagy eredményeket a kis részletek sokasága alapozza meg, minden bizonnyal igaz, de az arány mégis csak elgondolkoztató.

A jelenség ugyanaz, ami a kultúra területeit is átjárja: az emberi viszonylatok tárgyiasulása, az, hogy az irodalomban fontosabb az esszé, mint a mű, amelyről készült, a zenében az interpretáló, mint az alkotó. Közös vonás: a részletek nagyobb visszhangot kapnak, mint az egész, feltehetően azért is, mert nagyobb hatósugaru szellemi alkotás lényegesen nagyobb erőfeszítést és tehetséget tételez fel, míg az eltömegesedett kutatás inkább a részletekkel bajlódik.

Mindezt felfoghatjuk úgy is, hogy ez által nagyobb akadály keletkezik a tényleges értékek kihámozására, de a társadalmi szűrőhatás a maga módján működik és a tudomány igazi, vagy hosszabban tartó értékei napvilágra kerülnek. Közben sajnos - a sietség folytán is - részeredmények, végig nem gondolt alkalmazások, melyek hosszabb távon kárt okoznak, szintén utat törhetnek maguknak, s utóbb kell belátnunk, hogy a társadalomnak csak gondosan megválogatva szabad megvalósítani azt, amire a mindenre tekintet nélküli tudomány képessé teszi.

Nagy kitérők és károk árán kezdjük megtanulni, hogy a tudomány vívmányai, amelyek többnyire laboratóriumokban teljesen mesterséges körülmények között születtek, nagy óvatossággal, bölcs önmérséklettel vihetők át a természetbe, az ökológiai környezetet épügy, mint a társadalmat ideszámítva. Ugy látom, e tekintetben világviszonylatban egy letisztulási folyamat indult meg az ötvenes-hatvanas évek lázas forrongása után.

Ha ebből a nézőpontból vesszük szemügyre a VEAB működését, sajátos helyzetünknel fogva szerencsésnek mondhatjuk magunkat.

Mint hogy az alapkutatáshoz közelebb álló munka inkább csak a társadalomtudományi munkabizottságokban folyik, a tevékenység zöme a tudományos eredmények értékelésére, válogatására, alkalmazására esik, vagyis arra a szintetizáló-integráló szellemi tevékenységre, amely oly sajátos hiányzó eleme a mai alapkutatásnak. Lehet, hogy a szubjektív beállítottság többnyire kizárja e kettős attitűd jelenlétét egy személyben, s ha ez így van, a VEAB leg-sajátosabb szerepe abban a szűrő-válogató, integráló tevékenységben csucsosodhatna ki, amelyen keresztül az ut az alapkutatási eredményektől a társadalom javát szolgáló tudományos ismeretek hasznosításáig vezet. A VEAB működése ösztönösen és a körülményektől befolyásoltan is ebben az irányban bontakozott ki, helyzetünk tudatos felismerése azonban tovább fokozhatja a közérdek szempontjából oly fontos funkció helyes betöltését.

Beszámolómmal végeztével köszönet hangján kell fordulnom a VEAB szak- és munkabizottságai vezetőihez, rajtuk keresztül az egész nagy VEAB-családhoz azért az impozáns munkáért, amit az elmúltban levő esztendőben magukért, mindnyájunkért, népünkért kifejtettek. És nem feledkezhetem meg arról a nélkülözhetetlen segítségről, amelyre ennek a lelkes munkának háttérében mindig számíthattunk a régióhoz tartozó megyék párt és állami vezetői részéről.

Kérem a plenáris ülést, hogy beszámolómat elfogadni szíveskedjék.

AZ ORVOSTUDOMÁNY MAI EREDMÉNYEI ÉS PROBLÉMÁI A HODGKIN-KÓR
KEZELÉSÉBEN SZERZETT TAPASZTALATOK TÜKRÉBEN⁺

István Lajos

Az Orvostudományi Szakbizottság és a magam nevében köszönöm a megtiszteltetést és a lehetőséget, amelynek révén a VEAB évváró teljes ülésén munkánk egy részéről beszámolhatok. Előadásom az MTA Veszprémi és Pécsi Akadémiai Bizottságok közreműködésével, a szombathelyi Megyei Kórház Haematológiai osztályán és Vértransfúziós Állomásán 1953-1983. között végzett munka alapján készült.

Az orvostudomány mai eredményeiről

Az orvostudomány mai eredményeit a szakmai - tudományos közvélemény és a lakosság nagyon eltérően ítéli meg. Az egyik szélsőség tulértékeli, - a másik csak a problémákat látja. Az eredmények közül ehelyen csak azokra utalok, amelyek a VEAB régióban adóttak:

- a korábban rettegett fertőző betegségek /amilyen a diftéria, a gyermekbénulás, a szamárköhögés, vagy a tetanus/ védőoltások révén történt legyőzése,
- a fertőző kórokozók elleni antibiotikumok egyre szélesebbkörű alkalmazása,
- az anaesthesiológia és az intenzív medicina térnyerése /52/,
- az új vizsgáló eljárások bevezetése /gondolok itt biokémiai eljárásokra, új technikai lehetőségekre, immunológiai módszerekre - köztük a monoklonális antitestekre, 15/,

⁺ "A malignus lymphomák komplex diagnosztikája és therapiája" című állami kutatási célprogram, ill. "A Hodgkin és non Hodgkin lymphomák klasszifikációja és komplex kezelése" című Egészségügyi Minisztériumi tárcaszintű kutatási program támogatásával készült munka.

- a vérátömlesztés, a vérkészítményekkel történő célzott gyógyítás - az ún. differenciált haemotherapy - térnyerése /20, 29/,
- a korábbiaknál egyre hatásosabb új gyógyszerekre,
- a technika és a tudomány fejlődésének eredményeként létrejött új gyógyeljárásokra - így a szívritmus szabályozására, a dialýsre és a művesekezelésre /52/,
- nagy műtéti beavatkozások rendszeres végzésére a hasüri-, mellkasi-, ideg- és érsebészetben,
- a folyadék- és elektrolyt-therapia széleskörű elterjedtségére /52/,
- a diagnosztikus gépek, ill. berendezések munkába állítására,
- a hagyományos Röntgen eljárásoknál előnyösebb, - azokat több esetben felülmúló új képalkotó eljárásokra - amilyen pl: az ultrahang diagnosztika és a computer tomografia /19/,

Az orvostudomány mai problémáiról

Az eredmények ellentételét képező problémák hasonló nagyságrendűek:

- a világ nagyrésznél még mindig meglévő szociális problémák: az alultápláltság, az éhezés, a nyomor, a tudatlanság,
- a még meglévő fertőző betegségek - a régiek közül ehelyütt csak a maláriát, az újak közül pedig csak az AIDS-t /szerzett immundeficiencia syndroma/ említve,
- az egyre nagyobb gondot jelentő civilizációs betegségekre - az elhízás, a dohányzás ártalmaira, a szívinfarktus gyakoriságára,
- a felesleges gyógyszerfogyasztás okozta ártalmakra, a gyógyszerpazarlás veszélyeire,
- a gyógyszerekkel történő tudatos visszaélésekre, a kábítószerélvezőkre,
- a mai erélyes /esetenként agresszív/ gyógyszeres kezelések kockázatára és szövődményeire - az immunvédtelenség előidézte veszélyekre,
- az egészségügyi ellátásban még mindig meglévő defenzív szemléletből adódó hátrányokra, amelyet kényszerű tévutnak kell tekinteni,
- az orvos-beteg kapcsolat, az ellátás iránti bizalom elsekélyesedésére,
- az ingyenes egészségügyi ellátás lehetőségeivel történő visszaélésekre,
- a betegek pszichés problémáinak figyelmen kívül hagyására,
- a betegek /főleg az öregkorúak/ és a haldoklók magányára,
- az orvosi tevékenység egyéni és társadalmi megbecsülésének szélőségeire: annak tulbecsülésére vagy alulértékelésére,
- az orvosok permanens időzavarára /ami természetesen nemcsak az orvosokra vonatkozik/.

A Hodgkin-kór az eredmények és problémák modellje

Napjaink orvostudományának helyzetét a vázolt eredmények és problémák egyidejű figyelembe vételével kell megítélnünk. A Hodgkin-kór kezelésében szerzett 30 éves tapasztalatok alapján úgy vélem, hogy a betegség - éppen az elmúlt 3 évtizedben bekövetkezett változások következtében - modellként alkalmas az orvostudomány eredményeinek és problémáinak egyidejű bemutatására, érzékeltetésére.

A Hodgkin-kór 25 éve a gyógyíthatatlan betegségek közé tartozott, - az életkilátások fokozatosan romló életminőség /"életminőség"/ mellett átlag 3 éves túlélést jelentettek /13, 36, 45/. A bekövetkezett fejlődés eredményeként - nagy beteganyagon végzett vizsgálatok és megfigyelések alapján nemzetközileg elfogadott diagnosztikus és gyógykezelési irányelvek alakultak ki, ezzel a különböző országok kutatócsoportjainak eredményei összehasonlíthatókká váltak /2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 18, 21, 22, 23, 26, 27, 31, 34, 36, 43, 46, 47, 48, 50/. A tudományos és technikai fejlődés következtében egészen új vizsgálati és kezelési módszerek nyertek polgárjogot. Mindezek eredményeként a korszerű elvek szerint működő haematológiai központok betegeinek 85-90 %-a 5 év múlva életben van, többségük életminősége jó, - így a Hodgkin-kór a potenciálisan gyógyítható betegségek csoportjába került /1, 4, 5, 14, 35, 36, 46, 47, 50, 51/. Az elért eredmények jól érzékeltetik az egyes szakterületek feladatait, ill. az interdiszciplináris együttműködés szerepét, a csoport /team/-munka jelentőségét napjaink orvostudományának fejlődésében, a tudomány haladásának hatását a betegellátás gyakorlatára, szervezeti felépítésére, az orvosi gondolkodásmódra /37, 38, 39, 40/. Nem túlzás azt állítani, hogy a Hodgkin-kór kezelésében szerzett tapasztalatok más kórképek /így pl: az u.n. non-Hodgkin lymphomák esetében/ tanulmányozásában és a felmerülő problémák megoldásában is hasznosíthatók.

A Hodgkin-kór definíciója

A nyirokszövet tipusos szövettani elváltozásai - az u.n. Hodgkin, vagy Sternberg-Reed sejtek megjelenésével - jellemezhető daganatos jellegű burjánzása, amely előbb a nyirokrendszerben, később valamennyi szervben áttételeket okozhat. Gyermekkorban ritka, fiatal- és középkorú felnőtteknél gyakoribb, Európában évente 100.000 lakosra 1,5-3, Magyarországon 1,5-2,5 felismert beteg jut /30, 36/.

A nyirokszöveti daganat-volumen növekedésével jellemző immunológiai, - később haematológiai eltérések jönnek létre. Kóroka ismeretlen. A burjánzó szövetek sugár- és chemotherapia érzékenyek, ilyen módon a daganat teljesen elpusztítható.

"L. az 1. ábrát a 19. oldalon"

A Hodgkin-kórban bekövetkezett változások áttekintése

A Hodgkin-kór ma elfogadott diagnosztikus programja

A betegség okcizta elváltozások felderítésére és objektivizálására nemzetközileg elfogadott irányelveken nyugvó egységes diagnosztikus programot alkalmazunk /12, 18, 21, 22, 24, 26, 27, 31, 36, 41, 44, 47, 49, 50/. "L. a 2. ábrát a 20. oldalon"

A Hodgkin-kór klinikai stádium-beosztása

A betegség kiterjedésének megítélésére nemzetközileg egységes beosztási rendszer - az u.n. klinikai stádium-beosztás /az angolszász területen "staging" néven nyert polgárjogot/ alakult ki /31, 36, 50/.

"L. a 3. ábrát a 21. oldalon"

Ez az osztályozási rendszer a hagyományos Röntgen-diagnosztika, a nyirokutakat és nyirokcsomókat láthatóvá tevő lymphografia, a hasi és mellkasi nyirokcsöveti burjánzásokat ábrázoló új képalkotó eljárások: a sonografia és a computer tomografia segítségével a daganat kiterjedésének /helyének és tömegének/ objektív meghatározására törekszik /17, 19, 21, 22, 31, 34, 36, 44, 45, 47, 49/. Ezzel a kórfolyamat kezelését és kilátásait meghatározó, nemzetközileg egységes osztályozási rendszert alkalmaz, ill. veszi alapul.

A Hodgkin-kór u.n. teljes diagnosisa

A klinikai adatokhoz egyre több olyan vizsgálati eredmény jut a kezelő orvos birtokába, amelyek értékes segítséget nyújtanak a választandó gyógy mód, ill. a kilátások objektívebb megítéléséhez. A patológiai-, klinikai-, biokémiai-, haematológiai és immunológiai adatokból u.n. teljes diagnosist alakítottunk ki, amely gyakorlatunkban a korszerű kezelés és gondozás hatásfokát és biztonságát jelentősen megnövelte /32/. "L. a 4. ábrát a 22. oldalon"

Vérkép-eltérések Hodgkin-kórban

Számos régebbi irodalmi adat utal arra, hogy a Hodgkin-kór lefolyása során jelentős következményes vérképzőszervi elváltozás alakul ki. A betegség tanulmányozásának első évtizedében rendszeressé tettük e vizsgálatokat és megfigyeltük, hogy az eltérések és azok súlyossága egyrészt a betegség lefolyásával függ össze, másrészt prognosztikusan is hasznosíthatók /23, 24/. A jellemzőnek tartott elváltozások időrendbeli dominanciáját az 5. ábrán mutatjuk be. "L. az 5. ábrát a 23. oldalon"

Immunológiai eltérések Hodgkin-kórban

Egyre általánosabban elfogadott, hogy a Hodgkin-kór lefolyása során a sejtközüvetített immunválasz jellegzetes elváltozása, u.n. cellularis immundeficiencia alakul ki, amely a védekezőképesség általános romlásán túl bizonyos kórokozók által kiváltott súlyos betegségek kifejlődésére /pl: tuberculosis, övsömör, vírusfertőzések/ hajlamosít /6, 15, 36/. Az immunválasz vázlatos lefolyását bemutató ábrán látható, hogy az u.n. thymus-dependens T-lymphocytá-sor kitéréseként jön létre a sejtközüvetített /celluláris/ immunitás-, az ún. bursá-dependens B-lymphocyták révén pedig a humorális /ellenanyagokban megmutatkozó/ immunitás. A kettőt az immunvédekezésben a központi és kezdeményező szerepet játszó makrofág sejtek és az általuk kialakított reguláló interakciók kapcsolják össze /15/. "L. a 6. ábrát a 24. oldalon"

A Hodgkin-kór kezelésének stratégiája

Az elmúlt 20 évben a kezelés végső célkitűzése, stratégiája alapvetően megváltozott: ma a daganatos sejtburjánzás teljes elpusztítására törekszünk /2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 18, 21, 22, 31, 36, 46, 47, 48, 51/. Elsőként természetesen itt is a beteg panaszait /pl: magas lázás/, ill. fájdalmait kell megszüntetni. Ezt követően az erélyes daganatellenes kezelés feltételeit

kell megteremteni. Csak ezután kerülhet sor a betegség okozta látható, ill. ábrázolható nyirokszöveti burjánzás elpusztítására, ami megavoltos radiotherapiával és polychemotherapiával történhet /14, 16, 17, 21, 22, 31, 36, 47, 50/. A makroszkópos nagyságrendű elváltozások után a mikroszkópikus nagyságú /rendszerint csak feltételezett / elváltozások, ill. az ott megbuvó daganatsejtek eliminációjára kerül sor. A hatásos és eredményes radioés, vagy chemotherapia után bizonyos esetekben a szervezet saját daganatellenes védekezését fokozó u.n. immunstimulánsok adására - másszóval immuntherapiára - lehet szükség. A tapasztalat azt mutatja, hogy a Hodgkin-kór esetében messzemenően beigazolódott a daganatos betegségek komplex kezelésének elve. Az itt kialakított módszerek együttesen a többi daganatos betegség kezelésére alkalmas modellt jelentenek.

A Hodgkin-kór gyógyszeres kezelése

A megavoltos radiotherapia - a cobalt besugárzás - bevezetése és programozott alkalmazása mellett a második döntő lépés a daganatellenes gyógyszerek egyidejű, kombinált alkalmazása - az u.n. polychemotherapia - volt /1, 6, 8, 14, 21, 22, 31, 35, 36, 46, 47/. Ma számos hatásos előírás /u.n. chemotherapiás protokoll/ áll rendelkezésünkre, de ezek közül csupán néhányat alkalmazunk - melyet a legnagyobb haematológiai intézetek is elfogadtak - és pedig a nemzetközileg elfogadott sorrendben /31, 46, 47/. Az "első ajánlott" protokoll az u.n. CVPP-protokoll, amely 4 daganatellenes hatású szer kombinációját jelenti /13, 14, 18, 21, 22, 31, 36, 46, 47/. Ennek kivételét a 7. sz. ábrán mutatjuk be. Ezt a gyógyeljárást több vezető hazai egészségügyi intézet alkalmazza és még a III-IV. stádiumban is 80 %-ban teljes és tartós panasz- és tünetmentességet eredményez.

"L. a 7. ábrát a 25. oldalon."

Akik a CVPP-protokollal, ill. az abban szereplő gyógyszerekkel szemben resistenssé válnak, vagy valamelyik gyógyszerrel szemben túlérzékenységet mutatnak, azoknál "második ajánlott" protokollként az u.n. ABVD-protokollt alkalmazzuk, amellyel a betegek kb: kétharmada tehető újra panasz és tünetmentessé /2, 3, 4, 5, 31/.

"L. a 8. ábrát a 26. oldalon"

A fenti 2 protokoll esetleges hatástalansága esetén sem öletszerűen folytatjuk a kezelést, hanem nemzetközileg elfogadott u.n. tartalék protokollokat írunk elő, melyek eddig igénybe nem vett daganatellenes gyógyszerek kombinációjából állnak /31, 42/.

"L. a 9. ábrát a 27. oldalon"

Életkilátások Hodgkin-kórban

A vázolt kezelési elvekkel 1980-ban az egyik legjobb amerikai intézet betegeinek 90 %-a volt 5 év múltán panasz- és tünetmentes /31, 48, 50/. Az azonos elvek szerint 1975-80. között kezelt saját betegeink 82 %-a érte meg az 5. évet. Megfigyeltük, hogy a kezelésbe vett betegek többségét a diagnosistól számított 2 1/2 - 4 1/2 év között veszítettük el - az alapbetegség kiújulásában, vagy járulékos, ill. a beteg korával összefüggő betegségekben. Emiatt 1981-től a korábbiaknál intenzívebb kezdeti kezelésre térünk át.

"L. 10. ábrát a 28. oldalon"

Az utolsó 8 év alatt végzett, tehát korszerű kezelés időszakának részeredményeit a 10. sz. ábrán mutatjuk be.

A 20. életév alatt csak a kezelték 20 %-át vesztítettük el, a 20-60. év közöttiek 32 %-át, a 60. év fölöttieknek pedig 66 %-át, tehát a kornak a Hodgkin-kór kezelésének kilátásai szempontjából meghatározó szerepe van. 8 év alatt 154 beteget kezeltünk, összesített észlelési időtartamuk 906 évet tesz ki.

A korszerű kezelés szövődményei

A daganatellenes hatás növelésével a kezelés mellékhatásai és szövődményei is megszorodtak, - így ezek ismerete, megelőzése és kezelése a betegek korszerű ellátásának alapvető feltételévé vált /33/.

A sugárártalmak jelentkezhetnek a kezelés időszakában, a kezelés befejezését követően. A korai ártalmak közül a sugárhatásnak kitett szervek gyulladását, működési zavarait, az ilymódon fellépő helyi fertőzéseket és lágyrész-fekélyeket kell említeni. A későiek közül a hegesedések, a kötőszövetsszaporulat, a következményes zsugorodások okozta torzulások és a működési kiesések a leggyakoribbak. Új veszélyként ismerték fel a sugárkezelés után évekkal később jelentkező u.n. második malignomákat /14, 31, 36, 48/.

A chemoterapia korai veszélyei közül a csontvelőműködés depressiója, - az így előálló fehérvérsejt-, vérlemezke, vagy vörösvértest hiány a legfontosabbak. Időrendben ezt az immunrendszer elégtelensége és az ebből adódó fertőzések követik. A késői szövődmények közül a chemoterapiás gyógyszerek iránt érzékeny szövetek károsodását kell említeni, - az így létrejövő idegrendszeri-, sziv-, tüdő-, máj- és veseártalmakat /7, 9, 10, 11, 14, 15, 21, 22, 31, 36, 47/.

A sugárártalmakhoz hasonlóan a chemoterapia is indukálhatja újfajta daganatos betegségek kialakulását.

A mellékhatások megelőzésére és leküzdésére új irányzat alakult ki az elmúlt 2 évtizedben: a hiányok pótlására, helyettesítésére, ill. a létrejött funkcionális zavarok rendezésére hivatott suportív therapia /33/.

A szövődmények elemzése alapján arra a következtetésre jutottunk mi is, hogy az ép/nem daganatos/ szöveteket és szerveket érő hatásokat, ill. károsodásokat a minimumra kell csökkenteni. A kezelés stratégiája ujrafogalmazva ma így hangzik; a szükséges legkisebb adagu daganatellenes kezeléssel kell a daganatos sejtek teljes elpusztítását elérnünk /31, 35/.

A Hodgkin-kór évenkénti gyakoriságának alakulása

A daganatos betegségek kutatása szempontjából az epidemiológiai adatoknak alapvetően fontos szerepük van. Emiatt magunk is többféle összefüggésben vizsgáltuk a Hodgkin-kór epidemiológiáját. Az évenként felismert új esetek számát tekintve érdekes különbséget tapasztaltunk az 1953-73. közti időszakban. Mig az összes felismert daganatos betegek évi száma Vas megyében évről-

évre nőtt, addig a Hodgkin-kórosoké feltűnő ingadozást mutatott. Az új esetek jelentkezésében a daganatos betegségekkel ellentétes tendenciájú változásokat fedeztünk fel, ami a fertőző betegségek előfordulásához hasonlít /30/. "L. a 11. ábrát a 29. oldalon"

A Hodgkin-kór előfordulásának szezonális alakulása

Az epidemiológiával foglalkozó vizsgálatok közül a szezonális gyakoriságra vonatkozók saját beteganyagunkban is reprodukálhatók voltak. Megfigyeltük, hogy a Nyugat-Dunántul átlagos havi középhőmérsékletéhez hasonlítva az új esetek többsége az u.n. hideg hónapokban jelentkezett, - a meleg hónapokban nagyon alacsony volt. A betegség első tüneteinek előfordulásában szezonális sajátosságokat fedeztünk fel, ami az átlagos hőmérséklettől függő külső kiváltó tényezők szerepére utalhat /30/. "L. a 12. ábrát a 30. oldalon"

A Hodgkin-kóros beteget kezelő klinikus dilemmája

Az igen jelentős tudományos haladás, - a nemzetközileg elfogadott diagnosztikus és therapiás irányelvek ismerete és alkalmazása ellenére - a betegágy mellett a klinikus nap-, mint nap nehéz helyzetekkel találkozik, dilemma elé kerül. A 60-as években a lehetséges legnagyobb hatású daganatellenes kezelés kivételére törekedtünk /11, 14, 23, 28, 36, 43/. A 70-es években kiderült, hogy a nagyhatású daganatellenes kezelés késői utóhatásaként a betegek egy részében /5-10 %-ában/ súlyos szövődmények, u.n. második daganatok alakultak ki /14, 31, 36/. Emiatt alapvető változás következett be: a totális kezelés /tehát a teljes daganatellenes hatás/ fenntartása mellett a szükséges legkisebb daganatellenes sugár- és gyógyszeradagokra kellett áttérnünk. Korábban az "alulkezelés" veszélye állt előtérben, ma a "tulkezelés" következményeitől tartunk /14, 31, 43/.

Adott esetben nehéz a therapiás protokollok előírásait a beteg sajátos helyzetével, körülményeivel összeegyeztetni és figyelembe tartani azt az alapszabályt, hogy "ne a betegséget, hanem a beteget kezeljük". A betegek egyrészénél nehéz a hónapokig-, évekig tartó együttműködést biztosítani, a gyógyulásba vetett hitet fenntartani és a betegségtudatot fokozatosan csökkenteni - anélkül, hogy az a kezelés folytonosságát befolyásolná /14, 31/. Végül az egyre jobb és teljesebb életqualitás is nehéz döntések elé állíthat: mikortól rehabilitálhatjuk teljesen a beteget?, mikor utazhat külföldre?, köthet házasságot?, szülhet-e gyermeket?, másszal mikortól tekinthetjük a beteget gyógyultnak?

A jövő kilátásai

A kérdés egyik legismertebb amerikai szakértője úgy összegezte a betegek kilátásaiban bekövetkezett változásokat, hogy az ötéves túlélési idő az 1930-as 5 %-ról 1980-ra 90 %-ra emelkedhet. Ugyanő jósolja, hogy a Hodgkin-kór az évezredre teljesen gyógyíthatóvá válik /50/. "L. a 13. ábrát a 31. oldalon"

Az elmúlt 3 évtizedben megismertük és hasznosítottuk a nemzetközileg elfogadott módszereket és ily módon az európai központokhoz hasonló ellátási feltételeket sikerült kialakítanunk.

Tudományos eredmények gyakorlati következményei

A Hodgkin-kór ma betegnek és orvosnak egészen mást jelent, mint két-, vagy három évtizeddel ezelőtt. Az életkilátásokkal párhuzamosan az életqualitás is döntően megjavult, a betegek egyre nagyobb része emberhez méltó életet folytathat /6, 8, 14, 19, 22, 23, 25, 35, 36, 46, 47, 50/.

A tudományos haladás eredményeként a Hodgkin-kór napjainkban gyógyítható betegséggé vált, - ezzel megdőlt a daganatos betegségek eleve gyógyíthatatlan voltáról kialakult nézet.

Az új diagnosztikus és therapiás követelmények visszahatottak az egészségügyi ellátás szervezetére:

- interdiszciplináris munkacsoportok alakultak,
- új tartalmat kapott a körzeti orvos-, a gondozóintézet-, a városi és megyei kórházak-, a regionális és országos intézetek kapcsolata,
- speciális ellátási egységek: u.n. haematológiai, ill. onko-haematológiai központok létesítése vált szükségessé.

A tudomány eredményei tehát átformálták a gyógyító és a kutató orvostudomány kapcsolatát, a gyógyító orvos szemléletét.

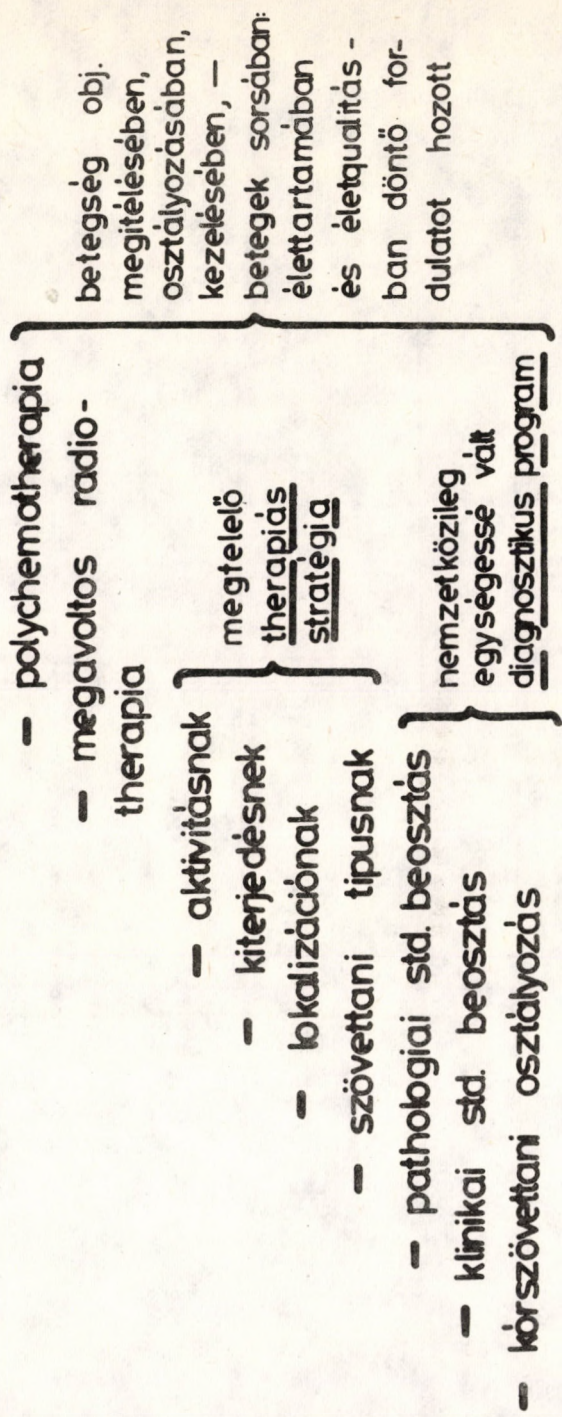
Néhány általánosítható következtetés

A Hodgkin-kór terén végbement fejlődés azt bizonyítja, hogy napi gyakorlati munkánkat a nemzetközi irányelvekhez kell igazítani. Eredményeinket, tapasztalatainkat folyamatosan össze kell hasonlítani a nemzetközi helyzettel, adatokkal. Ennek érdekében részt kell vennünk a tudomány európai információ cseréjében. Egyrészt élnünk kell a realitás és a bizalom politikája adta szabad kutatási- és utazási lehetőségekkel, másrészt utazásaink tapasztalatait itthon hasznosítani kell.

Mindezt úgy kell elvégeznünk, hogy állandó kölcsönhatásban legyünk a társtudományokkal, a betegek környezetével, a társadalommal. Tanulság az is, hogy az eddigieknél jobban kell hasznosítani a VEAB-régióban lévő intézetek adta személyi-, és tárgyi adottságokat. Fel kell ismernünk a regionális együttműködés adta új lehetőségeket és előnyöket /amilyen pl: az azonos nagyságrend, az azonos érdekek, a feladat komplexitása stb./. Végül kutatásaink és gyógyító munkánk szempontjából ki kell használnunk a VEAB által biztosított tudományos fórumokat és szervezeti formákat.

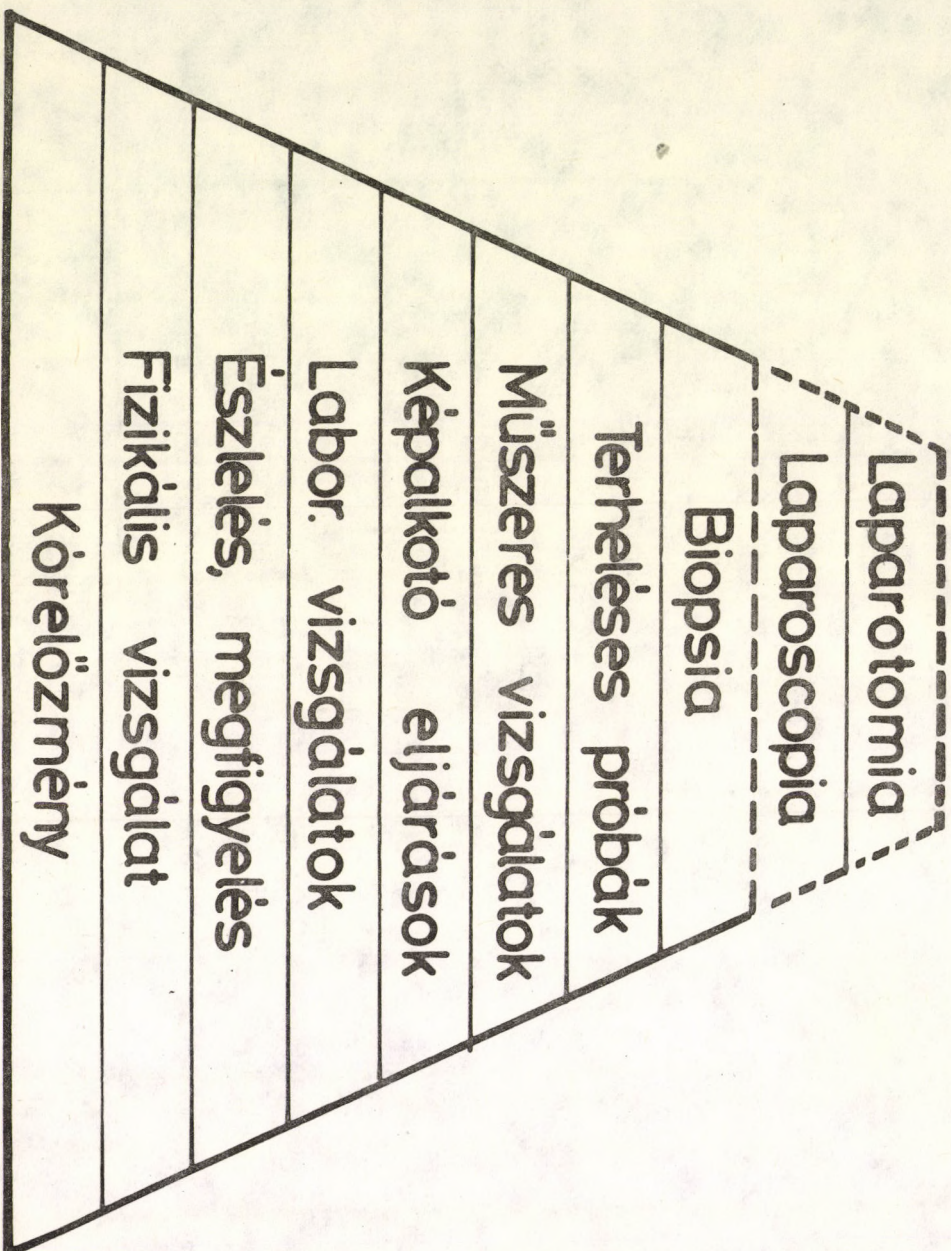
A korszerű orvostudomány modellje

Vendégeket kísérve többször eljutottam az ókori Savaria, ma Szombathelyen látható egyik legmaradandóbb alkotásához: az akkori Északot az akkori Déllal összekötő Borostyánkő uthoz. Elgondolkoztam: mit is jelentett ezen ut egy-egy köve Róma szempontjából? Hamarosan rájöttem, hogy egy-egy kő önállóan nem jelenthetett volna sokat-, de azzal, hogy a kövek egymáshoz idomultak és egységes felületet, utat alkottak - közlekedést, kapcsolattartást, előrehaladást, Róma erejének és hatalmának messzire sugárzását tették lehetővé. Arra is rádöbbsentem, hogy a Borostyánkő ut a korszerű orvostudomány modelljeként is felfogható: minden

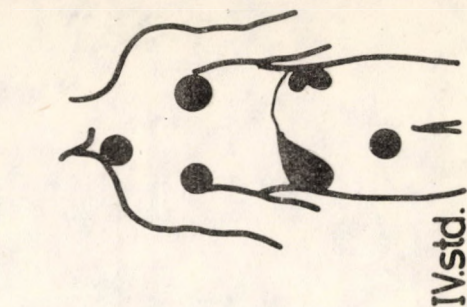
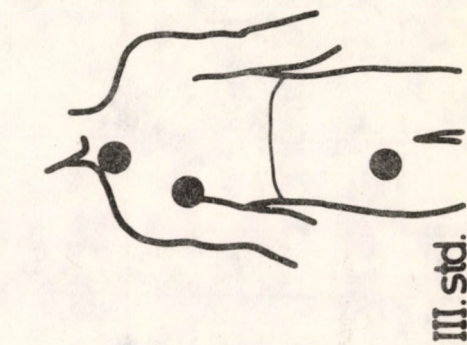
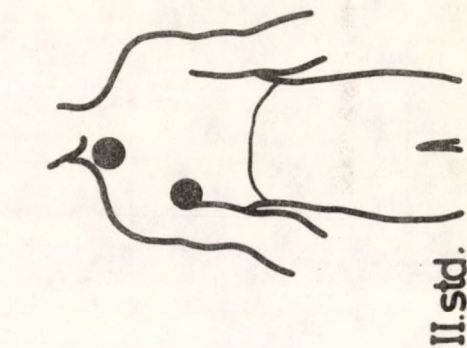
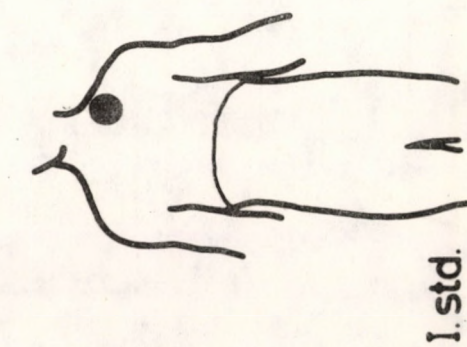
1960-as évek 1970-es évek 1980-as évek

1. ábra

2. ábra

3. ábra

Eltávolított nyirokcsomó és lenyomat fénymikroszkópos, – cytochemiai, – immunológiai és immunhistológiai vizsgálata

HODGKIN – KÖR

lymphocytatúlsúly
LP

nodular sclerosis
NS

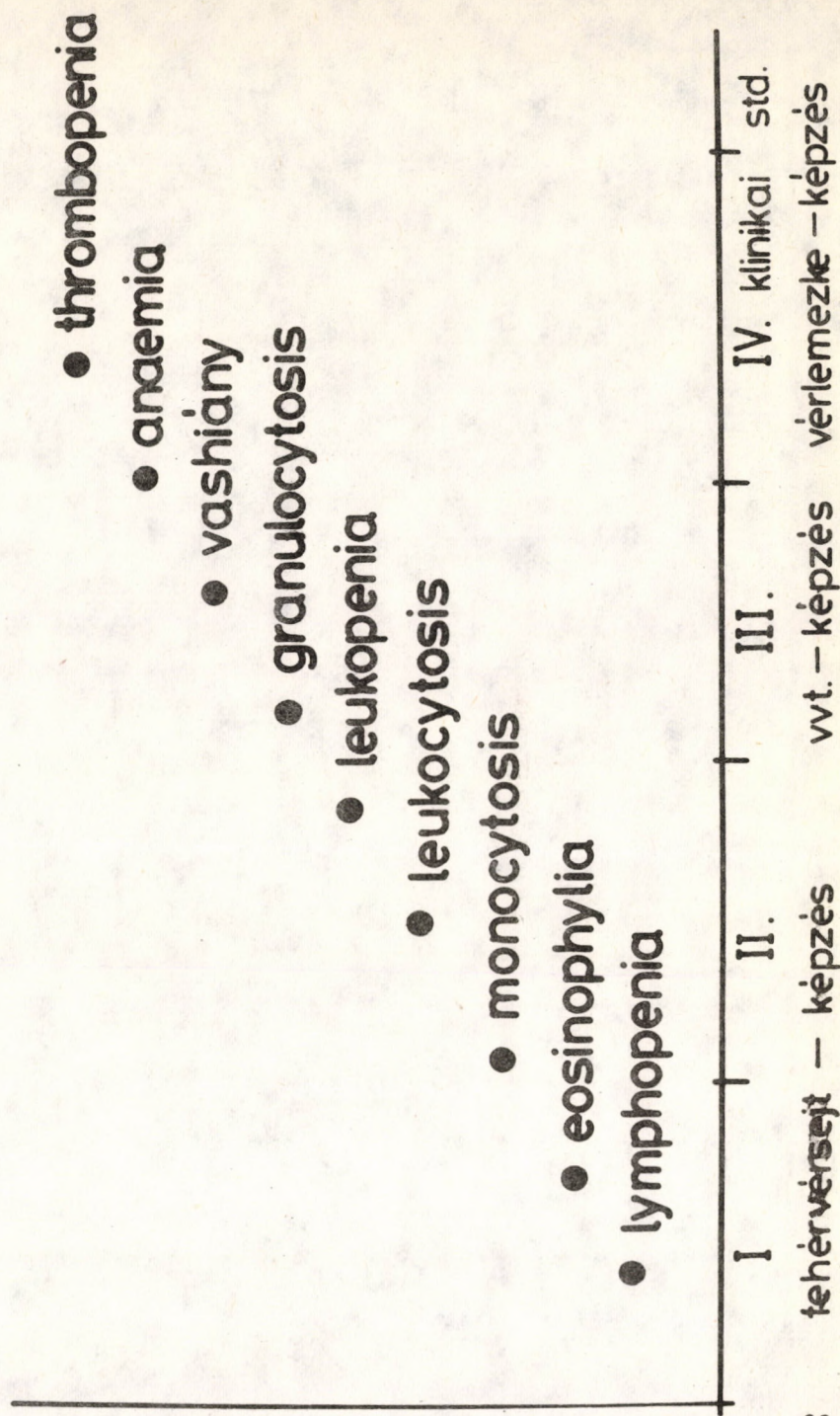
kevert sejtess
MC

lymphocytaszegény
LD

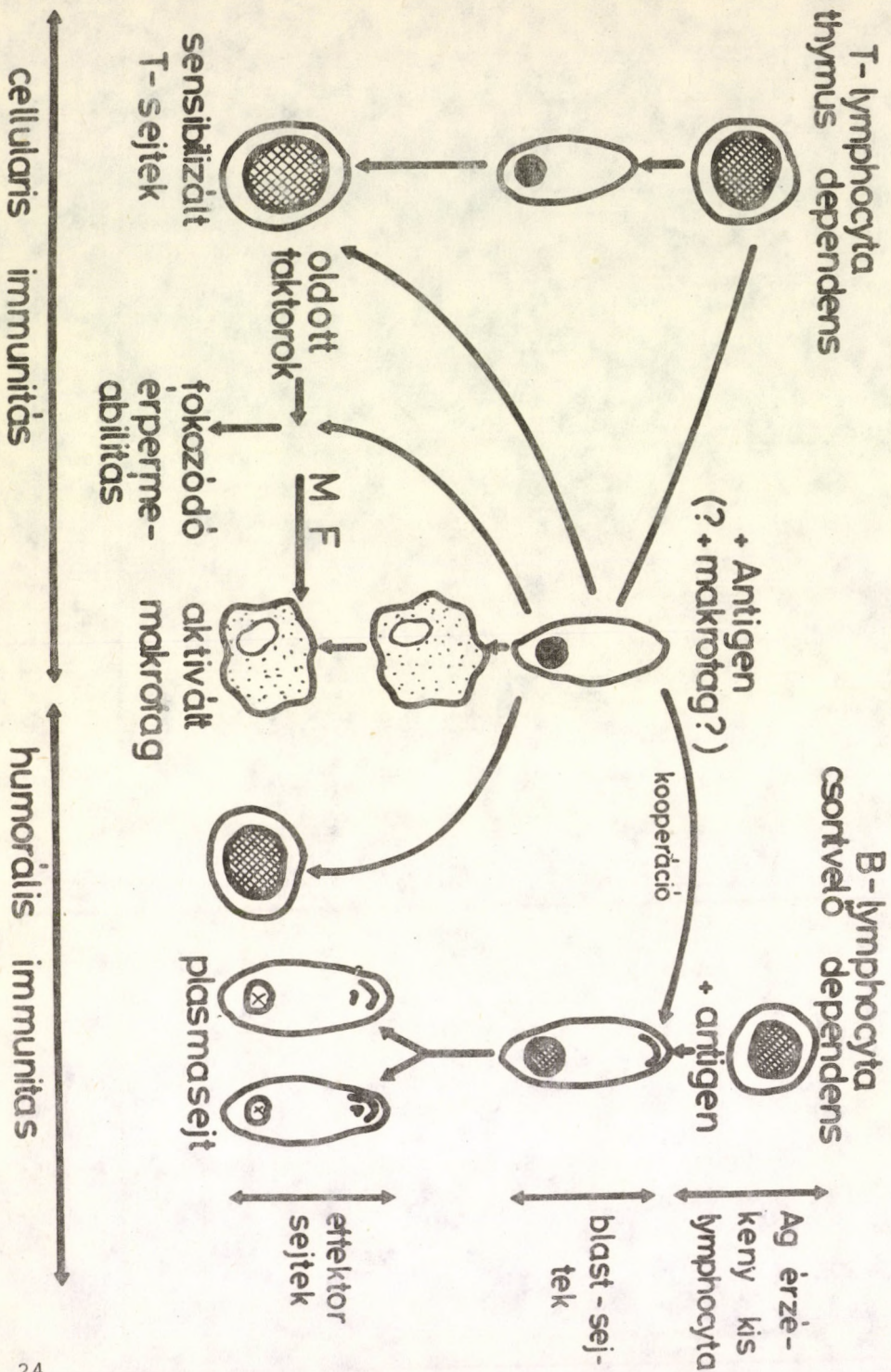
KLINIKUS

- klinikai lokalizáció (I. – IV. std.)
- klinikai aktivitás (A, B)
- radiotherapia helye és adagja
- cytostatikumok összetétele
- „kísérő” betegségek
- szövődmények

5. ábra

6. ábra

1. polychemotherapiás

1. CIKLUS

CPH 650 - 800
mg/m² i.v.

CPH650 - 800
mg/m² i.v.**VBL****VBL**

4 - 10
mg/m² i.v.

4 - 10

mg/m² i.v.**Procarbacin** 100mg/m² p.o.**Prednisolon** 40mg/m² p.o.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----

N A P O K

protokoll (CVPP)

2. CIKLUS

CPH 650 - 800
mg/m² i.v.

CPH650 - 800
mg/m² i.v.**VBL****VBL**

4 - 10
mg/m² i.v.

4 - 10

mg/m² i.v.**Procarbacin** 100mg/m² p.o.**Prednisolon** 40 mg/m² p.o.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----

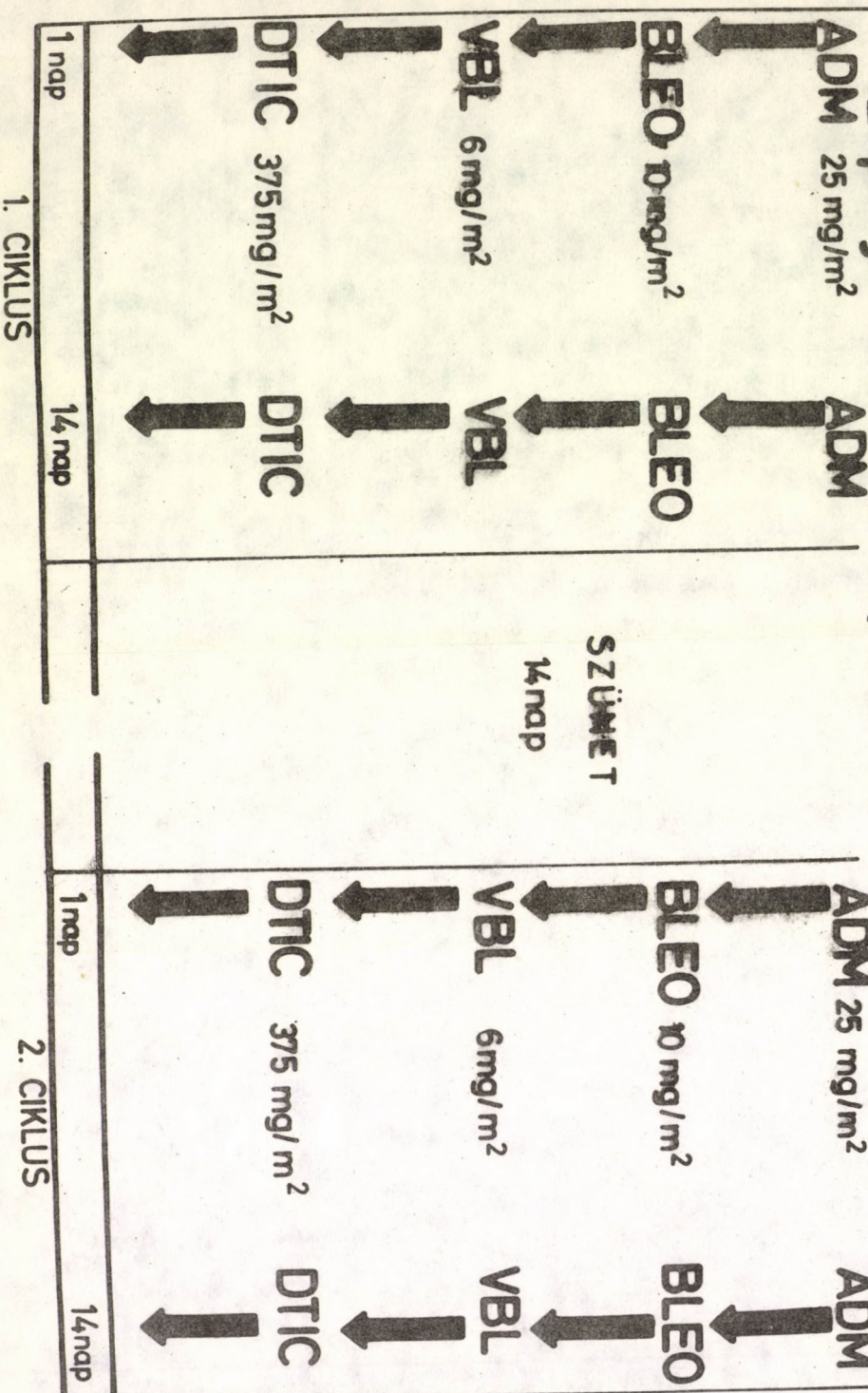
N A P O K

SZÜNET

14
nap

2. polychemotherapiás

protokoll (ABVD)

-tartalék polychemotherapiás protokoll - (LEAMP)*

80 - 120 mg/m p.os.

LOMUSTIN
CCNU

ETOPOSID
(Vepesid, VP-16)

70 mg/m i.v.

ADRIAMYCIN

15 - 20 mg/m i.v.

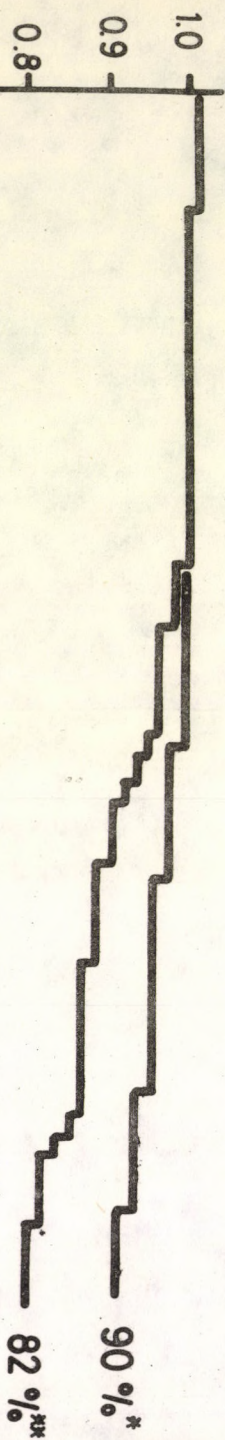
METHOTREXAT

20-50 mg/m i.v.

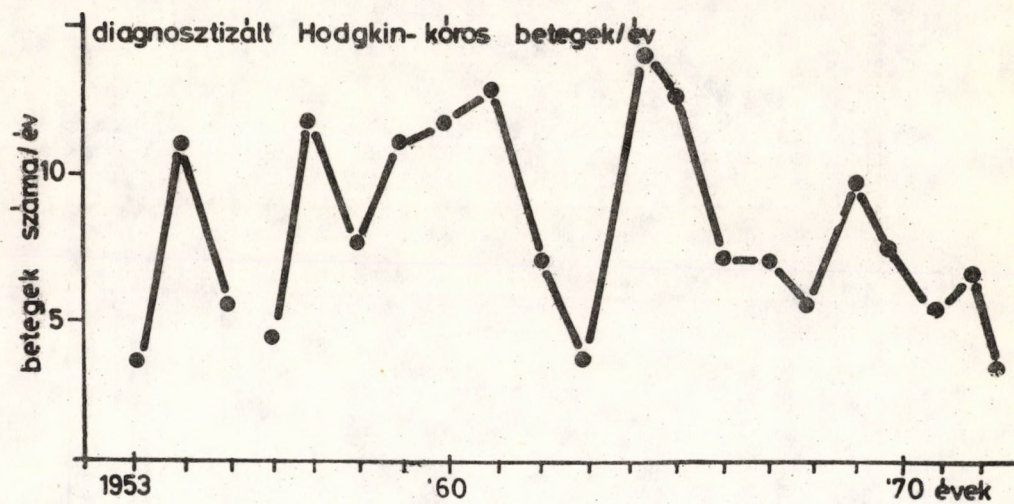
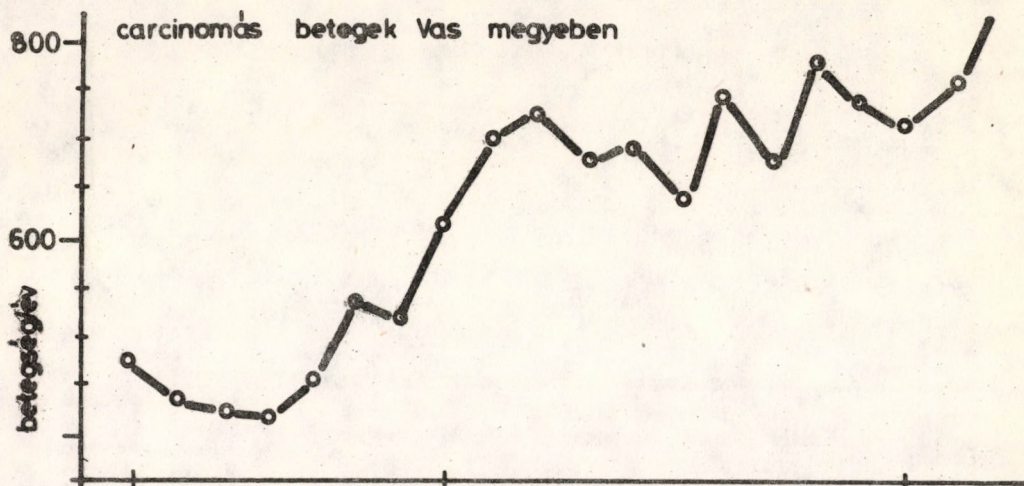
PREDNISOLON

50 mg/m p.os.

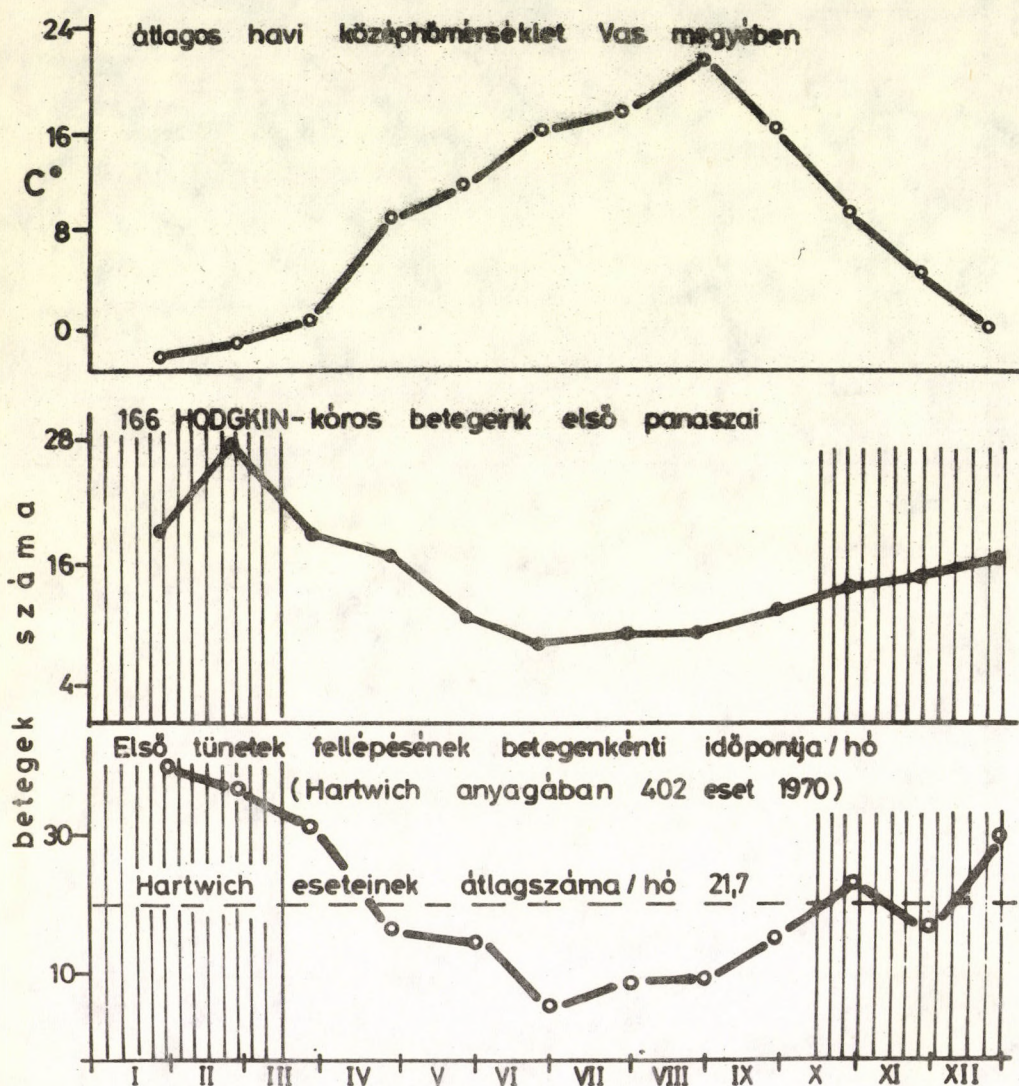
10. ábra

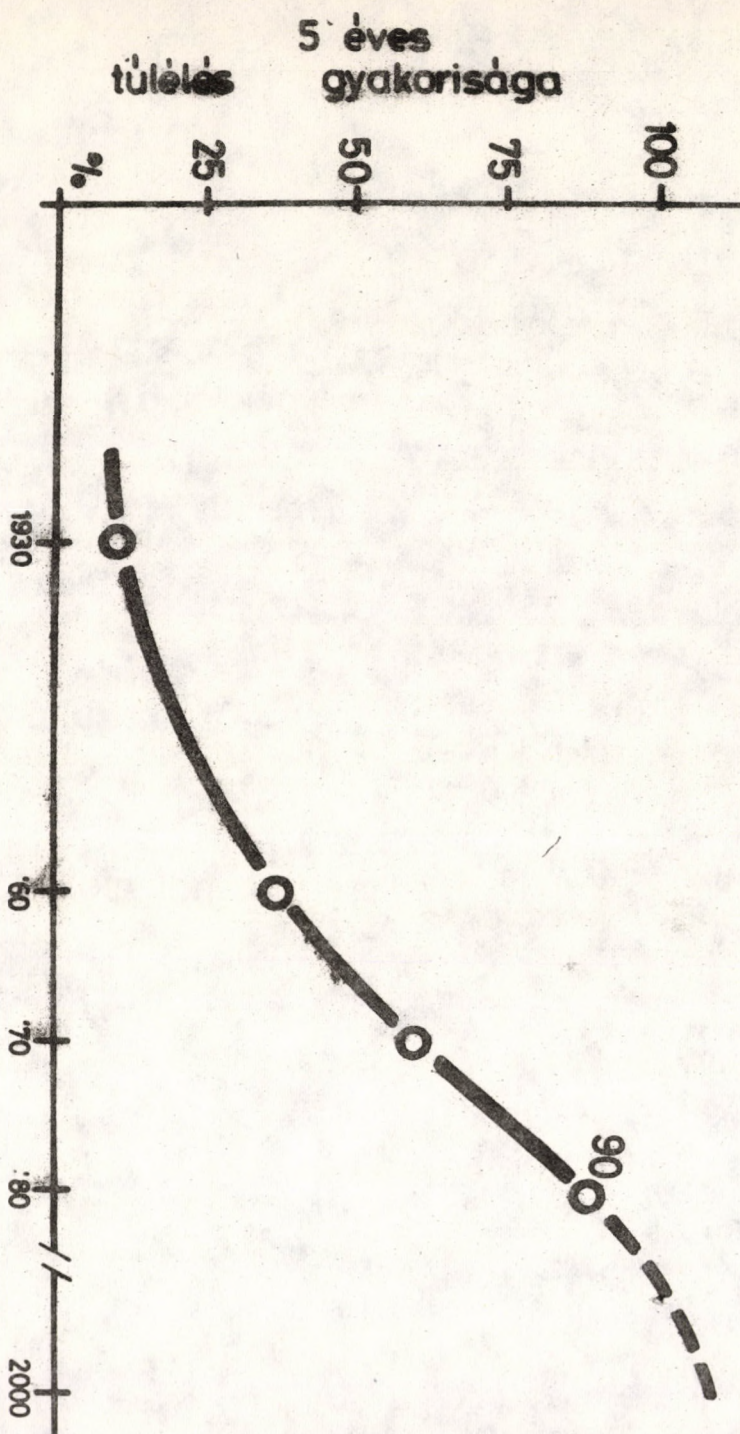
*1975-80 között a kezelésbe vett betegek többségét a diagnózistól számított $2\frac{1}{2}$ - $4\frac{1}{2}$ év között vesztettük el.
(az alapbetegség kiújulásában, járulékos és/v. a korral összefüggő betegségeken)

11. ábra

12. ábra

13. ábra

14. ábra

egy-egy az orvostudomány egy-egy ágazatát jelenti. Ezek a területek lényegében önállóak, de azzal, hogy egymáshoz idomulnak, - együttműködést, funkcionális egységet alkotnak, amely a haladást, a kapcsolattartást, mindezzel a korszerű orvostudomány megvalósulását biztosítja /35/. "L. a 14. ábrát a 32. oldalon"

Köszönöm figyelmüket, - mindazok együttműködő fáradozásait, akiknek részük volt a Hodgkin-kór kezelésében megtett "utban".

Irodalom:

- /1/ Berényi E. és mtsai: Tapasztalataink Hodgkin-kóros betegek Chlorambucil, Vinblastin, Procarbasin, Prednisolon kombinációs kezelésével. Orv. Hetil. 1980. 121. 571.
- /2/ Bonadonna, G. és mtsai: Proc. 14 th. Ann. Meet. Asco 19 c. 1978. 227.
- /3/ Bonadonna, G. és mtsai: Combined chemotherapy /MOPP - ABVD/ - radiotherapy approach in advanced Hodgkin's disease Canc. Treatm. Rep. 1977. 61. 769.
- /4/ Bonadonna, G. és mtsai: Recent trends in the medical treatment of Hodgkin's disease. Europ. J. Canc. 1975. 11. 251.
- /5/ Bonadonna, G. és mtsai: Combination chemotherapy of Hodgkin's disease with achiomycin, bleomycin, vinblastine and imidazole carboxamide versus MOPP. Cancer 1975. 36. 252.
- /6/ Burger T.: A Hodgkin-kór és malignus lymphomák klinikopathológiája és terapiája. Az Orvostudomány Aktuális Problémái 3. Medicina, Budapest, 1975. 5.
- /7/ Bruntzsch, U.: Die Chemotherapie der malignen Lymphome. in: Fetzner, J., Füllenbach, D., Gabel, H. /Hrsg./: Adriamycin 2. Bd. Kehrner Offset KG, Freiburg i. Br., 1978. 381.
- /8/ De Vita, V.T., Serpick, A., Carbone, P.P.: Combination Chemotherapy in the treatment of advanced Hodgkin's disease. Ann. Internal. Med. 1970. 73. 881.
- /9/ Diehl, V.: Therapie maligner Lymphome. in: Fetzner, J., Füllenbach, D., Gabel, H. /Hrsg./: Adriamycin 2 Bd. Kehrner Offset KG, Freiburg i. Br. 1978. 399.
- /10/ Drings, P.: Neue Möglichkeiten der Chemotherapie Maligne Lymphome. in: Fetzner, J., Füllenbach, D., Gabel, H. /Hrsg./: Adriamycin 2 Bd. Kehrner Offset KG, Freiburg i. Br. 1978. 419.
- /11/ Eckhardt S.: A daganatos betegségek gyógyszeres kezelésének jelene és jövője. Orv. Hetil. 1981. 122. 3187.
- /12/ Eckhardt S. /szerk./: Klinikai Onkológia. Medicina, Budapest, 1977.

- /13/ Engelhardt, R.: Die Therapie der Malignen Lymphome, in: Fetzer, J., Füllenbach, D., Gabel, H. /Hrsg./: Adriamycin 2 Bd. Kehrer Offset KG, Freiburg i. Br. 1978. 441.
- /14/ Fischer, M., Mitrou, P.S.: Diagnostik und Therapie der Lymphogranulomatose. in: Fischer, M., Mitrou, P.S.: Hämatologie /Onkologie. Teil. I. 2. Aufl., Lilly-Service - Tumotherapie, Frankfurt, 1981. 98.
- /15/ Gergely J., Ott H.H.: Az elméleti és klinikai immunológia alapjai. Medicina, Budapest, 1974.
- /16/ Gyenes Gy.: A gyermekkori lymphogranulomatosis sugárkezelése. Orvostképzés 1975. 50. 79.
- /17/ Gyenes Gy.: The multidisciplinary approach, a need in optimal management of lymphomas. Arch. Geschwulstforsch. 1980. 50. 556.
- /18/ Hartwich, G., Weidenhiller, S.: Lymphogranulomatose. Fortschr. Med. 1971. 89. 1383.
- /19/ Harkányi Z., Török I.: Echografia, Medicina, Budapest, 1983.
- /20/ Hollan Zs.: Optimal Use of Blood. in: Ikkala, E., Nykänen, A.: Transfusion and Immunology, Vammala, Helsinki, 1975. 165.
- /21/ Honetz, N.: Die Chemotherapie der malignen Lymphome. in: Fetzer, J., Füllenbach, D., Gabel, H. /Hrsg./: Adriamycin 2 Bd. Kehrer Offset KG, Freiburg i. Br. 1978. 389.
- /22/ Huber, C., Michlmayr, G.: Die Chemotherapie maligner Lymphome in: Fetzer, J., Füllenbach, D., Gabel, H. /Hrsg./: Adriamycin 2 Bd. Kehrer Offset KG, Freiburg i. Br. 1978. 433.
- /23/ István L.: A vérképzőrendszer onkológiai betegségei. in: Kocsis S., Szabolcs Z., István L.: A gyakorló orvos onkológiája /könyvfejezet/, Medicina, Budapest, 1966. 161.
- /24/ István L., Talabér M.: A lymphogranulomatosis "aktivitási tüneteiről", különös tekintettel a serum fehérje frakciók értékelhetőségére. Haemat. Hung. 1962. 2. 123.
- /25/ István L.: A haematológiai betegek gondozásáról. Orv. Hetil. 1973. 114. 3061.
- /26/ István L. és mtsai: Az alsóvégtag lymphografia diagnosztikus értékelése lymphogranulomatosisban. Orvostképzés 1976. 51. 16. /Suppl./
- /27/ István L. és mtsai: A diagnosztikus laparotomia lymphogranulomatosisban, Orvostképzés 1976. 51. 34. /Suppl./
- /28/ István L., B.Egyed Á.: Lymphogranulomatosisos betegek gondozásáról. Orvostképzés 1976. 50. 110. /Suppl./

- /29/ István L.: A korszerű haemotherapie lehetőségei és határai. Orv. Hetil. 1978. 119. 3043.
- /30/ István L., Giczy S.: A Hodgkin-kór epidemiológiája. Orv. Hetil. 1979. 120. 319.
- /31/ István L.: A Hodgkin-kór korszerű kezelése. VEAB-értesítő, Veszprém, 1981. II. 39.
- /32/ István L.: A non Hodgkin malignus lymphomák korszerű diagnosisa és terapiája. Orvostudományok 1978. 53. 13. /Suppl./
- /33/ István L.: Supportiv therapia az onkohaematológiában. Orvostudományok 1982. 57. 23. /Suppl./
- /34/ István L.: A "staging" jelentősége a haematológiában. Orv. Hetil. 1982. 123. 2628.
- /35/ István L.: A polychemotherapie lehetőségei és határai a haematológiában. Orv. Hetil. 1982. 123. 2879.
- /36/ Kaplan, H.S.: Hodgkin's disease. Harvard University Press, Cambridge, 1972.
- /37/ Kelényi G.: A nyirokcsomók megbetegedései. in: Barta I. /Szerk./: Klinikai citopatológia. Medicina, Budapest, 1979. 308.
- /38/ Kelényi G., Várbiro M.: Malignus Lymphoma Referencia Centrum. 1978. Orv. Hetil. 1980. 121. 1763.
- /39/ Kelényi G., Várbiro M.: A Malignus Lymphoma Referencia Centrum 3 éve. Orv. Hetil. 1981. 122. 2125.
- /40/ Kelényi G. és mtsai: Malignant Lymphoma Reference Centres: GDR, Hungary and Poland. Zbl. All. Path. pa Anat. 1981. 125. 122.
- /41/ Kuhn E., Hertelendy Á.: Hodgkin's disease in the Waldeyer's ring. Strahlentherapie 1980. 156. 154.
- /42/ Linemayr, G. és mtsai: Neue Zytostatika-Kombination mit Etoposid bei Morbus Hodgkin. Symposium, Baden bei Wien, 1983. 20.
- /43/ Lymphogranulomatosis symposium. Orvostudományok 1975. 50. /Suppl./
- /44/ Molnár Z., Varga Gy.: A nyirokcsomókeringés kompenzált vezetési zavarának megítélése lymphográfiával. Orv. Hetil. 1969. 110. 2395.
- /45/ Ratkóczy N.: A lymphogranulomatosis kór és gyógytana. Magyar Orvosi Könyvkiadó Társulat, Budapest, 1938.

- /46/ Rák K.: Mai lehetőségek és törekvések a malignus lymphomák kezelésében. Orv. Hetil. 1978. 119. 2299.
- /47/ Schellong, G. /Studienleiter/: Protokoll Kooperative Therapiestudie HD 82 zur Behandlung des Morbus Hodgkin bei Kindern Hannover, 1982.
- /48/ Stacher, A., Höcker, P. /Hrsg./: Lymphknotentumoren. Urban-Schwarzenberg, München-Wien-Baltimore, 1979.
- /49/ Thury G., Rák K.: A lymphografia szerepe a Hodgkin-kór klinikai stádiumának megállapításában és a betegek korszerű kezelésében. Orv. Hetil. 1971. 112. 3.
- /50/ Ultmann, J.E.: Zur Diagnose, Stadieneinteilung und Behandlung der Non-Hodgkin-Lymphome. in: Stacher, A., Höcker, P. /Hrsg./: Lymphknotentumoren. Urban-Schwarzenberg, München-Wien-Baltimore, 1979. 1.
- /51/ Varga Gy. és mtsai: Hodgkin-kóros betegek kezelésének öt éves tapasztalatai. Orv. Hetil. 1978. 119. 2881.
- /52/ Varga P., Btáge Zs., Giacinto M., Széll K.: Az intenzív betegellátás elmélete és gyakorlata. Medicina, Budapest, 1977.

AZ 1983. ÉVI PÁLYÁZATOK ISMERTETÉSE

Salánki János

A Veszprémi Akadémiai Bizottság megalakulása óta a pályázatok számottevő erőt jelentettek az északdunántúli régió tudományos életének serkentésében. A pályázatok kiírásakor különösen törekedtünk arra, hogy a gyakorlati jelentőségű, de elméleti megalapozást is kívánó témákra irányítsuk a figyelmet, és e törekvésünknek évről-évre nyomatékot adtunk a pályaművek elbírálásakor is.

Az utóbbi néhány évben az országos tudománypolitikai törekvések eredményeként a tudományos támogatás rendszere sok vonatkozásban módosult. Új lehetőségek támadtak és új források nyitak meg a tudományos eredmények elismerésére, célfeladatok anyagi honorálására. Ennek egyenes következménye az, hogy csökkent az érdeklődés az akadémiai pályázatok iránt, évről évre kevesebb a VEAB-hoz benyújtott, a megkívánt színvonalat elérő pályamű. Kétségtelenül hozzájárul ehhez az is, hogy az évtizede kialakított és azóta változatlan pályadíjösszegek vonzereje az utóbbi években nem elhanyagolható mértékben csökkent.

A helyzet változása elengedhetetlenné teszi, hogy pályázati rendszerünket az eredeti célokat szem előtt tartva, hatékonyan fejlesszük. A pályázatok továbbra is a régióban folyó színvonalas tudományos munka és a régióban adódó, kutatást kívánó feladatok megoldásának serkentését kell szolgálni, oly módon, hogy a VEAB az egyéb módon nem honorált tudományos teljesítményt díjazza. Ez megítélésünk szerint a benyújtható pályázatok körének szélesítését kívánja meg.

Az elmúlt két évben már nyitottabbá tettük a témaválasztást azzal, hogy u.n. szabadon választott témákban is elfogadtunk pályázatokat. A jövőben még inkább lehetőséget kívánunk teremteni az egyéni kezdeményezésű, valamint a magas tudományos igényű, elméleti és elvi jelentőségű munkák pályázatként való benyújtására, és azokat teljesen egyenfanguként kezeljük a szakbizottságaink által kiírt témákkal.

Ezzel együtt javaslattal élünk az akadémia elnöksége felé, hogy járuljon hozzá az adott kereteken belül a pályadíjak emeléséhez. Ez ugyan szám szerint kevesebb díj kiosztását tenné lehetővé, így azonban - különösen arra érdemes kollektív munkák esetén - fokozni tudnánk az erkölcsi megbecsülésen tulmenő elismerést is.

Ebben az évben 38 pályázat érkezett be, 25 a kiírt témákban, 13 pedig szabadon választottként. A műszaki, orvostudományi és társadalomtudományi szakbizottság területéről érkezett be háromnál több pályázat, a bányászat, biológia és jogtudományok képviselői viszont csak egy-egy pályázattal szerepeltek. A benyújtott munkák szinte kivétel nélkül gyakorlati jelentőségűek, természetesen a történelmi és társadalomtudományi vonatkozásúak esetében e szempontot nem lehet a pályázatoktól számon kérni.

A pályázatokat ezuttal is felkért szakemberek, valamint a szakbizottságok bírálták el, akiknek munkájukért e helyről is köszönetet mondok. A háromlépcsős elbírálás után kialakult eredmény a következő:

Első díjat /10.000,- Ft-ot/ kapott:

1. HALÁSZ Gábor, Soly és SCHRAMM Zsuzsa, Veszprém
"Egy új numerikus módszer alkalmazása a kerámiaipari alagut kemencék működésének szimulációjához és tanácsadói vezérlésének kialakításához" c. pályázata.
A dolgozat egy egyre fontosabbá váló feladatot oldott meg sikerrel: szellemi beruházással és számítástechnikai segédlettel ért el jelentős gazdasági eredményt, ami egyrészt termékminőség-javulást, másrészt energiamegtakarítást jelent.
2. Dr. HALUPA Lajos, Sárvár és KOMJÁTHI Ferenc, Győr
"A fafajmegválasztás problematikája a VEAB régióban egy-egy erdőgazdasági tájon" c. pályázata.
Pályázók számos fafaj termőhelyi igényeit, elért fatermési osztályait és jövőbeni helyüket értékelik a Hanság erdőgazdálkodásában, és javaslatokat tesznek az ott alkalmazható fafajpolitika kialakításához.

Második díjat /6.000,- Ft-ot/ kapott:

1. BALOGH Gábor, Mohács és Dr. WINKLER András, Sopron
"Közepes térfogati sűrűségű /MDF/ farostlemezek gyártása hazai alapanyag bázison" c. pályázata.
A pályázók népgazdasági szempontból hasznos laptípus hazai gyártási lehetőségét vizsgálták meg. Javaslatuk megvalósítása a bútor és épületasztalosipar területén jelentős minőségi változást eredményezhetne.
2. BÉDAI Ottó, Budapest, Dr. KOVÁCS Dezső, Budapest, SZALAY Gyula, Budapest és Dr. VIDA László, Budapest
"Plazmaívvel kombinált indukciós olvasztás a soproni vasöntődében" c. pályázata.
A pályamű ujszerű és energiatakarékos megoldást javasol öntő-

dei olvasztó kemencékben, melynek megvalósítása egyben a munkafeltételek javítását és a környezetvédelem érdekeit is előnyösen szolgálná.

3. Dr. LELKES Anna, Dunaujváros és Dr. MUDRA László Dunaujváros "Gondolatok a szervezés és irányítás lehetőségeiről és problémáiról" c. munkája.
Pályázók értékelő munkát készítettek jelen közgazdasági szabályozó rendszerünk és a hatékonyság kapcsolatáról, kritikus szemmel tárták fel a jelen hiányosságokat és megoldási javaslatot adnak a hatékonyabb gazdálkodás feltételeinek kialakítására.
4. NÉMETH Lajos, Nagykanizsa
"Heterogén hab" c. pályázata
A pályamű a Kanizsa butorgyárban évenként keletkező kb. 10 millió Ft veszteséget jelentő poliuretánhab-hulladék hasznosítására tesz megvalósítható javaslatot.
5. VÁCZI Tibor, Székesfehérvár
"Gyeptermesztés fejlesztése műtrágyázással, árvízvédelmi töltéseken" c. pályázata.
Pályázó elgondolása és kísérletekre alapozott javaslata az igen nagy területet kitevő árvízvédelmi töltéseket kívánja bevonni a tömegtakarmány termesztésbe, és az eddig nagyrészt elhanyagolt zöldfü és szénatermések gazdaságos felhasználására hívja fel a figyelmet.

Harmadik díjat /4.000,- Ft-ot/ kapott:

1. Dr. BOGÁRDI István, Budapest és BÁRDOSSY András, Budapest
"A Hegyesdi tározó hordalék és tápanyagvisszatartó hatásának elemzése a Balaton szempontjából" c. pályázata.
A tanulmány 15 év adatait dolgozza fel, új adatokat közöl a Balatont érő tápanyagterhelés nagyságáról, és segítséget nyújt a védelmi feladatok tervezéséhez.
2. Dr. CSETÉNYI József, Dr. FÜLÖP István, BRÁZ Jánosné, FÁBIÁNNÉ KESZEI Márta, Veszprém és SARMON Kálmán, NAGY Ottó, Pápa
"Javaslat a vörösiszap ujszerű komplex gazdasági hasznosítására" c. pályázata. A vörösiszap nyersanyagként való felhasználása országosan fontos gazdasági szempontból. A dolgozat félüzemi méretben megvalósított ezirányú kísérletről számol be, téglagyártásban történő alkalmazásáról.
3. Dr. FERENCZ Antal, Dr. GERGELY Klára, Dr. KÖVÁRY Emőke, FOJTNÉ MISKOLCI Erzsébet és WINKLER Józsefné, Tatabánya
"Területi nagy kórház központosított rutin laboratóriumi funkciójának megszervezése és a folyamatos működtetés problémái" c. pályázata.
Pályázók 6 év rendszeres munkájának eredményeit foglalják össze, bemutatva egyben azt is, hogy az egészségügyi ellátás integrációjára irányuló országos törekvéseket miképpen egyeztették a helyi lehetőségekkel.
4. Dr. GUTTER József, Szombathely
"A dolgozók művelődése ösztönzésének néhány elméleti és gyakorlati kérdése" c. pályázat.

A tanulmány gazdag hazai és külföldi irodalomra támaszkodik, interdiszciplináris megközelítést alkalmaz, és saját tapasztalatait is feldolgozza. Módszertani ajánlásai elsősorban az üzemi, munkahelyi közművelődés gyakorlatában, közművelődési szakemberek képzésében hasznosíthatók.

5. Dr. HORVÁTH Márton, Veszprém
"A várapalotai üzemanyag-töltő állomás katódos védelme" c. pályázat.
A pályázat egy Veszprém megyei objektum tartós korrózióvédelmének megoldását tartalmazza. Minthogy nagyszámu tartályparknál kell számítani a következő években ilyen problémákra, a megoldás jelentős, mind a berendezések megvédése, mind a környezetvédelem szempontjából.
6. Dr. HORVÁTH Mihály, KÁRMÁN Miklós, PSZOTA Ágnes, NÉMETH László és Dr. HORVÁTH Mihályné, Balatonfüred.
"A szivizom-anyagcsere radioizotópos vizsgáló módszereiről" c. pályázat.
A pályázat számos érdekes, újszerű megállapítást tartalmaz, gazdag irodalmi tájékozottságot és nagyvolumenű munkásságot tükröz.
7. PAJOR Pálné Dr. BORBÉLY Zsuzsanna, Székesfehérvár
"A jogpropaganda egyes kérdései és a koordináció Fejér megyei helyzete" c. pályázata.
A tanulmány a jogi jellegű információs munka egyes szakaszait, valamint az abban résztvevő szervek feladatait ismerteti, tárgyyszerűen és sokoldalúan elemzi a Fejér megyei tapasztalatokat, miáltal más megyék számára is hasznosítható ismeretanyagot nyújt.
8. Dr. VIRÁGH Zoltán, Veszprém, Dr. SÁRMÁNY Endre, Budapest, Dr. OLÁH Béla, Veszprém és Dr. DURA Gyula, Budapest
"A Balaton-felvidékről a Balatonba ömlő vízfolyások bakteriológiai vizsgálati eredményeinek alakulása /1973-1983/" c. pályázata.
Szerzők 10 esztendő adataiból igyekeznek belső törvényszerűségeket megállapítani, és ennek alapján ajánlásokat tesznek a szükséges beavatkozások fontossági sorrendjére vonatkozóan.

A VEAB és Komárom megye Tanácsának

I. díját /5.000,- Ft/ nyerte el

Dr. SZAKÁCS Mihály, Tata

"Az MSZMP Komárom megyei szervezeteinek szervezettörténete. A legális párt politikai története 1945-1948" c. pályázata.

A beható és alapos elemzést nyújtó igényes, hiányt pótló munka a szerzőnek a témában való elmélyültségéről tanuskodik.

PIFKÓ Péter, Esztergom

"Esztergom város településszerkezete és utcanévadása" c. pályázata.

A jelentős egyéni kutatásokra épülő munka Esztergom ujkori történetének hiányt pótló tanulmánya, mely sok fontos adatot szolgáltat az ujkori városszerkezet kialakulásáról.

A VEAB és Vas megye Tanácsának

I. díját /5.000,- Ft/ nyerte el

Dr. ZIELBAUER György, Szombathely

"Adatok a Volksbund tevékenységéhez Észak-Nyugat-Dunántulon" c. pályázata.

Az adatokkal gazdagon alátámasztott tanulmány színvonalasan mutatja be a régióban élő németiség helyzetét a Volksbund szervezet közvetlen megalakulása előtti időben, valamint a Volksbund tevékenységének korszakában.

Dr. ZSIGA Tibor, Szombathely

"A Nyugat-Dunántul szerepe a Horthy-rendszer konszolidációjában /1919-1922/" c. pályázata.

A széles és mély forrásbázison alapuló tanulmány korrekt, az eddigieknél teljesebb képet ad a Nyugat-Magyarország részleges megtartásáért folytatott politikai erőfeszítésekről és fegyveres harcokról.

A VEAB és Vas megye Tanácsának

II. díját /3.000,- Ft/ nyerte el

Dr. SZÉLL Kálmán, Dr. LAKATOS Ferenc, Dr. TORMA Zsuzsa, Dr. MOSONYI Ildikó és Dr. PETRO Andro, Szombathely

"Az anaesthesiologia és intenzív betegellátás iatrogén fertőzéseinek gyakorlati jelentősége Vas megyében" c. pályázata.

A munka egy nagy kórház intenzív osztályának átfogó, egy év során hatszor megismételt kórházhygiénés vizsgálatairól és azok értékeléséről számol be.

A VEAB és Vas megye Tanácsának

III. díját /2.000,- Ft/ nyerte el

Dr. PRENNER József, Tanakajd

"A talajlakó kártevők elleni védekezések két évtizedes tapasztalatai Vas megyében, különös tekintettel a környezet védelmére" c. pályázata.

A mezőgazdasági szempontból figyelmet érdemlő kártevők elleni vegyi védekezési eljárásokat mind azok eredményessége, mind környezetvédelmi szempontból értékeli, és megfelelő következtetéseket von le.

A VEAB és a Veszprém megyei Testnevelési és Sporthivatal

I. díját /5.000,- Ft/ nyerte el

GYENE István, Budapest

"Asthmás gyerekek uszótherápiás kezelése és speciális uszó-
oktatási módszere" c. pályázata.

Szerző a munkában egy időszerű, hazánkban még kellően nem
méltányolt gyógyeljárás elméleti alapjait és saját gyakorlati
tapasztalatait foglalja össze.

GYŐRI Pál, Veszprém és Dr. NEMESSURI Mihály, Budapest

"4-8 éves gyermekek szüleinek testedzési szokásai" c. pályá-
zata.

A szerzők a családi környezet hatását elemzik a gyermekek
szomatikus fejlődésére, és hangsúlyozzák a szülők pótolhatatlan
szerepét az óvodás gyermekek egészségnevelésében.

Amikor gratulálok a pályadíj-nyerteseknek, kívánom, hogy
teljesítményük elismerése serkentse őket további kutatómunkára.
Ne szünjenek meg fáradozni azért, hogy eredményeiket tovább fej-
lesszék, és hogy azt minél szélesebb körben közkinccsé tegyék.

II.

A VEAB ESEMÉNYNAPTÁRA

1983. VII. 1.-XII. 31.

- VII. 4-8. A történelmi szakbizottság kézművesipartörténeti munkabizottságának IV. Nemzetközi Restaurátor Szemináriuma Veszprémben, a VEAB székházban.
- VII. 7. Kamaraest a Zenélő Udvarban. A Sanktflorianer Sängerknaben koncertje.
- VII. 8. A műszaki szakbizottság metallurgiai munkabizottságának PAB-al közösen tartott munkaülése. A bauxitok komplex hasznosításának problematikájáról Pécssett, a PAB székházban.
- VII. 26. Az MTA Területi Bizottságai /DAB, MAB, PAB, SZAB, VEAB/ környezet- és természetvédelemmel foglalkozó testületeinek az OKTH vezetőivel tartott együttes ülése Kecskeméten, a Gépipari és Automatizálási Műszaki Főiskolán.
- VIII. 15-19. Az UNESCO, az ICOHTEC, az MTA és a MTESZ szervezésében nemzetközi konferencia. A nők szerepe a természettudományok, a technika és az orvoslás történetében a XIX. és a XX. században. Veszprémben, a VEAB székházban.
- VIII. 16. Kamaraest a Zenélő Udvarban. Pro Arte quartett. Közreműködött Tornai Ferenc klarinéton.
- VIII. 23-26. Az MTA Nyelvtudományi Intézete, a Magyar Nyelvtudományi Társaság, az MTA Veszprémi Akadémiai Bizottság, a Szombathelyi Tanárképző Főiskola közös rendezésében. "A magyar nyelv rétegződése" címmel. A Magyar Nyelvészek IV. Nemzetközi Kongresszusa Szombathelyen, a Tanárképző Főiskolán.

- VIII. 23-26. Az MTA Jogtudományi Intézete, a Magyar Jogász Szövetség és az Államigazgatási Főiskola szervezésében 20. Nemzetközi Jogtörténettudományi Konferencia Veszprémben, a VEAB székházban.
- VIII. 24. Kamaraest a Zenélő Udvarban. A Budapesti Bach Trió koncertje.
- IX. 6. Kamaraest a Zenélő Udvarban. Kapás Géza-Pichner Teréz /hegedű/ és Dráfi Kálmán /zongora/ hangversenye.
- IX. 6-8. A Kémikusok Egyesülete, az MTA Veszprémi Akadémiai Bizottság és a Veszprémi Vegyipari Egyetem közös rendezésében. "Folyadékelegyek" című nemzetközi konferencia Veszprémben, a Veszprémi Vegyipari Egyetemen.
- IX. 7. Megjelent a VEAB ÉRTESÍTŐ 1983. I. száma. /Beszámoló kötet./
- IX. 13. Kamaraest a Zenélő Udvarban. A Tomkins énekegyüttes koncertje.
- IX. 15. A történelmi szakbizottság közművesipar-történeti munkabizottságának ülése Budapesten, a Központi Múzeumi Igazgatóságon.
- IX. 15-16. Az MTA Pécsi, Veszprémi, Szegedi és Miskolci Akadémiai Bizottságainak Malignus Lymphoma konferenciája Pécsen, a PAB székházban.
- IX. 22. A kémiai szakbizottság környezetvédelmi munkabizottságának a Környezetvédelmi Intézet Veszprémi Állomása tevékenységével foglalkozó ülése Veszprémben, a VEAB székházban.
- IX. 23. A történelmi szakbizottság zenetörténeti munkabizottságának ülése Veszprémben, a VEAB székházban. Előadást tartott: Rakos Miklós. "A verbunkos zene és a Veszprém vármegyei Zenetársaság" címmel.
- IX. 27. A műszaki szakbizottság ülése Veszprémben, a VEAB székházban.
- IX. 27. A környezetvédelmi és tájhasznosítási koordinációs tanács urbanisztikai munkabizottságának ülése Tatabányán a városi tanácsnál. Előadást tartott: Katona Zoltán. "Tata-Tatabánya-Oroszlány települések és a hozzá tartozó középfokú vonzáskörzetek fejlődésének urbanizációs kérdései" címmel.
- IX. 27-28. A műszaki szakbizottság hulladékhasznosítási munkabizottságának "Hulladékok energetikai hasznosítása"

című ankétja Veszprémben, a VEAB székházban.
 Előadások: Drobni László:
 Hulladékok energetikai hasznosításának alapkérdései.
 dr. Szekér Imre: Mezőgazdasági hulladékok hasznosításának eddigi eredményei.
 dr. Csikós Rezső: Mezőgazdasági hulladékok hasznosításának távlatai.
 dr. Dorogi Imre: Biogáz
 dr. Bánhidy János: Kommunális hulladékok energetikai felhasználása.
 dr. Báky Béla: Kisfűtőértékű anyagok gazdaságos el-tűzelésére alkalmas kazánkonstrukciók.

- IX. 29. A kémiai szakbizottság kőolaj- és gázipari munkabizottságának "A kislevegyszűrők gázellátásának helyzete és perspektívái" című előadói ülése Veszprémben, a VEAB székházban. Vitaindító előadást tartott: dr. Hajdu István. Korreferens volt: Koós Attila.
- IX. 29. A bányászati- földtudományi és energetikai szakbizottság mérés-technikai munkabizottságának alakuló ülése Veszprémben, a VEAB székházban.
- IX. 30. A társadalomtudományi szakbizottság neveléstudományi munkabizottságának ülése Veszprémben, a VEAB székházban.
- IX. 30. Az orvostudományi szakbizottság ülése Szombathelyen a megyei tanácsnál és a Markusovszky kórházban. Délelőtti előadást tartott Illey György: Az orvostudományi kutató munka helyzete Vas megyében címmel. Délután a következő tudományos előadások hangzottak el:
 Cholnoky Péter: Az ikerkutatás néhány kérdése.
 Illei György: Magzati veszteségek csökkentésének lehetőségei - elmélet és gyakorlat.
 István Lajos: A non-Hodgkin malignus lymphomák histopathológiai és klinikai klasszifikációjának prognosztikus jelentősége.
 Kántor Elemér: Vater papilla szűkületének kóroktana és a sebészeti kezelés lehetőségei.
 Rácz Péter: A preesenilis cataracta patho mechanizmusának vizsgálata és klinikumának jellegzetességei.
 Salamon Antal: A fibroblastok és myofibroblastok ultrastrukturális analízise kötőszöveti proliferációval járó folyamatokban.
 Széll Kálmán: Az Anaesthesiológiai és Intenzív Betegellátó Osztály tudományos tevékenysége, különös tekintettel az iatrogén fertőzések vizsgálatára.
 Vecsey Dénes: Aktuális klinikai kutatási témáink jelentősége -eredményei.
- X. 3-5. Az MTA Jogtudományi Intézete rendezésében NSZK-magyar jogásznapi Veszprémben, a VEAB székházban.

- X. 4-5. Az MTA szerves- és gyógyszeranalitikai munkabizottsága és a kémiai szakbizottság tudományos ülése Sopronban a gyártásközi ellenőrzés módszereiről.
- X. 4-6. XXV. Hidrobiológus Napok Tihanyban, az MTA Balatoni Limnológiai Kutató Intézetében.
- X. 5. Az erdészeti szakbizottság vadgazdálkodási munkabizottságának ülése Zalaegerszegen, a MAVOSZ székházban. Előadást tartott: Fatalin Gyula: Az intenzív szarvasgazdálkodás módszerei Zala megyében címmel.
- X. 5-7. A számítástechnikai-rendszerelméleti szakbizottság rendszerszerkezeti munkabizottságának a műszaki kémiai rendszerek matematikai és számítógépes modellezésében elért legújabb eredményekről szóló kollokviuma Bozsokon.
- X. 6. A jogtudományi szakbizottság büntetőjogi munkabizottságának ülése Veszprémben, a VEAB székházban. Előadást tartott: dr. Módos József: A pártfogó felügyelet végrehajtásából a bűnüldöző szervekre háruló feladatok, figyelemmel az együttműködésre címmel.
- X. 10. Megjelent a VEAB ÉRTESÍTŐ 1983. II. száma. A hemosztaízis zavarai az újszülöttkorban című konferencia anyaga.
- X. 11. Az Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület Hő és anyagátadási bizottságának ülése Veszprémben, a VEAB székházban.
- A Veszprémi Vegyipari Egyetem és az MTA Műszaki Kémiai Kutató Intézet hő- és anyagátadási tevékenységének megismerése témakörben.
- X. 11. A bányászati- földtudományi és energetikai szakbizottság geofizikai munkabizottságának Bányageofizikai vitaülése a Veszprémi Szénbányáknál. Megnyitó előadást tartott dr. Kapolyi László.
- Korreferátumok:
 dr. Csókás János: Széntelegek tektonikai zavarainak és minőségváltozásainak kutatása bányabeli geofizikai módszerekkel.
 dr. Egerszegi Pál, Molnár Dezső: A telepszondázás tapasztalatai és egyéb geoelektromos módszerek alkalmazásának lehetősége a bányageofizikában.
 Czillei Eszter: Az Eötvös Lőránd Geofizikai Intézet tektonikai telephullám-méréseinek rövid összefoglalása.
 Verbőczy József: Bányageofizikai kutatások és szolgáltatások.
 Halász Péter: Rádióaktív bányakarotázs mérések eredményei.

Martinkó Mária, Pera Ferenc, dr. Tóth Péter: Soktelepes szenes összetétel minőségi változásainak követése radioaktív karotázis alkalmazásával.

Erdélyi Tibor, Géresi Gyula, Nyerges Lajos, dr. Szabó János: Geoelektromos vágatszelvevényezés alkalmazása a mezőbeli feltárás tervezéséhez Halimba III. bauxitbányában.

Bodri Gyula, Kakas Kristóf, Ujszászi József: Geofizikai módszerek alkalmazása művelés alatt álló bauxit külfejtésekben.

Körmendi Alpár: Folyamatos feszültség megfigyelés szeizmikus mérésekkel a csordakuti alsótelep ridég fedő alatt haladó frontjainál.

- X. 12. Az erdészeti szakbizottság erdőgazdálkodási munkabizottságának munkaülése a Zalaegerszegi Erdőfelügyelőség soholári arborétumában.
Vitaindító előadást tartottak:
Gáspár Hantos Géza: Az új üzemtervezési munka tapasztalatai.
dr. Király László: Az új üzemtervezési utasítás és az oktatáskutatás.
Korreferátorok voltak:
Fatalin Gyula
Hárs József
Keszthelyi István
Nagy Miklós
Takács Zoltán
Töröndy Kálmán.
- X. 12-14. Az orvostudományi szakbizottság munkaegészségügyi és toxikológiai munkabizottságának és a biológiai szakbizottság élettani és toxikológiai munkabizottságának közös Kisérleti és klinikai toxikológiai szimpóziuma Veszprémben, a VEAB székházban.
- X. 15. Megjelent a VEAB ÉRTESÍTŐ 1983. III. száma. Számítógép és nyelvoktatás I. című konferencia anyaga.
- X. 19. A környezetvédelmi és tájhasznosítási koordinációs tanács természetvédelmi munkabizottságának ülése Veszprémben, az OKTH Veszprémi Felügyelőségénél.
Előadások: dr. Kovács József, Moór Gyula: A természetvédelem időszerű feladatai a felügyelőség működési területén. A Bakonyi Tájvédelmi Körzet előkészületei és megvalósítása.
dr. Tóth Sándor: A Bakony-kutatás eddigi eredményei és feladatai.
Galambos István: A Bakony botanikai értékei és kutatásuk.
- X. 20. A kémiai szakbizottság agrokemizálási munkabizottságának bemutatóval egybekötött tudományos konzultációja a folyékony műtrágyázásról Keszthelyen, a Mezőgazdasági Kemizálási Szolgálatnál.

Előadások: dr. Tóth Benedek: A folyékony műtrágyázás hazai helyzete.
 dr. Örfy László: A folyékony műtrágyázás többéves nagyüzemi alkalmazásának tapasztalatai.
 dr. László Alfréd: A folyékony műtrágyázás géprendszerei.
 dr. László Alfréd, Varga Zoltán: A szuszpenziós műtrágyák helyszini gyártásának és szántóföldi alkalmazásának bemutatása.

- X. 21. Az MTA Veszprémi Akadémiai Bizottság és a Veszprémi Vegyipari Egyetem rendezésében előadói ülés Veszprém-ben, a VEAB székházban.
 Előadók voltak: dr. Horváth Gábor, dr. Droppa Magdolna. Az előadás címe: Ásványi adalékok hatása a növények fotoszintetikus produktivitására.

- X. 21. Az orvostudományi szakbizottság orvosi mérés- és számítástechnikai munkabizottságának Regionális klinikai, kémiai integrált labortevékenység és metodikai tapasztalatcsere témakörű ankétja Győrött a megyei kórházban.
 Előadások:
 dr. Ötvös Lajos: Egy kórház-rendelőintézeti integrált nagy labor munkaszervezése.
 dr. Kovács Sándor, dr. Bordás István: A klinikai kémiai laboratórium komputerizálása és bekapcsolása a kórházi adatbankba.
 dr. Jobst Kázmér: A klinikai kémia jelenlétéről és perspektíváiról.
 dr. Horváth Mihály: A klinikai kémia kapcsolata egyéb diagnosztikus eljárásokhoz.
 dr. Andréka Bertalan: Az ujszülöttek rendszeres TSH szűréséről.
 dr. Pálffy Aladár: Enzymimmunoassay rutin alkalmazása integrált központi laboratóriumban.
 dr. Mohay Jenő, dr. Szrága László: Nyomelemek atomabszorpciós meghatározása vizeletben, diuretikumok alkalmazását követően.
 dr. Hajós Péter, dr. Inczedy János: Az ion-kromatográfiás módszer elve és alkalmazási lehetőségei.

- X. 25. A műszaki szakbizottság műszaki fizikai munkabizottságának munkaértekezlete Székesfehérvárott, az Alumíniumipari Tervező és Kutató Intézetben.
 Előadások:
 Gimesi Elemér: A KÖFÉM-ben két éve üzemelő 3-as számú /japán/ hengerállvány működése, és a termelésben eddig szerzett tapasztalatok.
 dr. Kovács Gyula, dr. Szabó Lajos: Alumínium hideghengerlő olajok és vizsgálatok néhány kérdése.
 dr. Banizs Károly, Lózsine Varga Valéria, Szabó Sándor: Az alumínium hengerlésnél alkalmazott mikroszerkezeti vizsgálatok gyakorlati hasznosíthatósága.

Fodor László, Kardos Károly: Acél finomlemezek mélyhuzásánál alkalmazott kenőanyagok összehasonlító vizsgálatainak eredményei.
 Csizmadia Ferencné: Az ujrakristályosodás alkalmazása bemetszések környezetében fellépő képlékeny alakváltozás kimutatására alumíniumban.
 Kardos Károly: Finomlemezek alakíthatósági jellemzői, és azok hatása az alakított termékre.

- X. 26. Az MTA Műszaki Kémiai Kutató Intézet rendezésében prof. F. Löffler a Karlsruhei Műszaki Főiskola Vegyipari Műveletek Tanszéke vezetőjének előadása Veszprémben, a VEAB székházban.
 Az előadás címe: Alapkutatások a rostsűrűkben történő részecske-elkülönítőben.
- X. 26. A VAUST Ventile és FITTING Ges mb. H. cég Speciális csőkötések, szelepek, vákuumkomponensek bemutatója Veszprémben, a VEAB székházban.
- X. 27. Az orvostudományi szakbizottság sport- és mozgásbiológiai munkabizottságának ülése Agárdon, a Velencei tavi vízi sporttelepen.
 Előadások:
 Barts Oszkár, dr. Mezőszentgyörgyi László: A kutatási tevékenység áttekintése, és a jövő feladatai Fejér megyében.
 Gyűling Zoltán, dr. Faller János: A magnetoterápiás kezelések tapasztalatai és a sportbeli hasznosítás lehetőségei.
- X. 27. A társadalomtudományi szakbizottság szocialista vállalat munkabizottságának "A vállalati hatékonyság növelésének aktuális kérdései, különös tekintettel az ösztönzésre" című ankétja Esztergomban, a Medicor Műveknél.
 Előadások:
 dr. Bartha László: Az Állami Fejlesztési Bank szerepe a vállalati hatékonyság növelésében.
 dr. Várhelyi István: A hatékonyság növelésének lehetőségei a különböző erdőgazdálkodók közötti együttműködéssel.
 dr. Jámbor László: A hatékonyság mérésének néhány erdőgazdasági sajátossága, növelésének lehetőségei, különös tekintettel az anyagi ösztönzésre.
 dr. Mudra László: A vállalati hatékonyság növelésének néhány kérdése a gazdasági reform átmeneti időszakában.
 Németh János: Érdekeltség és ösztönzés a műszaki fejlesztésben.
 Pásztor Iván: A műszaki fejlesztés eredménydifferenciált ösztönzésének vezetési feladatai.

- X. 27-28. A társadalomtudományi szakbizottság filozófia-szociológia munkabizottságának politikai szociológia témakörű kollokviuma Sopronban, az MSZMP Oktatási Igazgatóságán.
Vitaindító előadást tartottak:
Gombár Csaba: A hatalmi viszonyok szociológiai megközelítése.
Papp Zsolt: Az érdekszemlélet és érdekviszonyok alakulása Magyarországon.cimmel.
- X. 28. Az agrártudományi szakbizottság kertészeti munkabizottságának Borászati tudományos ankétja Badacsonytörősen, a Badacsonyi Állami Gazdaság Borászati Üzemében.
Vitaindító előadást tartott dr. Ásvány Ákos A borok "megszemélyesítésének" elvi és gyakorlati kérdései címmel.
Korreferátumok:
Harsányi Ildikó: A magyar borértékesítés helyzete a világpiac függvényében.
Csanádi József: A különleges borminőségek előállításának technológiai és technikai feltételei.
dr. Urbán András: A vörösborok minőségjavításának kulcskérdései.
Zsoldos Zoltán: Az irányított erjesztés minőségjavító alkalmazásának tapasztalatai.
- XI. 1. A Magyarhoni Földtani Társulat ülése Veszprémben, a VEAB székházban.
- XI. 1. A biológiai szakbizottság felolvasó ülése Veszprémben, a VEAB székházban.
dr. Bordás Sándor: A toxikológia jelene és jövője.
dr. Sutka József: Genetikai kutatások eredményeinek hasznosítása a növénynevelésben.
- XI. 1. Az orvostudományi szakbizottság genetikai munkabizottságának Szindróma identifikáció témájú ülése Veszprémben, a VEAB székházban.
- XI. 2. Az MTA osztályközi bányaegészségügyi és bányászati ergonómiai tudományos bizottságának ülése Veszprémben, a VEAB székházban.
- XI. 2. A biológiai szakbizottság gyombiológiai munkabizottságának ülése Veszprémben, a Nehézvegyipari Kutató Intézetben.
Előadások:
dr. Bihari Ferenc: Herbicid kifejlesztés elvei és módszerei Magyarországon.
Kolonics Zoltán: Herbicidfejlesztés jelene és jövője a Nitrokémia Ipartelepeken.
dr. Nagy József: Tiokarbamát herbicidek szelektivitásának fokozása antidotumokkal.
dr. Griniusz Vytautasz, Klemm Lászlóné: Herbicid screen a NEVIKI-ben.

- XI. 2-3. A történelmi szakbizottság archaometriai munkabizottságának Mit tud nyújtani az archaometria a régészetnek? című ankétja Veszprémben, a VEAB székházban.
- XI. 4. A kémiai szakbizottság agrokemizálási munkabizottságának és a MAE Növényvédelmi Társaságának közös tudományos ülése az új originális növényvédőszer kifejlesztéséről, Veszprémben, a VEAB székházban.
Vitaindító előadást tartott:
dr. Nádasy Miklós: NEVIFOSZ originális magyar növényvédőszer címmel.
Korreferátumok:
dr. Vass András: A NEVIFOSZ hatóanyagának, a foszmetilánnak feltáró kutatása.
Sági Károly: A NEVIFOSZ 50 EC biológiai hatékonyságának általános jellemzése.
dr. Benedek Pál: A NEVIFOSZ 50 EC várható helye a méhkimélő növényvédelmi technológiákban.
dr. Gál Tibor: Nagyüzemi kísérleti tapasztalatok a NEVIFOSZ 50 EC-vel.
dr. Huber Gyöngyi: Analitikai kutatások a NEVIFOSZ engedélyeztetéséhez.
dr. Botos Margit: A NEVIFOSZ 50 EC és foszmetilán technikai hatóanyag toxikológiai vizsgálata.
dr. Monostory Adorjáné: A foszmetilán formálási kutatásai.
- XI. 8. A VEAB, a Veszprémi Vegyipari Egyetem és az Északmagyarországi Vegyiművek A szintetikus zeolitadszorbensek hazai előállításának lehetőségei témájú együttes ülése Veszprémben, a VEAB székházban.
- XI. 8. A környezetvédelmi és tájhasznosítási koordinációs tanács felolvasó ülése Veszprémben, a VEAB székházban.
dr. Dobos Tibor: A táj ökonómiai értékelése, különös tekintettel a védett területekre.
dr. Gerencsér Miklós: A távérzékelés felhasználása a környezet elemzéséhez.
- XI. 8. A környezetvédelmi és tájhasznosítási koordinációs tanács és az együttműködő intézmények tájékoztatása a MÉM NAK és a VIZITERV VEAB illetékességi területét érintő környezetvédelmi jellegű munkájáról Veszprémben, a VEAB székházban.
- XI. 11. A bányászati- földtudományi és energetikai szakbizottság környezetvédelmi munkabizottságának ülése Kincsesbányán, a Fejér megyei Bauxitbányánál.
Előadások:
Vizy Béla: A Dunántúli Középhegység bányászatának vízvédelmével kapcsolatos környezeti hatások.
Bárdos B. Miklós: A Fejér megyei Bauxitbányák vízszintsüllyesztésével kapcsolatos környezeti hatások.

Hullay Gyula: A Fejér megyei Bauxitbányákra, mint vízbázisra épülő vízelosztási és vízhasznosítási rendszerek.

Bodzsár Tivadar, Ferencz László: A Fejér megyei. külfejtésű és mélyművelésű bauxitbányászkodás környezetkárosító hatásának csökkentése, tervszerű környezetvédelmi intézkedésekkel.

Breznyánszky Gyula: Fejér megye környezetvédelmi helyzete.

- XI. 11. A jogtudományi szakbizottság polgári és gazdasági jogi munkabizottságának ülése Veszprémben, a VEAB székházban.
Előadást tartottak:
dr. Kotz László: Vállalati intézmények reformja.
dr. Tarr György: A cégbirósági eljárás aktuális problémái.
dr. Mayer István: A tisztességtelen gazdasági tevékenység tilalmára vonatkozó szabályozás egyes kérdései címmel.
- XI. 11-12. A társadalomtudományi szakbizottság alkalmazott nyelvészeti munkabizottságának Számítógép a nyelvoktatás II. című országos konferenciája Győrött a Közlökedési és Távközlési Műszaki Főiskolán.
- XI. 15. Az agrártudományi szakbizottság növénytermesztési munkabizottságának ülése Tanakajdon, a Növényvédelmi és Agrokémiai Állomáson.
Előadást tartott:
dr. Németh Miklós: A növénytermesztés helyzete, főbb problémái Vas megyében és a további feladatok.
Korreferátumok:
dr. Sipos Endre: Vas megye fontosabb növényvédelmi kérdései és a fejlesztés feladatai.
dr. Késmárki István: A takarmánytermesztés időszerű kérdései Nyugat-Magyarországon.
- XI. 16. A társadalomtudományi szakbizottság marxista propaganda módszertani munkabizottságának Nyári egyetemek a szocializmus propagandájának szolgálatában című konferenciája Szombathelyen, a TIT székházban.
Vitaíndító előadást tartott dr. Beszteri Béla: A nemzetközi kulturális kapcsolatok néhány politikaelméleti összefüggése címmel.
- XI. 16. Az agrártudományi szakbizottság ülése Veszprémben, a VEAB székházban.
Előadást tartott:
dr. Lacfi Dániel: A mezőgazdaság és élelmiszeripar külkereskedelmi helyzete címmel.
- XI. 16-19. Izotóp és ultrahang a gyógyítás szolgálatában című nemzetközi konferencia Veszprémben, a VEAB székházban.

- XI. 17. A jogtudományi szakbizottság államjogi és államigazgatási jogi munkabizottságának ülése Dunaujvárosban, a városi tanácsnál.
Előadások:
dr. Virág Rudolf: A tanácsi szervezeten belüli adattárolás, az információáramlás helyzete, az egyszerűsítés, korszerűsítés feladatai, lehetőségei.
dr. Gálicz Tibor, dr. Balassa Balázs: A gazdasági célkitűzések megvalósítása a lakossági adóztatásban.
Pasztnér Frigyes: A közoktatási és közművelődési intézmények integrációjának kialakítása, helyzete és a továbbfejlesztés lehetőségei.
- XI. 20-25. Az ELTE Geológiai Tanszéke és a Párizsi Pierre et Marie Curie Egyetem közötti tudományos együttműködés eredményeiről tartott munkaülés Veszprémben, a VEAB székházban.
- XI. 22. A biológiai szakbizottság entomológiai és mikrobiológiai munkabizottságának előadó ülése Keszthelyen, az Agrártudományi Egyetemen.
Előadást tartott: dr. Király Zoltán: A növényi betegség-rezisztencia alapkérdései.
Korreferátumok:
dr. Gáborjányi Richárd: A növényi vírusfogékonyság és rezisztencia.
dr. Milinkó István: Kukoricahibridek és vonalak vírus- és vírusvektor ellenállósága.
dr. Barna Balázs: A növény fiziológiai állapotát befolyásoló tényezők és a betegellenállóság.
dr. Mudich Antal: A tápanyagellátás hatása a növények gombakórokozokkal szembeni rezisztenciájára.
- XI. 22. A környezetvédelmi és tájhasznosítási koordinációs tanács urbanisztikai munkabizottságának ülése Székesfehérvárott a városi tanácsnál.
Előadást tartott Pintér Lajos: Adottságok és fejlesztési tényezők összefüggései a székesfehérvári városrekonstrukció példáján.
- XI. 24. Az agrártudományi szakbizottság kertészeti munkabizottságának ülése Veszprémben, a VEAB székházban.
Előadások:
dr. Kaiser Géza: A szőlőtermesztés helyzete Veszprém megyében 1983-ban.
dr. Jezerniczky Lajos: Előzetes tájékoztatás szőlőben alkalmazott szennyvizes csepegtető öntözés eredményeiről.
- XI. 24. Az orvostudományi szakbizottság tudományos ülése Veszprémben, a megyei tanácsnál és a Veszprémi Vegyipari Egyetemen.
A délelőtti ülésen Szántó András tartott előadást: Az orvostudományi kutatómunka helyzete Veszprém megyében címmel.

Délután a következő előadások hangzottak el:
 Kormos László: A rehabilitáció jelentősége a társadalom egészségi állapotának javításában.
 Réthy Ildikó, Csütörtöki Vendel, Gacs Mária, M.Tóth Antal: Újszülöttkori bakteriális fertőzések.
 Csütörtöki Vendel, Gacs Mária, Galamb Miklós, Primász Péter, Stipkovics László: Mycoplasma izolálása időelőtti burokrepedésben.
 Barabás György, László Győző, Szántó András: Emlő röntgenvizsgálatok film-fóliás rendszerekkel.
 Lukács Tibor, Sztojcssev Stefán, Pályi Margit, Timár Károly: A prosztatarák komplex diagnosztikája és terápiája 250 eset kapcsán.
 Fazekas András, Dózsa György, Horváth Katalin, Szántó András: A carotis-keringés noninvazív vizsgálata.
 Győri-Molnár Lajos, Hetényi András: A vérrellátás megítélése áramlás és nyomásméréssel.vastagbélműetknél.

- XI. 25. Az MTA Veszprémi Akadémiai Bizottság Az 1983. évi pályázatok elbírálása témájú ülése Veszprém-ben, a VEAB székházban.
- XI. 25. Az erdészeti szakbizottság fafeldolgozási munkabizottságának munkaülése a Mohácsi Farostlemezgyárban. Előadások:
 dr. Steindl László: A Mohácsi Farostlemezgyár.
 dr. Balogh Gábor: Farostlemezgyártás és fejlesztési lehetőségek hazánkban.
- XI. 28-30. Az MTA I. Osztálya, az MTA Irodalomtudományi Intézete és a Stuttgarteri Kulturális Kapcsolatok Intézete szervezésében. Az irodalom Funkcióváltozása a '70-es és a '80-as években, különös tekintettel a prózára című nemzetközi irodalomtudományi kollokvium Veszprém-ben, a VEAB székházban.
- XII. 1. Klubest. Előadó: dr. Berend T. Iván.
 Az előadás címe: Kelet és Nyugat-Európa gazdasági fejlődésének fáziseltolódása.
- XII. 1. A Magyarhoni Földtani Társulat ülése Veszprém-ben, a VEAB székházban.
- XII. 2. A műszaki szakbizottság metallurgiai munkabizottságának ülése Veszprém-ben, a VEAB székházban. Előadások:
 Enyingi Kálmán: Az acélöntvény hőkezelés speciális kérdései.
 Bócai Ottó: Vasipari ötvözetek plazmaívvel kombinált indukciós olvasztása.
- XII. 8. A műszaki szakbizottság közlekedéstudományi munkabizottságának ülése Veszprém-ben, a VEAB székházban.

Előadások:

Rózsa Dezső: Az országos közúthálózat gazdasági értékelése, különös tekintettel az északdunántúli régióra.

dr. Kálmán László: Az országos közúthálózat teljesítőképeségének vizsgálata, és a szükséges fejlesztés meghatározása.

- XII. 8. A történelmi szakbizottság kézművesipartörténeti munkabizottságának ülése Budapesten, a Központi Múzeumi Igazgatóságon.
- XII. 9. A társadalomtudományi szakbizottság filozófia-szociológia munkabizottságának ülése Veszprém-ben, a VEAB székházban.
- XII. 9. A kémiai szakbizottság kőolaj- és gázipari munkabizottságának a Hazai kőolaj felhalmozódások néhány genetikai jellemzőjének vizsgálata a MÁFKI-SZKFI együttműködés keretében című előadói ülése Veszprém-ben, a VEAB székházban.
Előadók voltak: Ifsics Márta és Koncz István.
- XII. 9. A Magyar Sebész Társaság Nyugat-Dunántúli Szakcsoportjának Szeptikus sebészet témakörű tudományos ülése Veszprém-ben, a VEAB székházban.
- XII. 10. Megjelent a VEAB FEOLVASÓ ÜLÉSEI sorozatban az F/5 kötet.
Illei: A szülészet feladatainak, módszereinek és lehetőségeinek változása napjainkban.
Szántó: A radiológiai diagnosztika információtartalma.
- XII. 16. Az orvostudományi szakbizottság haematológiai és onkológiai munkabizottságának a Methotrexat korszerű alkalmazása a haematológiában, az onkológiában és az orthopediában tárgykörű tudományos ülése Szombathelyen, a vértranszfúziós állomáson.
- XII. 17. Az MTA Veszprémi Akadémiai Bizottság évváró teljes ülése a Veszprémi Vegyipari Egyetem aulájában.
dr. Nemecz Ernő elnöki beszámolója.
dr. István Lajos előadása: Az orvostudomány mai eredményei és problémái a Hodgkinkór kezelésében szerzett tapasztalatok tükrében.
dr. Salánki János ismertette az 1983. évi pályázat eredményeit.
- XII. 19. Megjelent az erdészeti szakbizottság közleményeként a Csértölgygazdálkodás és hasznosítás című konferencia kiadvány.

III.

BESZÁMOLÓ A SZAK- ÉS MUNKABIZOTTSÁGOK 1983. ÉVI MUNKÁJÁRÓL

Agrártudományi szakbizottság

Elnök: Varga János

A szakbizottság, illetve a munkabizottságok 1983. évben az alábbi feladatokat teljesítették:

Tervezetünk szerint kibővített szakbizottsági ülést kívántunk tartani 1983. első felében a mezőgazdasági export-import helyzet címmel. Tekintettel arra, hogy ebben a témában júniusban az Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottsága is ülést tartott, célszerű volt az országgyűlés bizottsági ülése utánra tervezni a szakbizottsági ülést. Így az elhangzottakkal kibővített anyag került tárgyalásra. Ezt a VEAB székházában szerveztük meg. A szakbizottsági ülésre nemcsak a szakbizottsági tagokat, hanem a VEAB működési területébe tartozó megyék mezőgazdasági üzemének és irányító szerveinek szakembereit is meghívtuk. A téma fontosságát jelezte, hogy a vártnál jóval nagyobb számú érdeklődő volt a téma előadásán. Dr. Lacfi Dániel MÉM főosztályvezető előadását követően széleskörű vita bontakozott ki, melyben a mezőgazdasági üzemek exportra irányuló termelésének fejlesztését jelölték egyik legfontosabb feladatként. Az előadás és a vita segítséget nyújtott a termelő üzemeknek abban is, hogy adottságaiknak megfelelően mely exportképes termék termelését növeljék.

A szakbizottság őszre tervezett másik ülése a takarmánytermeléssel volt kapcsolatos. Ezt az ülést a Dalmandi Állami Gazdaságban terveztük lebonyolítani. A rendkívüli aszály azonban lehetetlenné tette a helyszíni bemutatóval egybekötött szakbizottsági ülés megtartását, egyébként is az aszály miatt a szakbizottság az egyes megyékben megvitatott takarmányozási helyzet javítását célzó

munkálatokba kapcsolódott be. Különösen jelentős volt a növénytermesztési munkabizottság ülése. A bizottság az eredeti tervek szerint Vas megye növénytermesztésével kívánt foglalkozni, a megváltozott helyzetnek megfelelően azonban ezt a témát külön kiegészítő előadással bővítettük ki, a Vas és Győr-Sopron megyei takarmányozási problémák megvitatásával. Ez az anyag a növénytermesztési munkabizottság tervén felül jelentkezett, így végső soron a szakbizottság a rendkívüli helyzetnek megfelelően változott programmal, de teljesítette 1983. évi feladatait.

Állattenyésztési munkabizottság

Elnök: Szajkó László

A munkabizottság 1983. szeptember 21-én egy kerekasztal megbeszélés formájában az állattenyésztés felsőfoku oktatásának helyzetét és a továbbfejlesztés lehetőségeit vitatta meg. Ez a témakör rendkívül időszerű a soronkövetkező felsőoktatási reformmal kapcsolatosan, mivel az agrárfelsőoktatás területén különösen az állattenyésztés oktatása kíván jelentős továbbfejlesztést. A munkabizottság változatlanul foglalkozik a régióba tartozó fiatal szakemberek tudományos minősítésének problémájával. Ezévi tervében szerepel egy decemberre tervezett nagyobb rendezvény, amely a biotechnológia alkalmazásának lehetőségeit vitatja majd meg.

Kertészeti munkabizottság

Elnök: Nagy György

A munkabizottság eredeti terve szerint 1983. évi rendezvényeit Veszprém megyében tartotta. Tavaszi ülése Badacsonyőrsön megvitatta a szőlészeti kutatás Veszprém megyei helyzetét, valamint az 1984-es évben Zala megyében rendezendő tudományos ankét előkészítését. Az őszi ülészakon a szőlőtermesztés Veszprém megyei problémáival foglalkoztak, különös tekintettel a művelési módokra, a Balaton közelségére és Veszprém megye munkaerő helyzetére. A kertészeti munkabizottság egy szélesebbkörű rendezvényt is tartott, ugyancsak Badacsonyőrsön. Ezen a borászati ankéton a régió szakemberei azokat a korszerű elveket, és többnyire Veszprém megyében kidolgozott technikai és technológiai eljárásokat összegezték, amelyek figyelembevételével boraink minősége mind a hazai, mind a világpiaci igényeknek megfelelően gazdaságosan fejleszthető. Az ankéton "Ajánlás"-t dolgoztak ki, amelyet eljuttattak a termelő üzemekbe. Az "Ajánlás"-okat csatoltan mellékelem jelentésemhez.

Növénytermesztési munkabizottság

Elnök: Nyéki Jenő

A munkabizottság a tavaszi, Győr-Sopron megyei ülését a megyei előadó hiánya miatt nem tudta megtartani, így csak az őszi tervezett ülést tartották meg Tanakajdon, ahol Vas megye növénytermesztési és növényvédelmi helyzetét vitatták meg. Különösen részletesen tárgyalták a Vas megyei melioráció helyzetét. Külön témaként foglalkoztak a Vas megyei növényvédelmi problémával. Ebbe az ülészakba kapcsolódott be az agrártudományi szakbizottság az aszálykár miatt előálló takarmányozási helyzettel, és a takarmánygazdálkodás követendő irányelveivel.

Mezőgazdasági üzemszervezési munkabizottság

Elnök: Buzás Gyula

A munkabizottság írásbeli jelentést nem küldött, telefonbejelentés alapján közölhetjük, hogy az 1983. évre tervezett 3 ülés közül egyet sem tudtak tervezési okok miatt megtartani.

Bányászati, földtudományi és energetikai szakbizottság

Elnök: Kapolyi László

A szakbizottság a Magyar Tudományos Akadémia Veszprémi Akadémiai Bizottságának 1982. november 19-én hozott határozata alapján jött létre.

A szakbizottság alakuló ülése 1983. március 18-án volt Veszprémben. Itt a szakbizottság titkárai ismertették az 1983-as, illetve az 1982-85. évi időszakra készített munkatervet, amelyet a tagság elfogadott.

A szakbizottság távlati és operatív munkatervét földtani, bányászati és ásványi nyersanyag hasznosítási problémáinak megoldására építette fel. Ebből kiindulva 1985-ig terjedő időszakra átfogó témacsoportonként a következőket jelölte meg:

1. A szakbizottság működési területén vizsgálja a nyersanyagbővítés lehetőségeit. Ezekkel komplex szemléletben foglalkozik.

A szilárd és fluid energiahordozókon tulmenően valamennyi olyan ásványt vizsgál, amelyből belátható távlatban potenciális ásványkincs lehet, figyelemmel az energetikai, kohászati, építőipari, mezőgazdasági, stb, hasznosítási igényekre és lehetőségekre.

2. Az adott régióban a szakbizottság kiemelt feladatként kezeli a bányászati tevékenység melléktermékeként felszínre kerülő vizek komplex hasznosítását.
3. A szakbizottság és munkabizottságai vizsgálják a termelő és felhasználó vertikumok bővítésének lehetőségeit. Kiemelten foglalkoznak ezen belül az energiahordozók termelésének bővítésével, - figyelemmel az import kiváltására is.

Vizsgálják az Ajka II. szénelőfordulásának lehetőségét egyrészt a termelési volumen oldaláról, másrészt a felhasználói igényoldalról.

Segít feltárni az új igényeket, mint pl. városi fűtőerőművek, építőipari bázis. Külön vizsgálja a korszerű technikán alapuló gázgyártás lehetőségét barnaszénből.

4. A szakbizottság vizsgálatot kezdeményez a régióban található vegyipar szénbázisra való visszaállításának gazdasági feltételeiről.
5. A szakbizottság pályázat kiírása útján a bányászatban foglalkozik a korrózió elleni védekezés módozatainak lehetőségével.
6. Környezetvédelmi szempontból vizsgálja a szén- és bauxit hidraulikus szállításának lehetőségét az adott földrajzi régióban. Vizsgálja az eddig felhalmozott és folyamatosan keletkező bányameddők komplex hasznosításának lehetőségeit, építőipari felhasználását, valamint a rekultiváció lehetőségét, a bányászat környezeti hatásait és a fellépő negatív tendenciák méréséklését.
7. A szakbizottság kiemelten foglalkozik az adott térségben a bányászat elemi veszélyeivel, és azok elhárításának korszerű módszereivel.
8. A térségre kiterjedően összehasonlító vizsgálatot végez a tüzeléstechnikai módszereket illetően, keresi azok fejlesztési lehetőségeit, mind a nagyüzemi, mind kommunális vonatkozásban.
9. A szénhidrogén-bányászat területén folyó korszerű művelési eljárások, harmadlagos termelési módszerek helyzetére és a fejlesztés körülményeinek kijelölésére javaslatot dolgoz ki.
10. A szakbizottság szorgalmazza a terület kedvező geometrikus gradienséből eredő energetikai potenciál feltárását, és felhasználási lehetőségeinek tudományos felmérését.
11. Gyakorlattá teszi a korszerű geofizikai módszerek igénybe vételét az ásványkincsek kutatásánál, és felzárja a regionális geofizikai anomáliák értelmezési kérdéseit.
12. Keresi a többtermékes bányászat lehetőségeit.
13. A különféle szervezetek által végzett földtani furásoknál törekszik a komplexitásra és az érdekelt szervezetek kölcsönös információ-cseréjére.
14. A szakbizottság feladatának tekinti a térségben működő bányászat műszaki, szervezeti színvonalának összehasonlító vizsgálatát, szervezi a haladó módszerek elterjesztését tapasztalatcsere útján, lehetőséget teremt továbbá az újszerű technikai és szervezeti módszerek ismertetésére.
15. A szakbizottság foglalkozik a munkaerőellátás kérdéseivel, vizsgálja a munkaerő kínálat és munkaerő igény földrajzi kapcsolatait, a szociális, kulturális problémákat.

Támogatja és koordinálja az ipartörténeti kutatásokat, és a munkásmozgalmi emlékeket is oly módon dolgozza fel, hogy annak jövőbemutató elemei tudományos megalapozottsággal nyerjenek rendszerezést.

16. A szakbizottság feladatának tekinti az ásványelőkészítés és ásványnemesítés problémakörének vizsgálatát. Ezen belül a szénelőkészítés, szén-nemesítés és darabosítás problémakörét felölelő vizsgálatokat, valamint a bauxit komplex hasznosításának kérdéseit.

A szakbizottság hosszútávú feladatainak időarányos részét képezik a munkabizottságok 1983. évi munkatervei. Ezek megvalósítása érdekében a munkabizottságok a következő témákat dolgozták fel üléseiken:

I. Szilárd ásványbányászati munkabizottság:

Elnök: Nagy Lajos

Alakuló ülésüket 1983. április 19-én a Bakonyi Bauxitbánya Vállalatnál tartották meg.

Az ülést követően az OMBKE Tapolcai Csoportjával közösen szervezett 3 napos nagyrendezvényre került sor, melynek témája:

"Szintomlasztásos fejtmód a bányászatban"

Az elhangzott előadások a következők voltak:

- A szintomlasztás jelenleg alkalmazott formájának kialakulása a Bakonyi Bauxitbánya Vállalat területén.
Előadó: Orbán Tibor
- Főteszenomlasztásos rendszerek fejlődése a Veszprémi Szénbányák Vállalatnál.
Előadó: Pera Ferenc
- LHD berendezések energia felhasználásának vizsgálata.
Előadó: Fazekas János

A III. negyedévre tervezett tatabányai program megtartását - a vállalatnál bekövetkezett súlyos termelési problémák és személyi változások miatt - a vállalat vezetőségének kérésre 1984. I. negyedévére tették át.

Helyette: a Gépipari Tudományos Egyesület Baranya megyei és tatabányai szervezetével közösen részt vettek a 16. Bányagépész Szeminárium kétnapos balatonfüredi programján, ahol a bányászat gépesítésében, villamos energiaellátásának fejlesztésében elért eredményekről 14 előadás hangzott el, igen nagy számú érdeklődés mellett.

A IV. negyedévben Veszprémben megrendezésre kerülő vitaülés időpontja december hónap.

Témája:

- A gépesített vágathajtás tapasztalatai.
- Előadók: dr. Gyuranecz Vince
Solymos András

2. Fluid ásványbányászati munkabizottság

Elnök: Trombitás István

Programjuk kidolgozása folyamatban van.

3. Földtani munkabizottság

Elnök: Szantner Ferenc

Alakuló ülésüket 1983. május 20-án tartották meg a VEAB székházában.

Témája: az 1983. és 1984-85. évi feladatok megbeszélése a felkért előadók vitaindítói alapján.
Szakmai összekötők kijelölése a különböző szakági tevékenységeket szervező és koordináló teamok megalakítása.

Vitaindító tájékoztatók:

- Tájékoztató a tudományos minősítések rendjéről és helyzetéről a földtan területén.
Előadó: Tóth Kálmán-Hegedüsne Koncz Margit
- Földtani tudományos értékek védelme és dokumentálása.
Előadó: Kéry János
- Tájékoztató a számítógépes földtani adatfeldolgozás helyzetéről.
Előadó: Brockés Ferenc - Baross Gábor

III. negyedévi ülésükre 1983. június 16-án került sor a VEAB székházában.

A munkabizottsági ülésen meghatározták a szakértők körét, amelyet 16 főben állapítottak meg.
Kijelölték az összekötőket a társmunkabizottságok és a MTESZ felé.

A munkabizottsági ülést követően a Magyarhoni Földtani Társulat Közép és Északdunántúli Területi Szervezetével közösen beszámoló ülésre került sor.

A munkabizottság tagjainak előadásában a következő előadások hangzottak el:

- Prognózis és előkutatás a Dunántúli Középhegységben.
Előadó: dr. Haas János
- Alapszervény feltáró és feldolgozó munka.
Előadó: dr. Haas János- Császár Géza
- Középdunántúli Területi Földtani Szolgálat földtani hatósági feladatai és az ezzel kapcsolatos KFH megbízások.
Előadó: dr. Kéry János - Kneifel Ferenc
- Az Alkalmazott Földtani Tanszék tevékenysége a Dunántúli Középhegységben.
Előadó: dr. Végh Sándorné - Mensáros Péter
- A Magyar Állami Eötvös Loránd Geofizikai Intézet 1982. évi munkássága a Dunántúli Középhegységben.
Előadó: Majkuth Tamás - Kakas Kristóf

- Bauxit prognózis kutatás és értékelés a Dunántúli Középhegységben.
Előadó: Szantner Ferenc - Tóth Kálmán
- Az OFKV Dunántúli Üzemének beszámolója az 1982. évi tevékenységről és az 1983. évi tervekről.
Előadó: Szomszéd Elemérné
- A Veszprémi Szénbányák ipari kőszénkutatásának 1982. évi eredményei és 1983-as tervei.
Előadó: Makrai László
- Beszámoló a Gerecse előtér kutatásainak eredményeiről.
Előadó: Muntyán István
- A szentgáli mangánérc-kutatás eredményei.
Előadó: dr. Szabó Zoltán

4. Geofizikai munkabizottság

Elnök: Ádám Antal

Alakuló ülésüket 1983. március 18-án tartották Veszprémben. Az ülésen a munkabizottság tagjai a következőkben állapodtak meg:

- A tervezett pályázati kiírások jól szolgálják a szakmai fejlődést.
- Rövid előadások tartásával gondoskodni kell a geofizikai módszerek alkalmazhatóságának minél szélesebb körben történő - elsősorban a bányamérnökök közötti - ismertetésére.
- Közös előadóülés szervezése a Szilárd ásványbányászati Munkabizottsággal.
- Közös /MÁFI-ELGI-VSZ/ áttekintő előadást kell készíteni és előadni a napjainkban igen frekvenciált Ajka II. kutatásról.

Az alakuló ülést 1983. április 19-én elnökségi ülés követte, amelyen a "Bányageofizikai vitaülés" előadóinak névszerinti összeállítását tárgyalták meg.

A sajnálatos bányaszerencsétlenségek miatt a júniusra tervezett vitaülés 1983. október 11-én került megrendezésre a Veszprémi Szénbányák tanácstermében.

A bányageofizikai vitaülésen a következő előadások hangzottak el:

- Széntelegek tektonikai zavarainak és minőségváltozásainak kutatása, bányabeli geofizikai módszerekkel.
Előadó: dr. Csókás János
- A telepszondázás tapasztalatai és egyéb geoelektromos módszerek alkalmazásának lehetősége a bányageofizikában.
Előadó: dr. Egerszegi Pál - Molnár Dezső
- Az Eötvös Lóránd Geofizikai Intézet tektonikai telephullámméréseinek rövid összefoglalása.
Előadó: Czillei Eszter
- Bányageofizikai kutatások és szolgáltatások.
Előadó: Verbőczy József - és a Mecseki Szénbányák geofizikai kollektívája.

Esettanulmányok:

- Rádióaktív bányakarotázs mérések eredményei.
Előadó: Halász Péter
- Soktelepes szénészlet minőségi változásainak követése radioaktív karotázs alkalmazásával.
Előadó: Martinkó Mária - Pera Ferenc - dr. Tóth Péter
- Geofizikai módszerek alkalmazása művelés alatt álló bauxit kifejtésben
Előadó: Bodri Gyula - Kakas Kristóf - Ujszászi József
- Geoelektromos vágatszelvényezés alkalmazása a mezőbeli feltárás tervezéséhez Halimba III. bauxitbányában
Előadók: Erdélyi Tibor- Géresi Gyula- Nyerges Lajos- dr. Szabó J.
- Folyamatos feszültség megfigyelés szeizmikus mérésekkel a csordakuti alsótelep rideg fedő alatt haladó frontjainál.
Előadó: Körmendi Árpád

Dr. Kápolai László összegezte a vitaülés eredményeit, megjelölve a munkabizottság és ezen túlmenően az egész bányásztársadalom soron levő és perspektivikus feladatait a népgazdaság érdekében.

A vitaülés tanulságainak összegezéseként, olyan elképzelést fogalmaztak meg a jelenlévő intézmények, vállalatok képviselői, amely szerint célszerű lenne a dunántúli bányászati régióban egy szervezet kialakítása a geofizikai és ezen túlmenően az általános mérési kultúra növelése és elterjesztése céljából a bányászatban.

A bányászati rendszertelenségek okainak elemzése során kitért a technológiai utasítások, a technológiai fegyelem betartásának fontosságára és arra, hogy a technológiai utasítások kidolgozóinak minden szituációt figyelembe kell venni!

A vitaülést követően munkabizottsági ülésre került sor, ahol az 1984. január 15-20 között tartandó ülés témáját beszélték meg.

5. Környezetvédelmi munkabizottság

Elnök: Fekete Lajos

Alakuló ülésüket 1983. május 26-án tartották Veszprémben a VEAB székházában.

Az alakuló ülésen 1983. évre elfogadott, munkatervben rögzítettek szerint végezték munkájukat.

Az alábbiakban rögzítették a munkabizottság fő feladatait:

- A VEAB régióban működő bányák tevékenységének megismerése, környezetvédelmi problémáinak tanulmányozása
= termelés-fejlesztés-környezetvédelem összhangja
= tájékoztató a gazdasági egység tevékenységéről.
- A bányászattal együttjáró környezetkárosító hatások, azok kivédésére tett intézkedések megismerése
= földalatti bányaművelés esetén a fejtéssel együttjáró talaj-

- mozgások, vízszintsüllyesztés, vízszennyezés, meddőhányózás kialakításánál jelentkező problémák,
 = a külfejtési bányaművelésnél a külszint károsító letakarítások, meddőhányózás hatásai.
- környezetkárosító hatások mérséklési lehetőségei és ezek gazdasági kérdései
 - = rekultiváció /földvisszatöltés, erdőtelepítés, termelőképesség kialakítása/,
 - = kiemelt bányavíz hasznosítás regionális rendszereinek létesítése kommunális ellátás céljára,
 - = a számítógép felhasználása a vízszüllyesztésnél, illetve víz-nemesítésnél,
 - = porképződés csökkentése korszerű szállítási megoldásokkal,
 - = osztályozás, brikettelés, ahydralás környezetkárosító hatásainak csökkentése,
 - = tömedékeléses omladék-szilárdításos ásványbányászat környezetkimélő hatása.
 - meddőhasznosítás, másodlagos ásványkinyerés vizsgálata,
 - fluid ásványbányászat környezetkárosító hatása és ennek csökkentése,
 - a tanácsok környezetvédelmi tevékenységének megismerése.

A munkabizottság megállapodott abban, hogy az ülésekre rendszeresen meghívja:

- a Környezetvédelmi és Tájhasznosítási Koordinációs Tanács,
 - a jogtudományi szakbizottság polgári- gazdasági és környezetvédelmi jogi bizottság,
 - a műszaki szakbizottság, földtudományi szakbizottság,
 - kémiai szakbizottság, környezetvédelmi szakbizottság,
 - hulladékhasznosítási szakbizottság
- egy-egy képviselőjét.

A Környezetvédelmi Munkabizottság felkérte a tanácsok bizottságba delegált képviselőit, hogy egy-egy ülésen a megye területén folyó környezetvédelmi munkáról, - egy napirendi pont keretében - tartsanak tájékoztatót. Célszerűen mindig annak a megyének a tájékoztatására került sor, amely megyében a munkabizottság ülésezett.

A munkabizottság 1983. június 17-én Tatabányán ülésezett, amelyen a következő előadások hangzottak el:

- A bányaművelés környezetkárosító hatása és a környezetvédelem érdekében tett intézkedések ismertetése.
 Előadók: Gerber Pál - Bérczes József
- A Tatabányai Szénbányák és az Északdunántúli Vízügyi Igazgatóság együttműködése, a karsztvízszint-változásából adódó gondok megoldása a regionális vízrendszer hatékony működtetése érdekében.
 Előadó: Sugár Mátyás

- A Komárom megyei Tanács környezetvédelmi tevékenysége és a további feladatok.
Előadó: Horváth Judit
- Az előírások keretében elhangzottak helyszíni megtekintése.

1983. november 11-én Kincsesbányán, a Fejérmegyei Bauxitbányáknál volt a munkabizottság következő ülése.

A napirend témái:

- A Dunántúli Középhegység bányászatának vízvédelmével kapcsolatos környezeti hatások.
Előadó: Vízzy Béla
- A Fejérmegyei Bauxitbányák vízsüllyesztésével kapcsolatos környezeti hatások.
Előadó: Bárdos B. Miklós
- A Fejérmegyei Bauxitbányákra, mint vízbázisra épülő vízelosztási rendszerek.
Előadó: Hullay Gyula
- A Fejér megyei külfejtésű és mélyművelésű bauxitbányáskodás környezetkárosító hatásának csökkentése, tervszerű környezetvédelmi intézkedésekkel.
Előadók: Bodzsár Tivadar - Ferencz László
- Fejér megye környezetvédelmi helyzete.
Előadó: Breznýánszky Gyula

Az egyik témacsoportban a bauxitbányászattal együttjáró vízszintváltozásokról, a vízháztartás egyensúlyának megváltozásáról szóltak az előadók, hangsúlyozva, hogy a bányászat által kiemelt víz nagyrésze tervszerűen kerül felhasználásra a vízelosztási rendszeren keresztül.

A bauxitbányászat sokat áldoz azért, hogy a kiemelt víz nagyobb része a szennyezett víztől külön választva, mint jó minőségű víz kerüljön a bányából a felszínre.

E témához kapcsolódva a munkabizottság javasolja, hogy a VEAB kezdeményezzen az IPM és az OVH bekapcsolásával egy széleskörű vitát a jóminőségű karsztvíz védelme érdekében és ezen keresztül el kell jutni egy olyan szemléletváltásig, amely mások számára is kötelezővé teszi a jó minőségű bányavíz védelmét.

A második témacsoportban az előadók foglalkoztak a bányáskodással együttjáró környezetkárosító hatásokkal, a felszíni talajmozgásokkal és átrendeződésekkel, valamint a tervszerű és folyamatos tájrendezésekkel, rekultivációkkal.

Jó kapcsolata alakult ki a munkabizottságnak az Erdészeti és Faipari Egyetemmel, valamint az Országos Természet- és Környezetvédelmi Hivatal szakembereivel. Így válik a természet és környezetvédelem helyenként szinte országos üggyé.

6. Energetikai munkabizottság

Elnök: Pleva László

Az 1983. évi és az 1985-ig terjedő időszakra szóló munkatervüket elkészítették.

A munkabizottságban ezideig konkrét munkavégzésre nem került sor.

A szakbizottság vezetősége segítséget nyújtott a taglétszám növeléséhez, melynek eredménye a jelenlegi létszám /17 fő/.

A munkabizottság működésének megkezdésére a szakbizottság a szükséges intézkedéseket meg fogja tenni.

7. Geodéziai munkabizottság

Elnök: Fónay Valér

Alakuló ülésüket 1983. november 29-én a VEAB székházában tartották, ahol a szervezeti kérdések megtárgyalásán túl, előterjesztették az 1984. és 1985. évi munkaterv-tervezetet.

Az alakuló ülésükön napirendi pontként szerepelt a Bányászati Tudományos Bizottság 1983. júliusi konzultációs ülésén elhangzottak ismertetése, különös tekintettel a bányaszerencsétlenségekkel kapcsolatos tudományos és oktatási feladatokra.

Előadó: Barabás Mihály, az Oroszlányi Szénbányák műszaki igazgatója.

- Földalatti és földfelszíni mozgásvizsgálatok.

Előadó: Szadeczky - Kardos Gyula

A bányászati, földtudományi és energetikai szakbizottság rendezvényei:

1983. június 6-7-én a VEAB székházában

"Erőforrás gazdálkodási szimpózium"-ra került sor.

A szimpóziumon amerikai, angol, szovjet, francia, svéd, nyugatnémet, olasz, csehszlovák és magyar világhírű gazdasági szakemberek és tudósok vettek részt.

A kétnapos szimpózium előadói az energiagazdálkodás jövőjével, annak fejlesztésével, az emberiség gazdasági erőforrásainak további kiaknázási lehetőségeivel és mobilizálható tartalékaival foglalkoztak.

Az előadások a magyar szénipar technikai fejlődéséről, a különböző bányaveszélyek elleni eredményes védekezésről és a lött-beton biztosításról hangzottak el.

Biológiai szakbizottság

Elnök: Salánki János

A szakbizottság az év folyamán két vezetőségi ülést tartott. Mindkét vezetőségi ülés - szervezeti kérdések megtárgyalása mellett - tudományos rendezvényhez csatlakozott.

Április 26-án a vezetőség foglalkozott az 1983-as pályázati kiírásokkal, továbbá megtárgyalta a szakbizottság és a munkabizottságok éves programját. Az ülés tudományos programja a MAE Növényvédelmi Társaságának vezetőségi ülésével összevontan került megszervezésre. Az alábbi előadások hangzottak el és kerültek megvitatásra:

Örömről és gondokról - a Balaton. Előadó: dr. Salánki János
Balatonvédelem - agrokemizálás. Előadó: dr. Nagy Bálint
A két előadáshoz korreferátumot tartott: dr. Máté Ferenc és dr. Heródk Sándor.

A második vezetőségi ülésre november 1-én került sor. A vezetőség számbavette a munkabizottság éves tevékenységét, megtárgyalta a beérkezett pályázatokat, és állást foglalt a toxikológiai szimpózium anyagának megjelentetésével kapcsolatban.

A tudományos program keretében két előadás hangzott el:
A toxikológia jelene és jövője. Előadó: dr. Bordás Sándor
A genetikai kutatások eredményeinek hasznosítása a növénynevelésben. Előadó: dr. Sutka József.

A tudományos program a szakbizottság felolvasó üléseként került meghirdetésre, és azon a szakbizottság tagjai nagy számban vettek részt. Az elhangzott előadások külön kiadványban jelennek meg.

A munkabizottságok tevékenységéről szóló beszámolók:
Entomológiai és mikrobiológiai munkabizottság: /csatolva/.
Élettani és Toxikológiai munkabizottság: /csatolva/.
Gyombiológiai munkabizottság: Rendezvényeit az Entomológiai mb-vel közösen szervezte.

Rendszertani és ökológiai munkabizottság: Fő tevékenysége a 25. Hidrobiológus Napok szervezésében és lebonyolításában való részvétel volt.

Entomológiai és mikrobiológiai munkabizottság

Elnök: Sáringer Gyula

A munkabizottság május 5-én a Zalaegerszegi Növényvédelmi és Agrokémiaili Állomáson tartotta első összejeövetelét, amelyen az 1982-ben III. díjat nyert pályamunkáról hallgatott meg beszámolót, Gál T. et al.: Környezetkímélő technológiák alkalmazhatósági vizsgálata virágzó állományokban címmel. A beszámolót szabadföldi bemutató követte.

A második összejeövetel június 16-án volt az MTA Mezőgazdasági Kutató Intézetében Martonvásáron. Itt a gyombiológiai munkabizottsággal közösen előadóülést szerveztünk a herbicidek mellékhatása témakörben. Három előadás hangzott el: Fischl G.: Herbicidek mellékhatása a fitopatogén mikroszkópikus gombákra, Nádasy M. A.: és Györfly K.: Különböző herbicidekkel kezelt lucerna mint táplálék hatása a Sitona humeralis Step.-ra, és Németh T.-Hunyadi K.: Néhány herbicid hatása a gyomnövények beltartalmára. Az előadások meghallgatása után került sor a szántóföldi gyomirtási kísérletek megtekintésére.

A harmadik előadóülés november 22-én zajlott le a Keszthelyi Agrártudományi Egyetemen. A bevezető előadást dr. Király Zoltán akadémikus, az MTA Növényvédelmi Kutató Intézetének igazgatója tartotta "A növényi betegség-rezisztencia alapkérdései" címmel. Ehhez csatlakozott négy 10-10 perces korreferátum, amelyből kettőt a KATE tanárai, kettőt pedig az MTA Növényvédelmi Kutató Intézet főmunkatársai tartottak.

A munkabizottság ülésein, mint a korábbi években is, nagyszámban vettek részt a régióban dolgozó tagok, valamint külső érdeklődők.

Az előadóüléseken elhangzott előadásokról a VEAB Értesítőben összefoglalók jelennek meg.

Az élettani és toxikológiai munkabizottság

Elnök: Kiss István

Az éves munkatervnek megfelelően az alábbi rendezvényeket tartottuk meg:

1. Közös előadórés a kémiai szakbizottság agrokémizálási munkabizottságával és az orvosi szakbizottság munkaegészségügyi és toxikológiai munkabizottságával, május 31-én a VEAB székházban.

Az ülés témája: Kolinerg rendszerre ható biológiailag aktív vegyületek hatásmechanizmusának biokémiai alapjai.

Előadó: dr. Nádasy Miklós, a NEVIKI tudományos igazgatóhelyettese,
dr. Kása Péter egyetemi tanár, SZOTE Központi Kutató Labor,
dr. Mészáros István, igazgató főorvos, Tapolca,
dr. Nemcsók János adjunktus, JATE Biokémiai Tanszék, Szeged.

2. Kísérleti és Klinikai Toxikológiai Szimpózium.

Az orvosi szakbizottság munkaegészségügyi és toxikológiai munkabizottságával közös rendezvény, a VEAB székházban, október 12-14. Az országos rendezvényen 50 előadás hangzott el, közel 100 résztvevő előtt, az alábbi szekciókban:

Általános toxikológia

Kísérleti toxikológia

Immuno- és genotoxikológia

Toxikológiai metodikák

Klinikai toxikológia

Vízi és környezetvédelmi toxikológia.

A szimpózium teljes anyagát kiadvány formájában kívánjuk megjelentetni.

Erdészeti szakbizottság

Elnök: Magyar János

A szakbizottság 1983. január 19-én tartott vezetőségi ülésében az alábbi témák voltak napirenden:

- az 1982. évi munka értékelése;
- az 1983. évre szóló munkatervek egyeztetése;
- pályázati témajavaslatok megvitatása;
- az 1983. évi költségvetés elkészítése;
- a Csertermesztés és hasznosítás c. VAB kiadvány gondozása, újabb szerzők felkérése a cikkek megírására;
- egyebek.

A Csertermesztés és hasznosítás c. könyv december közepéig, 20 iv terjedelemben, megjelenik. A kiadvány költségeit az Erdészeti és Faipari Egyetem fedezi. A könyv könyvárusi forgalomba nem kerül. A terjesztés a szakbizottság munkabizottságainak bevonásával az egész országra kiterjedően elvégezte, ily módon az egyetem költségei megtérülnek.

A szakbizottság vezetősége a beérkezett pályamunkák véleményezését elvégezte.

Erdőgazdálkodási munkabizottság

Elnök: Majer Antal

A munkabizottság két ülést tartott.

Az első május 24-én volt.

Tárgya: Az erdeifenyő nevelési kísérlet sor /7 kezelés, 4 ismétlés/ értékelése, az eredmények terepi bemutatása Sopron-kövesden. Fafajösszehasonlító kísérlet /34 parcella/12 éves tanulságainak terepi tanulmányozása Nagylozson.

A kísérleti területeket mindkét helyen az Erdészeti és Faipari Egyetem Erdőműveléstani Tanszéke létesítette. Az ülésen, illetve terepi bejáráson résztvevő 30 személy a bemutatott faállományok szerkezeti és fatermési adatainak kimutatását kézhez kapta.

A látottak alapján a résztvevők egyetértettek abban, hogy az adott ökológiai viszonyok között az erdeifenyő fiatalosok gondos ápolása után a sűrűség-stádiumban a tisztítási munka mellőzhető, és csupán a vékonyrudas korban, vagyis a 20-25 éves korban indokolt az u.n. tisztítóvágás elvégzése.

A fafajösszehasonlító kísérlet egyértelműen bizonyítja, hogy a nagylozsihoz hasonló termőhelyek erdősitésére kiválóan alkalmas az erdeifenyő, a vöröstölgy, a nyugati celtisz, a nagylevelűhárs és a zöld-duglasz.

A munkabizottság második ülését október 12-én tartotta Sohláron, a Szombathelyi Erdőfelügyelőség közreműködésével, amikoris két előadás hangzott el:

- Gáspár-Hantos Géza: Az erdőtervezési rendszer korszerűsítése;
- Király László: Az erdőtervezés korszerűsítése, és az oktatás, illetve kutatás.

Korreferátorok voltak: Jancsó Gábor, Szegedi Pál, Hárs József, Szikra Dezső, Takács Zoltán és Torondy Kálmán.

A jelenlévő 23 szakember, 16 munkahely képviselőjében, 14 pontban foglalt javaslatot fogadott el a témában.

Faipari munkabizottság

Elnök: Cziráki József

A munkabizottság folytatta a megalakulásakor tervbe vett feladatok megoldását, vizsgálta tehát

- a falemezipar fejlesztésének kérdéseit;
- a butoripar fejlesztésének kérdéseit;
- a fűrészipar teljesítőképességének fokozását;
- a faipari felsőoktatás helyzetét.

A butoripar fejlesztésével foglalkozó két munkacsoport az év folyamán egy-egy ülésben tárgyalta meg az elvégzett munkát. Az első munkacsoport május 11-én, a második június 8-án ülésezett. A csoportok vezetői - Kormos Ernő igazgató és Németh Alajos főmérnök - beszámoltak arról, hogy a kutató-fejlesztő munka a terveknek megfelelően halad, és 1984-ben mindkét munkacsoport részletes jelentésben fogja összefoglalni javaslatát.

A falemezipar fejlesztésének kérdéseit a munkabizottság november 25-én tárgyalta meg Mohácson, amikoris két előadás hangzott el:

- Steindl László: a Mohácsi Farostlemezgyár története és munkássága;
- Balogh Gábor: A farostlemezgyártás fejlesztése.

Az előadásokat gyárlátogatás követte. A délutáni vitában számos felszólalás hangzott el. A munkabizottság elhatározta, hogy az ülés anyagát - ajánlásként - a szakközönség rendelkezésére bocsátja.

A munkabizottság a faipari felsőoktatás fejlesztésével foglalkozó ülését, oktatáspolitikai okok miatt, 1984. márciusra halasztotta. Erre az időre válnak ugyanis ismeretessé az új, központi felsőoktatás-fejlesztési irányelvek.

Vadgazdálkodási munkabizottság

Elnök: Kőhalmi Tamás

A munkabizottság két ülést rendezett.

Az első május 10-én, Szombathelyen, a Vadászok Házában tartotta meg; két előadás hangzott el az ülésen.

- Kőhalmi Tamás: A vadgazdálkodási üzemtervekkel kapcsolatos tapasztalatok.
- Porubszky János: A bérelt vadászterületek hasznosításának időszzerű szervezeti és ökonómiai problémái.

Kőhalmi Tamás ismertette a vadgazdálkodási üzemtervek szerint folyó gazdálkodás eddigi tapasztalatait, rámutatott az üzemtervek hiányosságaira és kiegészítésre szoruló, illetve átalakítandó előírásaira, konkrét példák említésével.

Porubszky János a megváltozott gazdasági körülményeknek a vadgazdálkodásra való hatását elemezte. Szólt a vadásztársaságok szervezetének és működésének néhány problémájáról, és konkrét javaslatot tett a működésük megjavítására.

A második ülésre Zalaegerszegen, a MAVOSZ székházban október 5-én került sor.

Ezen Fatalin Gyula: Az intenzív szarvas-gazdálkodás módszerei Zala megyében című előadása hangzott el.

Az előadó ismertette a zalai szarvasállományra vonatkozó legfontosabb adatokat, és részletesen kifejtette az állomány minőségének fenntartására, sőt továbbfejlesztésére irányuló javaslatait. Részletesen foglalkozott a kormegoszlás kérdésével és hangsúlyozta, hogy a selejtező munkákat ki kell terjeszteni feltétlenül a női ivaru egyedekre is, mert annak fontossága nagyobb, mint az agancsos vadé.

Az előadás után a résztvevők megtekintették a baki tömb fácános vadászterdejét, és vadkárelhárítási célú, mezőgazdaságilag művelt területeket.

Jogtudományi szakbizottság

Elnök: Hardy Zoltán

A jogtudományi szakbizottság 1983-ban önálló ülést nem tartott. Ennek oka az volt, hogy részben a tervezett kutatások összefoglalása az I. félév során nem történt meg, másrészt pedig a valamennyi megyét érintő közigazgatási átszervezési feladatok a szakbizottság tagjai jelentős részének olyan feladatokat adtak, amelyek miatt a II. félév folyamára valóban munkaképes ülést összehívni nem tudtunk.

Igy is elkészült egy tanulmány a magánkereskedelem és a magánkisipar hatósági engedélyezésének kérdései körében, összegezés előtt van a környezetvédelem bírói ítélkezési gyakorlatának újabb elemzése, további vizsgálódás folyik a számítástechnikának, a jog ezen belül az államigazgatási jog területén való alkalmazása ki-terjesztésére.

A bizottság tagjai egyébként több publikációt jelentettek meg, melyek elsősorban az Állam és Igazgatás című elméleti és gyakorlati közigazgatási tárgykörű folyóiratban jelentek meg.

Államjogi és államigazgatási munkabizottság

Elnök: Tóttó János

A munkabizottság 1983-ban 3 ülést tartott. A tervezett témákat - a mellékelt munkaterv szerint, változatlan előadókka - napirendre tűzte, egy kivétellel: a községi tanácsok együttműködésének egyes hatósági kérdései témakört a bizottság a jövő év elején tárgyalja meg.

A munkabizottság üléseire a napirendek előadói a témákat körültekintően értékelő, elemző, részben elméleti, de főleg gyakorlati kérdéseket és gondolatokat ébresztő javaslatokat tartalmazó tanulmányokat terjesztettek elő.

A bizottság tagjainak többsége /80-85 %-a/ az üléseken rendszeresen megjelent, és a bizottság munkájában - a megjelentek többsége, esetenként valamennyiben - kérdéseikkel, véleményük kifejtésével aktívan közreműködtek.

A bizottság több esetben javasolta, hogy a megvitatott tanulmányok közül többet terjesszünk fel az illetékes központi szervekhez, a tanulmányok tartalmának megismerése, hasznosítása és esetleg az Állam és Igazgatásban történő közzététel végett.

A munkabizottság következő évi főbb célkitűzései között szerepel a közigazgatási irányítási rendszer átszervezésével összefüggő kérdések gyakorlati érvényesülésének vizsgálata, a tanácsai testületi munka hatékonysága fokozásának feltárása, az igazgatási társulások tapasztalatainak értékelése.

A büntetőjogi munkabizottság

Elnök: Gyepes István

A munkabizottság 1983. évre két fő kutatási területet jelölt meg:

- A hatályos büntető törvény /1978. évi IV. sz.Tv./ gyakorlati alkalmazása során a VEAB régió területén felmerülő elvi és gyakorlati kérdések összegyűjtése, tudományos elemzése és értékelése.
- Az emberi környezet és a természet hatékonyabb védelme érdekében felvethető büntetőjogi elméleti és gyakorlati kérdések. A büntető jogalkotás és jogalkalmazás iránt támasztható indokolt társadalmi igények gyűjtése, elemzése.

Az I. negyedévben a munkabizottság ülésén 2 napirendet tárgyalta; az egyik a munkabizottság vezetésében bekövetkezett változás miatt a titkár személyére javaslatot tett, a másik az 1983. évi munkaterv volt.

Az elfogadott munkatervnek megfelelően a III. negyedévre tűzött feladatok közül "A pártfogó felügyelet végrehajtásából a büntető szervekre háruló feladatok, figyelemmel az együttműködésre" című témát a munkabizottság ülésén megvitatatták.

A negyedik negyedévre kitűzött feladatra már érkezett dolgozat. Minthogy ezt a feladatot a régióhoz tartozó valamennyi megyéből delegált tagunk feldolgozza, ezért a vizsgálati anyagok összefoglalása a jövő évre áthúzódó feladat lesz. A téma címe: "A természeti környezet károsításának büntetőjogi feltételei, figyelemmel a hatályos Btk alapján kialakult gyakorlatra".

Az 1984-ben a bizottság folytatja az 1983. évi célkitűzésnek megfelelően a felvett témák feldolgozását. Nevezetesen:

- A hatályos büntető törvény /1978. évi IV. sz. Tv./ gyakorlati alkalmazása során a VEAB régió területén felmerülő elvi és gyakorlati kérdések összegyűjtése, tudományos elemzése és értékelése.
- Az emberi környezet és a természet hatékonyabb védelme érdekében felvethető büntetőjogi elméleti és gyakorlati kérdések. A büntető jogalkotás és jogalkalmazás iránt támasztható indokolt társadalmi igények gyűjtése, elemzése.

Az 1984. évi munkatervben az egyes témák dolgozásánál a bizottság vizsgálódásait kiterjeszti az eljárásjogi kérdésekre is.

Kémiai szakbizottság

Elnök: Markó László

A szakbizottság tárgyévi programja munkatervével összhangban alakult. A célkitűzésekben a korábban kiemelt tudományos irányok fokozottabb művelése, a más szakmai szervezetekkel együttes tevékenység fejlesztése és a tudományos rendezvények, vitafórumok bővítése szerepelt. A tervezett feladatoknak a szakbizottság eleget tett.

Az első évnegyedben, március 23-án, a MKE Veszprém megyei Csoportjával együtt, Veszprémben, a VEAB székházban jelentős érdeklődést kiváltó előadói ülést rendeztünk, amelyen Juhász Endre /Országos Mérésügyi Hivatal, Budapest/ tartott az új mértékegységrendszer kémiai és fizikai-kémiai alkalmazásáról előadást.

A második negyedévben, április 14-én a szakbizottság az MTA Automatikus Elemzés Munkabizottságával és a MKE Veszprémi Csoportja Analitikai Kémiai Szakosztályával együtt, a VEAB székházban vitaülést szervezett, amelyen Szalontai Gábor /NEVIKI, Veszprém/: "A molekuláris mechanika és alkalmazása a szerves kémiában" címmel és Paál Tamás /OGYI, Budapest/: "Szerves borátkomplexek analitikai alkalmazása" címmel tartott előadása hangzott el.

Ugyancsak a második negyedévben, május 13-án került sor Füzfőgyártelepen, a Nitrokémiánál a szakbizottság, valamint az MTA Szerves- és Gyógyszeranalitikai Munkabizottsága együttes tudományos ülésére, amelyen Kerényi Ervin ülésvezetése mellett Décsy Zoltán, továbbá Régensperger Imréné és Bélafi Lászlóné /MÁFKI/, majd Horváthné Kovács Zsuzsa, valamint Kovácsné Huber Györgyi, Godzsa József és Simon Zoltán /NEVIKI/, végül Sebők Dezső és Légrádi László /NIKE/ tartott előadást. Az előadások az ipari gyártással és gyártmányokkal kapcsolatos szervesanalitikai módszerekkel, így a tömegspektrometriás, az atomemissziós spektrometriás, a mágneses magrezonancia-spektrometriás, a vékonyréteg-kromatográfiás, a folyadékkromatográfiás, a gázkromatográfiás és a kémiai módszerekkel foglalkoztak.

Még szintén a második negyedévben, június 9-én rendezte a szakbizottság a MKE Veszprém megyei Csoportjával együtt a VEAB

székházban az "In Memoriam László Antal" emlékülést, amelyen Németh András /MTA Tud.Szerv.Inf.Int., Budapest/ Benedek Pállal, László Antallal és Váczi Pállal együttes előadása hangzott el "Kémiai reakciómechanizmusok számítógépes kezelése" címmel.

A harmadik negyedévben a szakbizottság közreműködött a MKE Veszprémi Csoportja és a Veszprémi Vegyipari Egyetem szeptember 6. és 8. között Veszprémben tartott háromnapos szimpóziumának rendezésében és programjában. A "Thermodynamics of Liquid Mixtures" című szimpóziumon 11 plenáris előadás, 24 poszterelőadás bemutatására került sor, a közel 50 bejelentett résztvevő közül 23 külföldi volt. Az előadások kapcsán szervezett diszkusszió rendkívül élénk tudományos eszmecserét váltott ki, amely a jól meghatározott tárgykörnek, a tárgykör csaknem valamennyi európai szaktekintélye jelenlétének és a kitűnő vitavezetésnek /Ratkovics F., Veszprém - F. Kohler, Bochum - H. Kehiaian, Páris/ tulajdonítható.

A negyedik negyedévben, október 4-én és 5-én az MTA Szerves- és Gyógyszeranalitikai Munkabizottságával együtt, kétnapos tudományos ülésen a gyártásközi ellenőrzés módszereit vitatták meg a szerves- és a gyógyszeranalitika területén, Sopronban. Az ülés során Nikolics Károly bevezetője után, Kerényi Ervin és Görög Sándor ülésvezetése mellett 15 előadás hangzott el, és élénk vitára került sor.

Végül szintén a negyedik évnegyedben, november 17-én rendezte a szakbizottság a Nehézvegyipari Kutató Intézettel együtt, a NEVIKI-ben, Krivián Lajos kandidátusi értekezéstervezetének és kapcsolatos tudományos munkájának munkahelyi vitáját. A munkahelyi vita és az előbirálók javaslata nyomán a végzett munka minősítésszerzés kiindulópontjaként elfogadhatónak, illetve a dolgot kisebb módosításával benyújtásra alkalmasnak bizonyult.

A szakbizottság hatáskörébe tartozóan ebben az évben került sor az agrokemizálási munkabizottság tématerületére vonatkozó két monográfiakézirat benyújtására: "A mezőgazdaság kemizációjának hatása a talajok biológiai folyamataira" c. munka, valamint egy többnyelvű "Gyomszótár". A szakbizottság résztvett az 1984. évre vonatkozó pályázati tematika kidolgozásában, valamint az 1983. évre benyújtott pályázatok feldolgozásában és értékelésében.

Agrokemizálási munkabizottság

Elnök: Nádasy Miklós .

Az agrokemizálási munkabizottság 1983-ban három tudományos ülést tartott. A mezőgazdaság kemizálása során felmerülő sok probléma közül ebben az évben olyan két témát tűzött a munkabizottság napirendre, amelyekkel széles körben foglalkoznak a kutatás és a felhasználás területén, s amelyek aktuálisak és a me-

zőgazdasági termelés további fejlesztésében játszhatnak nagy szerepet. Az egyes üléseken résztvevők nagy száma /60-80 fő/ alátámasztotta a munkabizottság helyes célkitűzését.

Az egyik téma az originális, új növényvédőszer-kutatás volt, amely egyre nagyobb intenzitással folyik hazánkban. Ennek folyamán olyan újabb rovarölő-sajátságú molekulák fejlesztése várható, amelyek a kolinerg-rendszerre hatnak. Ezek a peszticidek egyrészt új és az eddigieknél bonyolultabb kérdéseket vetnek fel, amelyek csak biokémiai, ill. molekuláris biológiai módszerekkel válaszolhatóak meg, másrészt a VEAB-régió területén több intézmény foglalkozik az ilyen típusú molekulák kutatásával és fejlesztésével, valamint toxikológiai tesztelésével. A tudományos ülést a VEAB Biológiai Szakbizottsága Élettani és Toxikológiai Munkabizottságával együtt rendezték 1983. május 31-én a VEAB székházban. Az ülés témája: kolinerg rendszerre ható biológiailag aktív vegyületek hatásmechanizmusának biokémiai alapjai. A program a következő volt:

Nádasy Miklós: Kolinerg mechanizmusokat befolyásoló vegyületek felhasználási területei és kutatásuk gyakorlati jelentősége.

Kása Péter: Az acetilkolinszint szabályozási mechanizmusai és a posztzinaptikus receptorok, mint a neurotoxikus vegyületek támadáspontjai.

Mészáros István: A szériumkolineszteráz-aktivitás klinikai jelentősége.

Nemcsók János: Toxikus vegyületek halakra gyakorolt hatásának néhány speciális problémája.

Az előadások során egy-egy speciális terület szakértője mondta el tudományos tapasztalatait a főleg vegyészekből, toxikológusokból és orvosokból álló hallgatóságnak.

Ugyanebben a témában a második ülést a MAE Növényvédelmi Társasága Kémiai és Higiénés Szakosztályával együtt rendezték meg 1983. november 4-én a VEAB-székházban. A tudományos ülés közvetlen tárgya a NEVIKI-ben kifejlesztés alatt álló Nevifosz rovarölőszer volt. Bevezető előadóként Nádasy Miklós, a NEVIKI tudományos igazgatóhelyettese, a munkabizottság elnöke ismertette az originális növényvédőszer-kutatáshoz szükséges infrastruktúra kiépítésének történetét, és egyben gazdaságilag elemezte az első szer kutatási-fejlesztési költségeinek alakulását, összehasonlítva a nyugati K+F költségekkel. Ennek alapján megállapította, hogy a költségek jelenleg a nyugati K+F költségeknek csak mintegy 50 %-át tették ki. Az originális növényvédőszer-kutatás megkezdése és folytatása tehát az egyetlen helyes stratégia az eddig dinamikus fejlődő növényvédőszer-iparunk további, elsősorban exportorientált fejlesztésére.

Ezt követően a Nevifosz kifejlesztését végző munkacsoport egyes résztémavezetői, ill. a témában közreműködő külső szakemberek /Vass András, Sági Károly, Benedek Pál, Gál Tibor, Huber Gyöngyi, Botos Margit, Monostory Adorjáné/ bemutatták a kutatás folyamatát és beszámoltak a részeredményekről. A beszámoló után

nagyon részletes tapasztalatcsere-vita következett, amelyben az ország hasonló jellegű kutatással foglalkozó szakemberei vettek részt.

A másik, nagyon sokakat foglalkoztató téma a folyékony műtrágyázás, amelyről az agrokemizálási munkabizottság 1983. október 20-án Keszthelyen, a Nehézvegyipari Kutató Intézet telepén rendezett tudományos konzultációt. Ezzel a rendezvénnel a munkabizottság kettős célt tűzött ki, egyrészt összefoglalta a folyékony műtrágyázás területén eddig elért hazai eredményeket, értékelte a helyzetet és vázolta a várható fejlődést, másrészt a tudományos eredmények bemutatásán túl alkalmat kívánt adni a régió gyakorlati mezőgazdasági szakembereinek arra, hogy személyesen győződjenek meg a folyékony műtrágyázási technológia előnyeiről, ismerjék meg a szuszpenziós műtrágya gyártásának technológiáját, a folyékony műtrágyázás agrotechnikai, gépészeti megoldásait, és a napjainkban egyre inkább fontos ökonómiai összefüggéseket. A téma időszerűségét a vártnál sokkal nagyobb érdeklődés is bizonyította: a hetven fős előadóterem kicsinek bizonyult.

Az ülésen Nádasy Miklós kandidátusnak, a munkabizottság elnökének üdvözlő szavai után Tóth Benedek kandidátus tartotta a bevezető előadást "A folyékony műtrágyázás hazai helyzete" címmel. Ezután Örfly László tudományos főmunkatárs /NEVIKI/ "A folyékony műtrágyázás többéves nagyüzemi alkalmazásának tapasztalatai" címmel áttekintette a gyakorlati mezőgazdasági alkalmazás-technika lényeges kérdéseit. Végül "A folyékony műtrágyázás géprendszerei" című előadásban László Alfréd egyetemi adjunktus /Agrártudományi Egyetem, Keszthely/ ismertette a folyékony műtrágyázás technikai, gépészeti megoldásait, a szállító, tároló és kijuttató géprendszereket. Az előadásokat követően László Alfréd és Varga Zoltán tudományos munkatárs /NEVIKI/ vezetésével a résztvevők megtekintették a NEVIKI Mezőgazdasági Kemizálási Szolgálat szuszpenziós műtrágya üzemét, ahol bemutatták a teljes /gyártás - szállítás - tranzittárolás - kijuttatás/ technológiai sort. A rendezvény konzultatív megbeszéléssel zárult, amelynek során a jelenlevők egyöntetűen javasolták az elhangzottak publikálását, a teljes anyagot a VEAB Értesítőben kívánjuk megjelentetni.

Környezetvédelmi munkabizottság

Elnök: Kerényi Ervin

A munkabizottság a tárgyévben két tudományos ülést tartott, továbbá előkészített és megkezdett egy olyan másfél-kétéves programot, amely a környezetvédelem főbb műszaki-tudományos ismereteinek rögzítésére irányul.

A munkabizottság az év második negyedében, április 28-án, Veszprémben, a VEAB székházban résztvett a MTESZ Környezetvédelmi Bizottsága által rendezett ülésen, amely Madas András vitave-

zetésével a Környezetvédelmi Intézet és Veszprémi Állomása - várpalotai környezetvédelmi felméréssel kapcsolatos - tanulmányának bemutatásával és megvitatásával, valamint Morvai György Veszprém megye környezetvédelmi helyzetét ismertető előadásával foglalkozott. A tanulmány és az ismertetés alapján termékeny eszmecsere és sok hasznos javaslat alakult ki.

A harmadik negyedévben, szeptember 22-én, ugyancsak a veszprémi VEAB-székházban került programba munkabizottsági tudományos ülés keretében a veszprémi környezetvédelmi intézet tevékenysége. Az ülés során Katona Endre és vezető munkatársai: Szakonyi Jánosné, Janó István és Németh Zoltán ismertették az intézetben kialakult kutatási és vizsgálati főirányokat, kidolgozott és bevezetett módszereket, valamint egyes problémákat és eredményeket. A veszprémi állomás munkatársai bemutatták az intézet helyszíni mérések-re felszerelt mérőkocsiját is.

A munkabizottság tervezett programjának megfelelően előkészítette és megkezdte egy környezetvédelmi műszaki értelmező szótár összeállítását, amelynek kézírata munkabizottságon kívüli szakértők közreműködésével 1984. végére - 1985 elejére készül el. A műszaki értelmező szótárt, mint felsőfoku anyagot az Akadémiai Kiadó eddigi, ilyen sorozatához hasonló kivitelben a szakemberek részére szakkönyvként, a szakfordítók részére szótárként tervezük megvalósítani, mintegy 1500-2000 értelmezett fogalommal és négy idegen nyelvű /angol, német, francia és orosz/ megfelelővel. A munkabizottság a szeptember 22-i ülésen az összeállítási feladatot részleteiben megvitatta, a megvalósításban résztvevők körét és a résztémakörök szerinti team-eket kialakította, s a szerkesztés alapelveit rögzítette. Az értelmező szótár készítése az egyes részterületeken az utolsó évnegyedben megkezdődött.

Kőolaj- és Gázipari munkabizottság

Elnök: Horváth Róbert

A munkabizottság programja az 1978-ban jóváhagyott elvekre és célokra épül.

- Fórum biztosítása a régióban működő szakemberek részére a kutatási-fejlesztési, illetve tudományos és alkalmazási jellegű munkájuk területén.
- Közös kijelölt érdeklődési területeken a kutatás és felhasználás kapcsolatának szorosabbá tétele, tapasztalatok cseréje, a kölcsönhatás áttételességének egyszerűsítése.
- Alkalom teremtése a szakemberek személyi és szakmai kapcsolatának elmélyítésére.
- Ajánlások kidolgozásával segítséget nyújtani a kőolaj-ipar vezetésének valamely vitás probléma eldöntésére, illetve alternatívák kidolgozásával a döntés előkészítésére.

A munkabizottság személyi összetételében az év során némi változás következett be, mivel az újonnan alakult fluidumbányá-

szati munkabizottság tagjainak egy részét soraiba választotta.

A felkért újabb tagokkal kiegészített munkabizottság 1983. III. 9-én tartotta ézévi első ülését, ahol kimondta tervezett programja folytatását változatlan célok mellett. Ujjonnan bekerült tagjaink javaslatára érdeklődési körünket kiegészítettük a gázipar, a kommunális gázszolgáltatás, valamint a gépgyári szerelvények olajipari tapasztalatai és a kenéstechnika témakörével. Ugyancsak ezen a napon került sor Boross Zoltán tszv. egyetemi tanár előadására "Gazdaságpolitika, tudománypolitika, oktatáspolitik" címmel.

1983. szeptember 29-én került sor az új témakörök egyikének megfelelően a kommunális gázszolgáltatás egy vitatott területének tárgyalására "A kisfogyasztók gázellátásának helyzete és perspektívái" címmel. Az SZKFI vitaindítójára több dunántúli gázszolgáltató szakembere referált, amelynek konklúziójával közös ajánlás készül az OKGT vezetői felé.

Még egy munkabizottsági ülés volt 1983. december 9-én, amelynek témája a jövő évi munkaterv megbeszélése volt. Ugyancsak ekkor került sor egy előadói ülésre, amelynek témája a "Hazai kőolajfelhalmozódások néhány genetikai jellemzőjének vizsgálata a MÁFKI-SzKFI együttműködés keretében".

Műszaki szakbizottság

Elnök: Déri Márta

A szakbizottság vezetősége az év során munkaterve és az elnökség iránymutatásai alapján végezte munkáját.

Változás szervezeti vonatkozásban az, hogy az elnökség döntése értelmében a földtudományi munkabizottság átkerült az újonnan szervezett bányászati, földtudományi, és energetikai szakbizottsághoz. Ezután a műszaki szakbizottság 7 munkabizottság tevékenységét irányítja és koordinálja.

A szakbizottság vezetősége márciusban tartott ülésén vitatta meg és fogadta el saját és munkabizottságai éves programját.

A már érintett hagyományos éves nagy rendezvényünket a hulladékhasznosítási munkabizottság szervezésében tartottuk meg a "hulladékok energetikai hasznosítása" témakörben, szeptember 27-28-án. Az ankét előtt a vezetőség rövid ülést is tartott, amely során az évi feladatainkat tekintettük át. Ezt követően került sor a 2 napos ankétra, amelynek első napján délelőtt a bevezető és vitaindító előadások hangzottak el, majd délután és másnap a felkért hozzászólók fejtették ki véleményüket.

Az előadók és a felkért hozzászólók a témakör elismert szakemberei voltak, akik ezen túlmenően felelős beosztásuk alapján is érdemben járultak hozzá az alkotó légkörű vitához. Az ankét résztvevői jelentős új ismereteket szereztek, és további munkájukhoz javaslatokat is kaptak.

Szakbizottságunk a gépészeti munkabizottság szervezésében sikeres rendezvényt tartott október 26-án. Ennek keretében az osztrák VAUST cég és általa képviselt társai kutató, fejlesztő tevékenységéről tartottak érdekes színvonalas ismertetőt, majd legújabb termékeiket bemutatták az érdeklődő szakembereknek. A témakör felölelte a különleges csököttételeket, szelepeket, egyéb szerelvényeket, valamint a folyadékok, gázok szűrési technológiáját és berendezéseit.

A szakbizottsághoz 4 db pályamű érkezett, amelyeket alapos szakvéleményezés és értékelés alapján terjesztettünk az elnökséghez jutalmazásra.

A pályaművek bírálatát dr. Tamás Ferenc, dr. Kovács Kristóf, dr. Temesi Sándor, dr. Varga Endre, Szijj Zoltán, Lukács Zoltán, dr. Vizi Béla és dr. Hevesi Jenő végezték, akiknek ezuton is köszönetet mondunk.

A szakbizottság vezetősége a szakterületünkhöz kapcsolódó pályamunkák sorsát figyelemmel kíséri, és szükség szerint visszatér azokra. A hasznosítás segítése és értékelése szintén feladatunk. E tevékenység rendszeres végzésére a vezetőség dr. Rónai Ferenc egyetemi tanárt - a vezetőség tagját - kérte fel, ill. bizta meg.

Az elmúlt időszakban tovább fokozódott szakbizottságunk és munkabizottságaink együttműködése, elsősorban a határ szakterületeken.

Közlekedéstudományi munkabizottság

Elnök: Hegedüs Gyula

A munkabizottság 1983. évben két ülést tartott. Az üléseken a következő témák szerepeltek napirenden:

1983. június 30. Veszprém

A magyar közúti, légi, valamint vasuti közlekedés biztonsága, a biztonság növelésével kapcsolatos feladatok. Vitaindító előadást tartottak:

dr. Jankó Domonkos főosztályvezető, Közlekedéstudományi Intézet,

dr. Bárdosi Ferenc főosztályvezető, KM LRI igazgatósága, Szepesbélai Árpád: MÁV mérnök-főtanácsos.

1983. december 8. Veszprém

Az országos közúthálózat gazdasági értékelése, különös tekintettel az észak-dunántúli régióra.

Előadó: Rósa Dezső KM főmérnök.

Az országos közúthálózat teljesítőképességének vizsgálata és a szükséges fejlesztés meghatározása.

Előadó: dr. Kálmán László KTMF.

Az előzetes munkatervünkhöz képest az első ülés napirendje megváltozott. A tervezett, a közlekedés szervezeti felépítésének módosításával, a gazdálkodás jogi szabályozásának kérdéseivel foglalkozó témakört a további kutatási eredmények és gyakorlati tapasztalatok hasznosítása érdekében későbbi időpontra tettük át.

Az elmúlt évi ülések látogatottsága megfelelő volt. A vitaindító előadások a régióra vonatkozó széleskörű tájékoztatás mellett élénk érdeklődést keltettek és jó tanácskozási légkört teremtettek.

1984. évben az üléseken felmerült igényeknek megfelelően az anyagmozgatás és csomagolás, a hírközlés és az ágazati kutatási célprogramnak témakörök egy-egy részterülete kerül feldolgozásra.

Felmerült továbbá a javaslat, hogy az arányos népgazdasági infrastruktúra fejlesztéséről célszerű lenne tanácskozást rendezni, mert a közlekedési infrastruktúra elmaradottsága oka és következményei jobban megvilágíthatók lennének.

Gépészeti munkabizottság

Elnök: Halász Aurél

A munkabizottság - munkatervének megfelelően - a folyó évben két ülést tartott.

1983. május 6-án a VEAB székházában egynapos előadássorozatot szerveztünk, kifejezetten fiatal szakemberek számára.

Az elhangzott előadások:

1. Bakos Tamás: Fluidágyas vízkezelés gépészeti kérdései.
2. Békési Zoltán: Présszalagszűrő fejlesztés az ÁVF-nél.
3. Komáromy Zsigmond: Magasan ötvöztött acélokból készült földgáz-bontó csövek üzemeltetési tapasztalatai.
4. Szalay Gábor: Mezőgazdasági erőgép-futóművek fejlesztése.
5. Gőz Zsigmond: A gyújtógyertya hőérték elve, ennek mérési módszerei.

Az előadásokat élénk vita követte.

A második rendezvényünket VAUST szelep és tömítő gyártó céggel közösen szervezett szeminárium képezte. A szeminárium keretében mintegy negyven szakember kapott tájékoztatást a korszerű tömítésekről, golyószelepekről, szűrőkről, kapcsoló szerelvényekről. Különösen hasznos volt az előadásokhoz kapcsolódó bemutató.

Elektrotechnikai munkabizottság

Elnök: Régeni László

Az elektrotechnikai munkabizottság 1983. évi tevékenységét két témakör köré csoportosította. Az első - az 1982. évi tevékenysége folytatásaként - a távhatásvédelem időszerű problémái és az ezzel kapcsolatos új irányelvek. A második témakör a mikroelektronikai programhoz kapcsolódó új technológiák és eredmények a régió üzemeiben.

Az első témakörrel kapcsolatban 1983. márciusában terveztünk munkabizottsági ülést. Ez a munkabizottsági ülés kapcsolódott volna a KGST Budapesti Szakértői Tanácskozásához, amelyen a felkért előadó - dr. Herbert Lorke professzor, MDK, Berlin - is részt vett. A tanácskozás azonban 1983. őszén került megrendezésre. Így az munkabizottsági ülés is csak egy szűkebb részvételű konzultáció formájában valósult meg Budapesten, 1983. szeptember 21-én.

A munkabizottság második ülésének megrendezése sajnos időben csuszlik. Az érdekelt üzemeknek - elsősorban a VIDEOTON Székesfehérvári- és Ajkai Gyáregysége és a REMIX Szombathelyi Gyára - illetve az érdekelt szakembereknek egyéb elfoglaltságuk következtében megfelelő időpontot eddig nem tudtunk találni. Valószínű, hogy a tervezett munkabizottsági ülést csak januárban tudjuk megrendezni.

A Pályázati téma megfogalmazásával kapcsolatban konzultációkat folytatunk, melynek eredményéről várhatóan január első felében tudunk referálni.

Műszaki fizikai munkabizottság

Elnök: Straub Gyula

A munkabizottság 1983-ban két ülést tartott.

Tavaszi ülésünkön dr. Béldi Ferenc tanszékvezető egyetemi docens tartott tájékoztató előadást az Erdészeti és Faipari Egyetem Fizika és Elektronika Tanszékének oktató- és kutató munkájáról. A továbbiakban operatív feladatok megbeszélésére került sor.

Munkabizottságunk lépéseket tett a SZAB Matematika-Fizika Szakbizottságának Fizika Szakcsoportjával való kapcsolat felvételére. A személyes kapcsolatfelvételre, illetve közös program megvalósítására remélhetőleg a jövő év első félévében kerül sor.

Őszi ülésünket október 25-én Székesfehérvárott tartottuk, az Alumíniumipari Tervező és Kutató Intézetben. A kibővített munkaértekezlet témáját a hengerlés során fellépő műszaki fizikai problémák illetve ezek megoldásánál alkalmazott anyagvizsgálati módszerek képezték.

A témakörben elhangzott előadások:

- Gimesi Elemér /ALUTERV FKI/: A KÖFÉM-ben két éve üzemelő 3-as számú /japán/ hengerállvány működése, és a termelésben eddig szerzett tapasztalatok.
- dr. Kovács Gyula, dr. Szabó Lajos /ALUTERV/: Alumínium hideghengerlő olajok és vizsgálatuk néhány kérdése.
- dr. Banizs Károly /ALUTERV/, Lózsine Varga Valéria, Szabó Sándor: Az alumínium hengerlésnél alkalmazott mikroszerkezeti vizsgálatok gyakorlati hasznosíthatósága.

Fodor László, Kardos Károly /KTMF/: Acél finomlemezek mélyhuzásánál alkalmazott kenőanyagok összehasonlító vizsgálatainak eredményei.

Csizmadia Ferencné /KTMF/: Az ujjakristályosodás alkalmazása bemetszések környezetében fellépő képlékeny alakváltozás kimutatására alumíniumban.

Kardos Károly /KTMF/: Finomlemezek alakíthatósági jellemzői, és azok hatása az alakított termékre.

Az előadásokat az ALUTERV kutató laboratóriumának megtekintése követte, majd gyárlátogatás a KÖFÉM-ben.

Metallurgiai munkabizottság

Elnök: Sziij Zoltán

A bizottság az éves munkatervében rögzített elképzelések szerint végezte munkáját. Az értékelésnél meg kell emlékezni még az 1982. november 18-án Veszprémben tartott ülésről is, amelyen a hazai öntődei tűzállóanyag helyzetet vitatta meg a bizottság, amelyre meghívták a Magnezitipari Művek, a Veszprémi Vegyipari Egyetem szakembereit is. Az előadások számot adtak a felhasználói igényekről, a hazai kutatások helyzetéről, a fejlesztés gondjairól. Öröndetes tényként kell megemlíteni a Mosonmagyaróvári MOTIM által kifejlesztett tűzálló anyagokkal végzett sikeres hazai kísérleteket, amelyek igen kedvezőek az öntődei gyakorlatban.

1983-ban a bizottság eddig két ülést tartott. Az első Sopronban, amely az öntődei műszerezettség helyzetét vitatta meg. Meghívott előadóként megjelent dr. Vcsatz Brunó egyetemi tanár /NME Miskolc/. Az előadásokat élénk vita követte, majd a meghozott határozat értelmében 3 tagtársunk felmérést indított el a régióban a helyzet áttekintésére. Az erről készült jelentést a bizottság 1984-ben ismeri és vitatja meg.

Az ülésen szó volt az anyagvizsgálati szekció létrehozásának lehetőségeiről. A hozott határozatok értelmében a téma kidolgozásával a bizottság Enyingi Kálmán főiskolai adjunktust bízta meg.

A következő ülés 1983. július 8-án Pécsen, a PAB székházban volt, ahol a Pécsi Akadémiai bizottsággal közös ülésen a bauxitok komplex hasznosításának problematikájáról volt szó. 3 előadáson a két bizottság tagjai a bauxitok vastalanításáról, az így kapott vasoxid koncentrátum kohászati hasznosításáról és a ritkafémek kinyerésének lehetőségeiről számoltak be. Szükséges megjegyezni, hogy a bizottság által kiírt pályázatokra 1 pályamű érkezett, amelynek bírálatát elvégeztük.

Orvostudományi szakbizottság

Elnök: István Lajos

Kiemelkedő rendezvényei a következők voltak:

Felolvasó ülés, amelynek teljes anyaga megjelenik a VEAB-kiadványok sorában.

Egésznapos programmal járó kihelyezett szakbizottsági ülés Szombathelyen és Veszprémben. Mindkét helyen a megye társadalmi és állami vezetőivel történt előkészítő megbeszélés után, a helyi eü. intézmények vezetőinek bevonásával került sor a délelőtti szakbizottsági ülésre és a délutáni, a megyei kórházakkal közösen rendezett tudományos ülésre. Mindkét helyen a megyei kórház főigazgató-helyetteseinek előterjesztésében beszámolók hangzottak el a orvostudományi kutatómunka Vas-, ill. Veszprém megyei helyzetéről. A szakbizottsági ülésen a megye állami és társadalmi, ill. egészségügyi vezetői is részt-vettek. Mindkét beszámoló megjelenik a VEAB Értesítőben. A délutáni tudományos üléseken jó áttekintést kaptunk a két megyei kórházban folyó tudományos munkáról, a kialakult munkacsoportok működéséről. A szombathelyi ülésen résztvett dr. Szentágothai János, az MTA elnöke is, aki a szakbizottsági ülés vitájában az orvostudományi kutatómunka feltételeiről, helyzetéről és feladatairól, a délutáni tudományos ülésen pedig a klinikai kutatómunka jelentőségéről szólt. A szakbizottsági üléseken mindkét helyen résztvett és a szakbizottság munkáját elemezte dr. Némecz Ernő, a VEAB elnöke. Mindkét kihelyezett ülés kedvező visszhangot váltott ki, ráirányította a figyelmet az orvostudományi kutatómunkára, a kutatással foglalkozók helyzetére és problémáira, növelte a VEAB működésének értékét.

A szakbizottság egy kétnapos nemzetközi jellegű szimpózium rendezett a csontvelői sejtképzés zavarairól, azok korszerű osztályozásáról és kezeléséről, amelyen a kérdéssel foglalkozó legjobb hazai szakemberek mellett ismert osztrák és NSZK-beli kutatók is résztvettek.

A szakbizottság keretében az év folyamán jelentős szervezeti változások következtek be: központi kezdeményezésre megalakult a sport- és mozgásbiológiai munkabizottság, ill. a VEAB területén

élő klinikai cytológiával foglalkozók kezdeményezésére létrehoztuk a klinikai cytológiai munkabizottságot. Az év végén pedig a társadalomorvostannal foglalkozók fordultak a szakbizottsághoz és kérték, hogy tegyék lehetővé társadalomorvostani munkabizottság életrehívását. Mindhárom munkabizottság megszervezéséhez a VEAB az engedélyt megadta, a tisztségviselőkre vonatkozó javaslatainkat elfogadva a munkabizottság vezetőit kinevezte. Az év első felében alakult 2 munkabizottság kezdettől fogva érdemleges és eredményes munkát fejt ki, - a Társadalomorvostani Munkabizottság később tartotta alakuló ülését.

A szakbizottság segítségével ezévből is megjelent a "Területi Orvosi Bibliográfia" 2 kötete, amely a VEAB területén lévő kórházi könyvtárakban regisztrált előadásokat, pályázatokat és kéziratokat is tartalmazza.

A szervezeti változásoknak megfelelően kibővült, a szakbizottság tagjai sorába választották a Veszprém megyei tudományos bizottság elnökét is.

Kiadványok: az 1982. évi felolvasó ülés teljes anyagát képező kötet és a Haemostasis zavarai az újszülöttkorban című VEAB-kiadvány.

A PAB-al fennálló kapcsolatok ápolására, az együttműködés továbbfejlesztésére a szakbizottság egyik tagját kértük fel. A szakbizottság és munkabizottságai iránt továbbra is élénk érdeklődés tapasztalható: rendezvényei látogatottak, tudományos fórumai megbecsülésnek örvendenek, színvonalasak, - ami nemcsak az országos jellegű érdeklődésben, hanem abban is megnyilvánul, hogy neves szakemberek szívesen vesznek részt rendezvényeinken. Fontos, hogy az önállóvá vált szakbizottság ki tudta alakítani az önálló VEAB rendezvények stílusát /nem más intézményeknek vagyunk társrendezői/, és sikerült megfelelő színvonalat biztosítani.

Kardiológiai munkabizottság

Elnök: Böszörményi Ernő

Ezévből is 3 kihelyezett ülést tartott, és pedig Szombathelyen /ahol elsősorban a kardiológiai hypertonia gondozással/, Esztergomban /ahol a kardiológiai profilu belgyógyászati osztály új műszerek adta lehetőségeivel/ és Mosonmagyaróváron /ahol a kardiológiai gondozással és rehabilitációval, ill. az alvadésgátló kezeléssel foglalkoztak/. Mindhárom alkalommal a munkabizottság délelőtti szervezeti kérdéseket tárgyalta és megismerkedett az illető kardiológiai központ felszereltségével, munkájával, - délután pedig a helyi szakemberek előadásait hallgatták meg.

A munkabizottság tevékenysége a Balatonfüredi Állami Kórház szakmai és tudományos munkájára épül. Nagyon szerencsésen kapcsolják össze a vezető regionalis jellegű intézmény működését a mun-

kabizottság tudományos és továbbképző feladataival. Jelentősnek tartom megemlíteni, hogy az év folyamán vezető amerikai kardiológusok látogattak Balatonfüredre, és nagy elismeréssel nyilatkoztak az ott látott tudományos munkáról.

Genetikai munkabizottság

Elnök: Csolnoky Péter

Az év folyamán 2 rendezvényt tartott. A májusi tudományos ülésen ismert hazai humángenetikusok bevonásával foglalkoztak az ikerszülések gyakoriságával, az ikrek fokozott halandóságának okával, az ikerbejelentéssel és az ún. ikerregiszterekkel, ill. a praenatalis ikergondozással, annak szervezeti és műszeres feltételeivel. Beszámolók hangzottak el a már meglévő Veszprém és Vas megyei ikerregiszterekről, és felmerült a nyugat-dunántúli ikerregiszter elkészítésének szükségessége. Ennek érdekében a munkabizottság a VEAB-elnökének támogatását kérte.

A novemberi ülés lényegében a szindróma identifikálással foglalkozó konzultatív jellegű tudományos forum volt, amely nyitottságával nagyon népszerűnek bizonyult. A munkabizottság rendszeresen fogja össze a VEAB-területén dolgozó genetika iránt érdeklődő gyermekorvosokat, szülésznőgyógyászokat és humán-genetikával foglalkozókat. Rendezvényei tervszerűek, színvonalasak.

Munkaegészségügyi- és toxikológiai munkabizottság

Elnök: Mészáros István

Az év folyamán egy program-egyeztető ülést, két tudományos ülést és egy három napos országos jellegű tudományos szimpozionum tartott. A májusi tudományos ülést a biológiai szakbizottság élet-tani és toxikológiai munkabizottságával közösen rendezték, és a kolinerg rendszerre ható biológiailag aktív vegyületek hatásmechanizmusának biokémiai alapjaival foglalkoztak. Az októberi tudományos ülést a kardiológiai munkabizottsággal közösen szervezték meg. A Betoloc nevű új gyógyszer farmakológiájával, antiarritmiás és antihypertenzív hatásával foglalkoztak.

Ugyancsak októberben került sor a biológiai szakbizottság élettani és toxikológiai munkabizottságával közös, 3 napos kísérleti és klinikai toxikológiai tárgyu szimpozionumra. 6 egymást követő szekcióban 54 előadás és 12 referátum hangzott el, amelyek időszzerű általános és kísérleti toxikológiai, immuno- és genotoxikológiai, toxikológiai módszertani, klinikai kérdésekkel, ill. a víz- és környezetvédelem toxikológiai vonatkozásaival foglalkoztak.

A rendezvényen számos, a toxikológiában érdekelt intézmény képviseltette magát /egyetemek, Országos Közegészségügyi Intézet, Néphadsereg Eü. Szolgálat/. A sikeres rendezvénynek mintegy 270 résztvevője volt. A munkabizottság ezévi rendezvényei kiemelkedően jól sikerültek, példás együttműködés alakult ki a biológiai szakbizottság élettani és toxikológiai munkabizottságával.

Orvosi mérés- és számítástechnikai munkabizottság

Elnök: Horváth Mihály

Korábbi gyakorlatának megfelelően széleskörű együttműködést valósít meg a kérdésben érdekelt tudományos egyesületekkel és jelentős módszertani segítséget nyújt a tudományterületen dolgozóknak. A munkabizottság működése nagy mértékben a Balatonfüredi Állami Kórház specialis adottságu laboratóriumának munkájára épül. Az év folyamán 2 kiemelkedő feladatuk volt. Az egyik a Nagykanizsán 1982-ben rendezett ülés anyagának sajtó alá rendezése, amely az intenzív terápiás osztályok, ill. az un. koronaria-őrző egységek műszeres tapasztalataival foglalkozott /teljes anyaga megjelenik a Kórház és Technika c. folyóiratban./.

A másik Győrben tartott tudományos ülés volt, amely a klinikai kémia aktualis kérdéseivel foglalkozott. Országosan ismert szakemberek bevonásával vitatták meg az integrált eü. intézmények laboratóriumi ellátását, a számítógépes adatfeldolgozás lehetőségeit, ill. a klinikai kémia jelen helyzetét és perspektíváit. A munkabizottság tagjai más VEAB rendezvényeken is közreműködtek. Új kezdeményezésük az állatorvosi diagnosztikus tevékenységet folytató intézmények bevonása munkájukba.

Haematológiai és onkológiai munkabizottság

Elnök: István Lajos

A kialakult gyakorlatnak megfelelően - a PAB véralvadás, ill. malignus lymphoma munkacsoportjaival együttműködve - több sikeres tudományos ülést és 2szimposiont rendeztek. Közreműködtek a myeloproliferatív szindrómáról ill. a malignus lymphomáról tartott 2-2 napos, nemzetközi részvétellel lefolyt szimpoziumok megrendezésében. Önálló németnyelvű tudományos ülést rendeztek a bécsi haematológiai klinika vezető munkatársainak részvételével a haemoblastosisok kezeléséről. Új daganatellenes gyógyszerekről 2 ízben tartottak külföldi előadók bevonásával konferenciákat /szeptemberben, ill. decemberben/. A PAB-al közösen Szombathelyen és Pécsen szimposiont rendeztek az antithrombotikus kezelés időszerű kérdéseiről. Ugyancsak a PAB haemostasis munka-

csoportjával közösen rendeztek tudományos ülést a vérzékenység és a thrombosis kezeléséről, amelyen számos NDK-beli kutató is résztvett. A tudógyógyász társasággal közösen ankétot tartottak a non-Hodgkin malignus lymphomák korszerű kezeléséről. A Magyar Fogorvosok Egyesületével közösen onko-stomagológiai tudományos ülést rendeztek.

A Magyar Gyermekeorvos Társaság Onkológiai Szekciójával együtt egynapos konferenciát tartottak a gyermekkori Hodgkin-kórról, amelynek alapján kidolgozott tanulmányterv rövidesen kiadásra kerül.

A munkabizottság rendezvényei elsősorban a haematológia és az onkológia terén elért új eredményekkel, azok gyakorlatban történő megvalósításával, egyes speciális területeken kialakítandó munkacsoportok kérdéseivel foglalkoztak. Ezirányú tevékenységük eredményeként készült el a 4 dunántúli megye /Győr-Sopron, Vas, Veszprém, Zala/ haemophiliás családjainak epidemiológiai és genetikai feldolgozása és jelent meg erről beszámoló közlemény az Orvosi Hetilapban /1983./.

Sport- és mozgásbiológiai munkabizottság

Elnök: Szigeti Gyula

A március 15-én megalakult munkabizottság rövidesen megtartotta program-egyeztető ülését, amelyen a MTA képviselőjében Antoni Ferenc akadémikus is részt vett. Éves, ill. középtávu munkatervet állítottak össze, és kidolgozták a munkabizottság szervezeti és működési szabályzatát. Tevékenységük felöleli a testneveléssel és a sporttal kapcsolatos kutató- és tudományos munkát, annak megszervezését és koordinálását a VEAB területén. 5 kutatási témakört és 20 témát fogadtak el. Több országos jellegű tudományos rendezvényen vettek előadásokkal részt és két önálló kihelyezett ülést tartottak Szombathelyen és Agárdon. Az eddigi tapasztalatok alapján érdemes és jólszervezett tevékenységét folytatnak, tagjai aktívak és a munkabizottság hiányt-pótló szerepet tölt be.

Klinikai cytológiai munkabizottság

Elnök: Ferenczy Sándor

A június 27-én alakult munkabizottság 2 ülést tartott /Zalaegerszeg, Székesfehérvár/. Kialakította munkatervét, elvi és gyakorlati célkitűzéseit és 3 éves távlati programot is készített. Mindkét ülésen előbb szervezeti kérdésekkel foglalkoztak, majd

tudományos előadások hangzottak el a nőgyógyászati cytológia, a tübiopsiás vizsgálatok, a liquor és a pancreas cytológia tárgyköréből. Video-rekorderes módszertani demonstrációra is sor került. Rendszeresen beszámoltak az időközben lezajlott külföldi kongresszusokról. Fontosnak tartom, hogy összegyűjtik a munkabizottság tagjai által publikált közleményeket, és a folyóirathány ellensúlyozására felfektetik a 6 megyében megtalálható szakfolyóiratok jegyzékét.

Számítástechnikai és rendszerelméleti szakbizottság

Elnök: Blickle Tibor

A szakbizottság, valamint a hozzátartozó négy munkabizottság ezévi munkájáról azt lehet kiemelni, hogy egy-egy tématerületen koncentráltabb tevékenységet fejtettek ki, ami eredményesebb munkához vezetett. Ilyen volt többek között az alkalmazott matematikai és számítástudományi munkabizottságnak az oktatás számítógépes támogatása témában végzett munkája, a vállalatkibernetikai munkabizottság tagjainak a szervezési ismeretek oktatásának helyzetét vizsgáló országos felmérésben való részvétele, vagy akár a rendszerszerkezeti munkabizottság tagjainak aktív részvétele a magyar-bolgár modellezési mikroszimpozionon, illetve annak megszervezésében.

Tovább folytatódtak a szakmai kirándulások kereteiben megszervezett kihelyezett ülések, amelyek nagymértékben elősegítik az adott szakterület gyakorlatának a megismerését, az ott felmerülő aktuális problémák és feladatok esetleges megoldásának előbbrevitelével együtt.

Szakbizottsági ülésünket ez évben Veszprémben tartottuk, amelyen dr. Mudra László /Dunai Vasmű/: A vállalati belső működés és fejlődés alapmodelljei, és ezeknek egy keretmodellben való részintegrációja - címmel megtartott előadása kapcsán vitát rendeztünk a vállalatsszervezés és működés kérdéseiről, rendszerszemléleti megközelítésben. Ezen kívül a számítástechnikai alkalmazások helyzete, valamint a munkabizottságok beszámolója volt napirenden.

A szakbizottság és a munkabizottságok tagjai nagy számban vettek részt a nemzetközi 4. Alkalmazott Kémiai Konferencián Veszprémben, ahol mintegy 14 előadást tartottak, illetve azoknak társszerzői voltak. A szakbizottság elnöke tartotta az egyik plenáris előadást.

További fontos eredmények voltak:

- a Műszaki Kémiai Rendszerek '83 konferencia megrendezése /a MÜKKI-vel közösen/ és részvétel 13 előadással /Csopak, 1983. április 25-27./

- a magyar-bolgár mikroszimpozion megrendezése /a MÜKKI-vel közösen/ és azon részvétel 7 előadással - a vegyipari rendszerek modellezése témakörben. /Veszprém, 1983. jun. 15-17./
- a rendszer szerkezeti munkabizottság ülése, ahol 8 előadás hangzott el a műszaki kémiai rendszerek matematikai és számítógépes modellezésében elért legújabb eredményekről. /Bozsok, november/
- a Vállalatkibernetikai munkabizottság kerekasztal megbeszélése "A szervező vállalatok helye, szerepe a gazdálkodó szervezetek hatékonyságában" címmel /Veszprém, március/
- a Vegyipari Számítástechnikai és Folyamatirányítási Munkabizottság ülése a Dunaujvárosi Papírgyárban.

A Szakbizottság pályázati kiírásának határideje csak a jövő évben jár le, de így is 2 pályamű érkezett ebben az évben, aminek a bírálatát elkészítettük. Remélhetőleg a pályázat lezárásáig újabb színvonalas pályaműveket bírálhatunk el.

Társadalomtudományi szakbizottság

Elnök: Timár Ede

A szakbizottság teljesítette az 1983. évre tervezett feladatait.

Célunk a munkabizottságok és munkacsoportok önállóságának további növelése volt. Ezzel elértük, hogy a szakbizottság munkabizottságai és munkacsoportjai jelentősen bővítették tevékenységüket a régió területén. A munkabizottságokban és munkacsoportokban összesen 306 kutató dolgozik.

Az év folyamán a szakbizottság vezetésében változás történt, dr. Gutter József kérte a szakbizottság titkári teendői alól való felmentését. Dr. Gutter József közel egy évtizedes lelkiismeretes munkáját elismerve a VEAB elnöksége a kéréshez hozzájárult azzal, hogy a szakbizottság munkájában továbbra is részt vesz. Dr. Nemecz Ernő akadémikus, a VEAB elnöke, a szakbizottság titkárának dr. Krajnik József mosonmagyaróvári egyetemi adjunktust kérte fel.

A szakbizottság figyelemmel kíséri és támogatja a munkabizottságok tudományos minősítés megszerzésére törekvő tagjainak munkáját. Az idén "A szövegtypusok szerepe az olvasási képesség fejlesztésében" című értekezésével Bokkon László, a neveléstudományi munkabizottság tagja nyert egyetemi doktori címet. E munkabizottság több készülő tudományos értekezéshez gondoskodott konzultációs lehetőségről, továbbá felolvasó üléseiken két értekezést mutattak be és vitattak meg. A nyelvtudományi munkabizottság több tagja dolgozik tudományos értekezésen. Dr. Szabó Géza kandidátus a doktori fokozat megszerzésének szándékával végez alapozó munkát a nyelvi kontaktus témakörében. Dr. Bókor József, dr. Guttmann Miklós, dr. Molnár Zoltán és dr. Vörös Ottó egy-egy dialektológiai témakörben kandidátusi fokozat megszerzését tervezi. Fercsik Erzsébet és Kolláth Anna egyetemi doktori értekezését írja.

Örvendetes, hogy a szakbizottság - a munkabizottságok, munkacsoportok - tagjai közül mind többen szerepelnek külföldi tudományos konferenciákon, illetve vesznek részt tanulmányutakon. A marxista propaganda módszertani munkabizottság elnöke dr. Beszteri Béla Dessauban /NDK/, a Karl Marx Kollokvium keretében "A marxi

tanítások jelentősége és aktualitása az MSZMP politikájában" címmel tartott referátumot. A neveléstudományi munkabizottság részéről dr. Poór Ferenc az NDK-ban járt kététhetes tanulmányuton, dr. Orosz Sándor pedig Bécsben, Münchenben és Párizsban, az UNESCO-nál vett részt tudományos megbeszéléseken. Továbbá dr. Poór Ferenc Drezdában a technikai eszközök felsőoktatásban történő hasznosításával kapcsolatos, míg dr. Szücs Pál Amszterdamban a számítógép iskolai alkalmazásának a lehetőségeit tárgyaló nemzetközi konferencián vett részt. Kassán, a Kazinczy nyelvművelő napokon a csehszlovákiai magyar nemzetiség tudományos tanácskozásán, "A társadalmi nyelvjárási gyűjtőmunka módszertani kérdései" címmel a nyelvtudományi munkabizottság elnöke, dr. Szabó Géza tartott előadást. A szocialista vállalat munkabizottság részéről dr. Vándor Józsefné és dr. Kiss Lajos "A vállalati beszerzési magatartás vizsgálata" témában járt tanulmányuton Darmstadtban. A tanulmányut során a darmstadti műszaki egyetemen dr. Vándor Józsefné "A központi irányítás sajátosságai a Magyar Népköztársaságban" és dr. Kiss Lajos "A marketing helyzete a magyar vállalatok tevékenységében" címmel tartott előadást. Dr. Vándor Józsefné tanulmányuton vett részt Burgaszban az "Aszen Zlatanov" Egyetemen is.

A munkabizottságok együttműködésének jó példája a filozófia-szociológia, valamint a marxista propaganda módszertani munkabizottság közös rendezvénye. A VEAB székházban márciusban Marx-emlékülést tartottak. Az emlékülésen hat előadás hangzott el, melyeket nagy érdeklődéssel és elismeréssel fogadott a régió egész területéről szerveződött hallgatóság. Az emlékülés sikerét igazolja, hogy több előadás megjelent nyomtatásban, valamint az előadókat felkérték: előadásaikat a régió más városaiban és intézményeiben ismételjék meg.

Mind a szakbizottság, mind a munkabizottságok munkáját megnehezíti az utazási költségek lényeges megnövekedése. Emiatt az idén, a korábbiakhoz képest kevesebb összeajvetelt - ülést, konferenciát, felolvasó ülést stb. - tartottak. Gondokat okoz, hogy a munkáltatók mind nehezebben - vagy egyáltalán nem - engedélyezik a kiküldetést VEAB rendezvényekre.

Alkalmazott nyelvészeti munkabizottság

Elnök: Orosz Sándor

A munkabizottság a múlt esztendőben kezdte meg tevékenységét. Alapvető célja, hogy a régióban a nyelvoktatás területén fellelhető kutatói kapacitást, illetve a szétszórtnan folyó kutatási kezdeményeket a nyelvoktatás hatékonyságának növelése végett összefogja, s mindezeket lényeges kutatási feladatokra összpontosítsa. A munkabizottság célját a régió adott feltételeire alapozva, a kutatva tanítás elve alapján törekszik elérni. Minthogy az anyanyelvi bázisismeret és az idegennyelv - oktatás egymástól globálisan elválaszthatatlanok, szükséges az anyanyelv - elsajá-

titási folyamatok pontos feltérképezése. Ilyen vizsgálatok Győrben már folyamatban vannak, s ezeket 3 éves kortól az általános iskola 8. osztályáig kívánják kiterjeszteni, anyanyelvi bázisvizsgálatok címmel. Ennek érdekében megkezdtek a jelentkezett óvónők kutatás módszertani szakirodalmi előképzését, s számukra már 3 ilyen összejevetelt rendeztek.

A munkabizottság szükségesnek tartja az anyanyelv - elsajátítás mechanizmusainak rendszerszerű felderítése mellett hosszú távon a természetes kétnyelvűség /német-magyar, szlovén-magyar/ rendszerezett vizsgálatát is. A német-magyar irányban Győr-Sopron megyében már korábban elkezdett kutatások összehangolására, a kutatások kiszélesítésére, a speciális kétnyelvűségi kérdésekről kutatóknak tájékoztató előadássorozatot indítottak.

A munkabizottság az MTA Alkalmazott Nyelvészeti Munkabizottságával, valamint a Győri Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskolával közösen 1982 végén "Számítógép és nyelvvoktatás I." címmel országos számítógépes konferenciát rendezett, amit 1982. októberében "Számítógép és nyelvvoktatás II." címmel folytattak. A magas színvonalu és nagy érdeklődést keltő konferenciák anyagát kiadják.

A régió felsőoktatási intézményeiben dolgozó nyelvtanároknak fordítástechnikai kurzust indítottak.

Filozófia-szociológia munkabizottság

Elnök: Sztankó János

A munkabizottság ideai munkáját bővített szervezeti keretek között kiegyensúlyozottan, a korábbi években megszokott tervszerűséggel végezte.

Folytatták a tavaly megkezdett szervezést, és létrehozták a munkabizottság szociológia munkacsoportját, melynek irányítására dr. Farkas Istvánt, a Veszprémi Vegyipari Egyetem oktatóját kérték fel. A munkacsoport 23 kutatóval kezdte tevékenységét. Első szakmai összejevetelüket májusban tartották, majd októberben Sopronban kétnapos kollokviumot szerveztek a politikai szociológia tárgyköréből. A munkacsoport tagjai /állami és pártoktatási intézményekben dolgozó szakemberek, üzemi szociológusok stb./ kedvezően ítelték meg a rendezvényeket, s javasolták, hogy például művelődés-szociológiából is tartsanak kollokviumot.

A munkacsoport több tagja rendszeresen résztvesz állami megbízásu szociológiai vizsgálatok szervezésében, lebonyolításában.

A munkabizottság tovább erősítette kapcsolatait a társadalomtudományi szaktanácsadással más munkabizottságaival. Különösen

eredményes az együttműködés a marxista propaganda módszertani munkabizottság tagjaival, akik közül többen résztvettek rendezvényeiken, azokon előadást vállaltak. A munkabizottság tagjai viszont segítettek szakmai konferenciák szervezésében, lebonyolításában, legutóbb például novemberben Szombathelyen.

A munkabizottság régióban betöltött szerepét erősítik a bővülő személyi kapcsolatok. Az idén is folytatták a régióban működő állami- és pártintézmények felkeresését /például Győr, Szombathely, Sopron stb./, ahol munkamegbeszéléseket tartottak. Mindezek révén segítséget nyújtanak a középiskolákban most bevezetett, illetve bevezetés alatt lévő/ filozófia oktatás megszervezésével. E célkitűzést szolgálja az Ajkán kísérleti jelleggel szervezett filozófiatörténeti szabadegyetem, amit tanárok és végzős gimnazisták számára ajánlanak. Ha az ajkai kísérlet sikerrel zárul, úgy hasonló szabadegyetemeket szerveznek a régió más városaiban, intézményeiben is.

A munkabizottság tagjai mind aktívabb publikációs tevékenységet folytatnak. A múlt évi Hegel évforduló tudományos ülésének anyagát már megjelentették, az idei Marx emlékülés anyagát pedig leadták a VEAB Értesítő-ben és más folyóiratokban történő publikációra.

Könyvtártudományi munkabizottság

Elnök: Takács Miklós

A munkabizottság kidolgozta a régió területén tevékenykedő könyvtári szakemberek számára a kutatási témajavaslatokat. Igyekeztek olyan kérdések elemzésére felhívni a figyelmet, amelyek erősítik a könyvtárak művelődéspolitikai feladatainak megvalósítását. Főleg az olvasók korszerűbb, színvonalasabb ellátásával, az információs tevékenység kérdéseivel, továbbá az együttműködés különféle lehetőségeivel, feladataival foglalkoztak.

Elsősorban az egyes településeken, vagy azok vonzáskörzetében működő könyvtárak egymás közötti, valamint a más művelődési /oktatási, közművelődési/ intézményekkel történő együttműködés korszerű lehetőségeit, módszereit kutatták. Több ilyen témájú elemzést és tanulmányt készítettek Veszprém, Vas és Győr-Sopron megyében. Ezek közül többet évkönyvekben és szakmai folyóiratokban publikáltak. A munkabizottság tagjai közül többen pályázatokon nyertek díjakat.

Az egész régióra kiterjedő konferenciát az év első felében Sopronban tartották. Ezen az Erdészeti és Faipari Egyetem Központi Könyvtárának a magyar könyvtári információs rendszerben vállalt szerepét vitatták meg.

A munkabizottság aktív részt vállalt a Magyar Könyvtárosok Egyesülete vándorgyűlésének előkészítésében, megszervezésében, lebonyolításában, amit augusztusban Győrben tartottak. A kétnapos tanácskozáson 700 könyvtáros vett részt.

A megbeszélések témája az volt, hogy a könyvtárak milyen szerepet vállaljanak az olvasónevelés folyamatában.

Szinte valamennyien rendszeresen publikálnak a "Könyvtáros" és a "Könyvtári Figyelő" című folyóiratokban, a megyék általános és szakmai periodikáiban. A veszprémi Eötvös Károly Megyei Könyvtár például évkönyvben jelentette meg több munkabizottsági tag tanulmányát.

Marxista propaganda módszertani munkabizottság

Elnök: Beszteri Béla

A munkabizottság idei tevékenységét az az igény határozta meg, hogy segítse a mai, nehezebb helyzethez való alkalmazkodás hatékony propaganda formáinak, módszereinek kialakítását, s a régió területén működő tanárok, propagandisták eredményesebben válaszolhassanak az újabb és újabb kérdésekre, kezdeményezőkben reagálhassanak korunk kihívásaira, jobban tudják érvényesíteni a marxizmus hegemoniáját. Az idén ez vált a munkabizottság jelszavává: Bátorabb, nyitottabb és kezdeményezőbb propagandamunkát!

A munkabizottság az év folyamán 5 rendezvényt tervezett, amelyeket - tekintettel az anyagi és szervezési gondokra, ugyan némi módosítással, de - megvalósított.

A VEAB székházban februárban a munkabizottság előadói üléssel egybekötött értekezletet tartott. Kidolgozták éves munkatervüket, majd László József titkár előadásában meghallgatták és megvitatták "A történelmi tudat alakításának néhány problémája a propagandamunkában" című előadását. Az ülés anyagát megszerkesztve a VEAB Értesítő-nek közlésre leadták. A megvitatott anyagot az év folyamán Veszprém megyében több fórumon, a propagandisták továbbképzésére felhasználták. A régió területéről kilépve áprilisban Kaposvárott rendezték meg az oktatási igazgatósági könyvtárosok tanácskozását, ami a korábbi évek sikere nyomán immár az egész Dunántúlra kiterjedt.

"Nyári egyetemek a szocializmus propagandájának szolgálatában" címmel novemberben Szombathelyen rendeztek konferenciát, amelynek szervezésében a Fejér, Győr-Sopron, Komárom, Vas és Veszprém megyei TIT szervezetek is résztvettek. "A nemzetközi kulturális kapcsolatok néhány politika-elméleti összefüggése" címmel dr. Beszteri Béla tartott referátumot. Ezt követően 4 megye nyári egyetemi tapasztalatait ismerhették meg a konferen-

cia résztvevői, akik kifejtették elgondolásaikat a nyári egyetemekben rejlő lehetőségek fokozottabb kihasználásának módszeréről szocializmust építő társadalmunk valóságának bemutatására.

A munkabizottság tagjai az utóbbi időben fokozott figyelmet fordítanak arra, hogy munkájuk a közművelődési és ismeretterjesztő tevékenységre is kihatson. Ennek pozitív jelei különösen Veszprém megyében mutatkoznak.

Munkásművelődés-történeti munkabizottság

Elnök: Kovács József

A munkabizottság tagjai különösen a munkásművelődés, munkáskultúra történeti dokumentumainak felderítésében végeznek folyamatos, eredményes kutatómunkát. Az elmúlt időszakban csak szűkebb vezetőségi ülést tartottak, ahol megállapodtak, hogy a bizottság tagjaival egyéni kapcsolattartással hangolják össze kutatómunkájukat. Ezt a módszert részben az utazási költségek növekedése, részben a tagok elfoglaltsága miatt választották. Törekvésük, hogy fiatalokat is bevonjanak a kutató- és feldolgozó munkába. Ennek érdekében több esetben adtak a fiataloknak szakmai módszertani segítséget.

A munkabizottság tagjai az idén az alábbi kutatási témákkal foglalkoztak:

- Munkáseggyüttesek történetének feldolgozása.
- Munkásotthonok történetének feldolgozása.
- Oktatástörténet, iskolatörténet.
- Ipartörténet, munkáskultúra és ennek alapjai Zala megyében.
- Sopron munkásmozgalma.
- Győr és a volt Moson megye szabadművelődése.
- A szocialista brigádmozgalom közművelődési eredményei.
- a MÉMOSZ történetének feldolgozása.

Neveléstudományi munkabizottság

Elnök: Orosz Sándor

A munkabizottság többszintű kutatásokat tekint magáénak:

a/ a régióban folyó országosan kiemelt témákat, amelyeket nem maga kezdeményezett, de szakmailag támogat, azzal is, hogy részeredményeinek bemutatására fórumot biztosít. Ilyen például: "A videotechnika szerepe a pedagógiai képességek fejlesztésében", /témafelelős: dr. Poór Ferenc/, "Modellkísérlet a tanár- és tanítóképzés integrálására", /témafelelős: dr. Orosz Sándor/.

b/ Régióhoz kötött téma, amit felsőoktatási intézmény finanszíroz, mint: "A köznevelés története a szombathelyi tankerületben a felszabadulás után", /témafelelős: dr. Molnár Károly/.

c/ Helyi jellegű team - téma, mint: "A pedagógusképzésben alkalmazott videotechnika és a videofelvételek hatékonysága", /témafelelős: Pehi László/.

d/ Egyéni - főképp egyetemi doktori, kandidátusi fokozat szerzésére irányuló - kutatás, mint: "A 10-14 éves tanulók önértékelését alakító tényezők", /témafelelős: dr. Kovács József/, "Motivációcentrikus személyiségmodell", /témafelelős: Horváth Sándor/, "A videofelvételek helye és szerepe a pedagógusképzésben", /témafelelős: Pehi László/.

A munkabizottság országos jellegű - a sorozatban IV. - konferenciát rendezett január 18-21-én "Képmagnetofon alkalmazása a pedagógusképzésben és továbbképzésben" címmel. A konferencián a PAB és a DAB neveléstudományi munkabizottságai is aktívan közreműködtek. A színvonalas, jól sikerült konferencia anyaga októberben az OOK kiadásában, 16 iv terjedelemben megjelent.

A munkabizottság 4 alkalommal tartott felolvasó ülést: "A pedagógiai technológia helye a neveléstudomány rendszerében", előadó: Nagy Sándor egyetemi tanár, az ELTE tanszékvezetője, "A videós pedagógiai gyakorlatok tapasztalatai a Szombathelyi Tanárképző Főiskolán", előadó: dr. Poór Ferenc főmunkatárs, "Iskolafelmérések a XIX. század közepén", előadó: Vlasics Judit levéltáros, "A köznevelés története a szombathelyi tankerületben", előadó: dr. Molnár Károly főiskolai docens.

4 munkacsoport tevékenysége volt intenzív az elmúlt években. Ebből - mint a rendezvények felsorolása is jelzi - az idén 2 tevékenykedett rendszeresen: a pedagógiai technológiai és a neveléstörténeti. Ezek támaszkodhatnak olyan intézményi bázisra, amely támogatja munkájukat. A másik két munkacsoport főként utazási és kiküldetési nehézségek miatt csökkent aktivitást mutat.

A munkabizottság tagjainak többsége rendszeresen résztvesz közművelődési és ismeretterjesztési munkában, főleg a TIT és a Magyar Pedagógiai Társaság keretében. A munkabizottság tagjai az év folyamán mintegy 220 előadást tartottak. Tagonként azonban a szóródás elég nagy, a kutatók 30 %-a tiznél is több, néhányan viszont legfeljebb egy előadást tartottak.

A Vas és a Zala megyei TIT szervezésében évek óta - így az idén is - 4-5 előadásból álló sorozatot tartanak. Az idén 8 ilyen sorozatuk volt. Szakfolyóiratokban a munkabizottsági tagoknak összesen 37 cikke, tanulmánya jelent meg. Mivel a VEAB publikációs lehetőségei korlátozottak, így szervezetter más lehetőségeket is keresnek a munkabizottság tagjai számára. Örömmel számolhatunk be arról, hogy a munkabizottság tagjai közül ketten könyvet jelentettek meg.

a/ Fercsik János: Pedagogometria. VEAB-OOK kiad. Veszprém, 1983. 718 p.

b/ Poór Ferenc /szerk./: Képmagnetofon alkalmazása a pedagógusképzésben és továbbképzésben. OOK Veszprém, 1983. 333 p.

A munkabizottság - a közös rendezvényeken túl - néhány témában szorosan együtt dolgozik a PAB Neveléstudományi Munkabizottságával. Így például az integrált pedagógusképzés kutatásában, az ugynevezett pécsi modell kidolgozásában, a pedagógus személyiségfejlesztési programban. Munkakapcsolatuk van az ELTE TTK pedagógiai tanszékével, a csepeli tanárképző tagozattal, az MKKE tanárképző intézetével, 4 tanítóképző főiskolával és 2 óvónőképző intézetével.

Nyelvtudományi munkabizottság

Elnök: Szabó Géza

A munkabizottság eddigi törekvéseivel és eredményeivel összhangban végezte munkáját ebben az esztendőben is. Mind a társadalom, mind a szaktudomány érdekét szolgálva, főleg a régióhoz kötődő dialektológiai - nyelvszociológiai kutatásokat ösztönözte. Szervező, ismeretterjesztő és egyéb tevékenységét is főként ez irányban fejtette ki.

a/ Kutatómunkájukat az "Élő nyelvi vizsgálatok a VEAB-régióban" című témakör fogta át. Ez összhangban áll a Szombathelyi Tanárképző Főiskola magyar nyelvészeti tanszékének kollektív témájával. E terv konkrét feladataként folytattak vizsgálatokat a VEAB-régióbeli nyelvjárási alaprétegek feltárásában, továbbá a téren, hogy miképpen tükrözi a nyelvhasználat a régióban a földrajzi és szociológiai normákat. A kutatás eredményeit tanulmányokban rögzítették, amelyek egyrésze már az idén megjelent nyomtatásban.

b/ A magyar nyelvészek IV. nemzetközi kongresszusát augusztus 23-26-án Szombathelyen tartották. Ennek megrendezésében az MTA Nyelvtudományi Intézete és a Magyar Nyelvtudományi Társaság mellett a munkabizottság aktívan résztvett. Ezt a rendezvényt a munkabizottság az 1981. évi dialektológiai szimpozium folytatásának tekintette. A munkabizottság tagjai a kongresszuson előadásokkal szerepeltek:

- dr. Szabó Géza: Nyelvjárástanunk és a területi nyelvváltozatok néhány kérdése /a plenáris ülésen hangzott el/;
- dr. Bokor József: A lexikai szerkesztettség néhány kérdése tanakajdi beszédszövegek alapján;
- dr. Guttman Miklós: A tájshókészlet aktivitása Lendva-vidéken;
- dr. Molnár Zoltán: Regionális nyelvi elemek hallgatóink nyelvhasználatában;
- dr. Vörös Ottó: A nyelvjárási mondattani vizsgálatok néhány kérdése /őrségi nyelvjárási anyag alapján/;
- Balogh Lajos: A területi nyelvváltozatok kérdéséhez /a plenáris ülésen hangzott el/;

- dr. Kiss Jenő: A nyelvjárási frazeológia vizsgálatáról;
- dr. Szabó József: A nyelvjárási monográfiák néhány elvi-módszertani kérdéséről;
- dr. Várkonyi Imre: Szókészleteti problémák a készülő tájszótár kapcsán;
- Fercsik Erzsébet: Nyelvi magatartásformák az általános iskolában Kőszeghegyalján;
- Kolláth Anna: A nyelvjárási alapréteg nyelvi változatai Rum közösség nyelvében.

A kongresszus anyaga a "Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai" című sorozatban külön kötetben jelenik meg.

A munkabizottság tagjai a szegedi gyermeknyelvi napokon aktívan résztvettek, továbbá több kutatómódszertani megbeszélést tartottak a Szombathelyi Tanárképző Főiskola magyar nyelvészeti tanszékén.

c/ Az Őrség-kutató munkacsoport tevékenységében megvalósulni látszanak a nemzeti értékek megmentésével és a nyelvjárási alaprétegek kutatásával kapcsolatos helyes elképzelések. Az idén bővítették a tavaly elkezdett terepmunkát, és folyamatosan dolgozzák fel az összegyűjtött élőnyelvi anyagot. Az Őrség nyelvéről szóló monográfia terjedelmű tanulmány megírása áthúzódik a következő munkaévre. Az Őrség nyelvének vizsgálatába bekapcsolták a Szombathelyi Tanárképző Főiskola magyar nyelvészeti tanszéke mellett működő tudományos diákkör jól képzett nyelvjárásgyűjtőit. A főiskolások pályamunka, vagy szakdolgozat formájában a témában 4 monográfiát készítettek el, másik 2 pedig szerkesztés alatt van. A munkabizottság részt vállalt a közművelődési és ismeretterjesztő tevékenységben. Így például dr. Szabó Géza "Az Őrség nyelvéről" címmel tartott előadást az írószövetség nyugat-magyarországi csoportjának. Dr. Bokor József, dr. Molnár Zoltán, dr. Vörös Ottó, Kolláth Anna szabadegyetemen üzemek, szövetkezetek szocialista brigádjainak, pedagógustovábbképzéseken, valamint a magyar nyelv hetén oktatási intézményekben, vállalatoknál tartottak előadásokat. A szegedi gyermeknyelvi napokon dr. Szabó Géza: "A gyermek- és dajkanyelv kérdéséhez", dr. Guttmann Miklós: "A gyermeknyelv regionális és tájnyelvi jelenségei Nyugat-Dunántúlon", Fercsik Erzsébet: "Nyelvjárási és köznyelvi elemek a 8-10 éves gyermekek szókincsében", Vaspóri Erika: "A gyermek és dajkanyelv szóföldrajzi kutatásáról" címmel tartottak előadást.

d/ Dr. Szabó Géza a PAB-nál pályázatok elbírálásában vett részt. A nyelvészkongresszus révén a munkabizottság kapcsolata tovább erősödött az MTA Nyelvtudományi Intézetével, a Magyar Nyelvtudományi Társasággal, a felsőoktatási intézmények nyelvészeti tanszékeivel, az Őrségi Baráti Körrel. A munkabizottság aktívan képviseltette magát a VEAB alkalmazott nyelvészeti munkabizottságának "Számítógép és nyelvoktatás II." című, Győrött tartott tudományos konferenciáján. A munkabizottság nemzetközi kapcsolataira utal, hogy Erkki Lyytikäinen helsinki nyelvjáráskutató áprilisban Szombathelyen tartózkodva megismerkedett magyar kollégái dialektológiai munkájával.

Pályaválasztási és pályaaorientációs munkabizottság

Elnök: Gárdonyi Géza

A munkabizottság a régió területén folyó pályakutatás koordinálását, ösztönzését, szükség és igény szerinti támogatását, további lehetőségek feltárását folyamatos feladatának tekinti.

A munkabizottság a kezdő pedagógusok helyzetével, pályaidentifikációjával, a szakmunkásképzést szerzett fiatalok utánkövetésével, az 1975-ben érettségizett, de abban az évben tovább nem tanuló fiatalok pályaválasztásával, a család befolyásával a pályaválasztók sorsára, valamint a motivációs vizsgálatok felhasználásával a pályaválasztási döntés előkészítésében témakörökkel foglalkozott. Megkezdett kutatási téma a praepubertás korúak pályamotivációs struktúrája.

A pályaválasztási tanácsadó intézetek, így a munkabizottság tagsága zömének munkahely átszervezése miatt az idén a szokásosnál kevesebb ülést tartottak. A szombathelyi kibővített munkabizottsági ülésükön Heszter Aladárné: "A motivációs vizsgálatok felhasználása a pályaválasztási döntéselőkészítő iskolai munkában" címmel tartott előadást, Szántó Tamás pedig pályaszociológiai kutatási terveit ismertette.

A munkabizottságot az év folyamán sajnálatos veszteség érte, Fehérvári Józsefné székesfehérvári pszichológus, aktív kutatótársunk elhunyt.

A munkabizottság tagjai jól dolgoztak a közművelődés és az ismeretterjesztés területén, az év folyamán a régió területén 51 előadást tartottak, a "Pályaválasztás" című és más folyóiratokba 9 cikket, illetve tanulmányt írtak.

A munkabizottság szoros kapcsolatot teremtett a Felsőoktatási Pedagógiai Központtal, az Oktatáskutató Intézettel, a Tudományos Akadémia Közgazdaságtudományi Intézetével, és az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Társadalomlélektani Tanszékével. Ezek a kapcsolatok egyúttal az intézetek tudományos kutatómunkájában való aktív részvételt is jelentik.

Szocialista vállalat munkabizottság

Elnök: Vándor Józsefné

A munkabizottság az idén főleg "A vállalati hatékonyság színvonalvizsgálata" valamint "A vállalati tervezés, érdekelttség és az ösztönzés kölcsönhatása, mint a vállalati belső mechanizmus önszabályozó rendszere" témákban folytatott kutatásokat.

Márciusban Dunaujvárosban, a Dunai Vasmű vendégeiként tartottak munkabizottsági ülést, ahol dr. Mudra László főosztályvezető "A vállalati tervezés, érdekelttség és ösztönzés kölcsönhatása, mint a vállalati belső mechanizmus önszabályozó rendszere" címmel tartott előadást.

Októberben Esztergomban a Medicor Műveknél szakmai napot tartottak. A jól sikerült rendezvényen az alábbi előadások hangzottak el:

- dr. Bartha László osztályvezető /Állami Fejlesztési Bank Területi Igazgatósága, Veszprém/: Az Állami Fejlesztési Bank szerepe a vállalati hatékonyság növelésében.
- dr. Várhelyi István tanszékvezető, egyetemi tanár /Erdészeti és Faipari Egyetem, Sopron/: A hatékonyság növelésének lehetőségei a különböző erdőgazdálkodók közötti együttműködéssel.
- dr. Jámbor László tudományos munkatárs /Erdészeti Tudományos Intézet, Sopron/: A hatékonyság mérésének néhány erdőgazdasági sajátossága, növelésének lehetőségei, különös tekintettel az anyagi ösztönzésre.
- dr. Mudra László tudományos tanácsadó /Dunai Vasmű, Dunaujváros/: A vállalati hatékonyság növelésének néhány kérdése a gazdasági reform átmeneti időszakában.
- Pásztor István főosztályvezető /Medicor Művek, Esztergom/: A műszaki fejlesztés eredménydifferenciált ösztönzésének vezetési feladatai.
- dr. Szakonyi János adjunktus /Vegyipari Egyetem, Veszprém/: Összehasonlító módszerek alkalmazása a vezetői munka hatékonyságának növelése érdekében.

Történelmi szakbizottság

Elnök: Éri István

A történelmi szakbizottság 1983. január 18-i plenáris ülésén, a VEAB elnöksége egyetértésével az eddig működő 3 munkabizottság mellé 2 új munkabizottság alakult: a zenetörténeti és az archeometriai. A munkabizottságok 1983. évi tevékenységét az alábbi összefoglalók tartalmazzák.

Településtörténeti munkabizottság

Elnök: Solymosi László

A munkabizottság 1983. évi munkaterve a korábbi konferenciák megújításaként településtörténeti konferencia rendezését, Magyarország 1790. évi Történeti Helységnévtárának kiadásához mintafeldolgozás készítését, az 1984. évi Bél Mátyás évfordulóra való felkészülést, valamint a 4. és 5. dunántúli településtörténeti konferenciák anyagának megjelentetését tűzte ki célul.

1. A Dunántul településtörténete /középkor - 19. század/ témakörben 1983. őszére tervezett konferenciát technikai okból és még inkább a sikeres megszervezés érdekében 1984. tavaszára tettük át.
2. A Központi Statisztikai Hivatal Történeti Statisztikai Csoportjával való együttműködés keretében Somfai Balázs elkészítette a Történeti Helységnévtárhoz a tervezett minta-feldolgozást, melyet a munkabizottság megvitatott. Az elfogadott minta alapján Somfai Balázs megkezdte az 1790. évi történeti helységnévtár első kötetének szerkesztését.
3. Takáts Endre lefordította Bél Mátyás latin nyelvű kiadatlan leírását Veszprém megyéről.
4. Megjelent a két korábbi konferencia anyaga: A Dunántul településtörténete IV. /1867/1900/. /Szerk.: Kanyar József. Veszprém/

rém, 1982. /466 l. és a Dunántul településtörténete V. /1900-1944/. /Szerk.: Farkas Gábor. I-II. Veszprém, 1982./ 576 l. terjedelemben a PAB-VEAB értesítők sorozatában. A három kötet összesen 121 előadás szövegét tartalmazza.

Kézművesipartörténeti munkabizottság

Elnök: Éri István

1. A munkabizottság éves munkatervének megfelelően 1983. szeptemberében - összehangolt kollektív munkával - "II. Internationales Handwerksgeschichtliches Symposium. Veszprém, 21-26. 8. 1982" címen megjelentette a második nemzetközi szimpoziúmán elhangzott előadások, illetve az arra beküldött tanulmányok Idegennyelvű /német, angol, francia/ publikációját két kötetben /354 + 372/ összesen 726 oldal terjedelemben, 40 képes tábla illusztrációval, 500 példányban, 50-50 szerzői tiszteletpéldány különlenyomattal.
2. A 32 külföldi és 15 belföldi szerző tanulmányát tartalmazó két-kötetes publikáció magyar nyelvű változata ez év decemberében szintén nyomdakész.
3. A már régebben kialakult és a második nemzetközi szimpoziúmval megerősödött nemzetközi tudományos kapcsolatok továbbfejlesztését célzó "LITTERAE CURRENTES HISTORIAM OPFICII ET CAEHARUM CONCERNENTES" című kézművesipartörténeti hírlevél 5. száma július hóban megjelent. Következő, 6. száma még ez év végéig szintén kibocsátásra kerül.
4. A számítógépes módszerrel elkészített Országos Árszabás /limitáció/ Jelzetkataszter utolsó ellenőrző és kiegészítő munkái a munkatervnek megfelelően az év végéig lezárultak.
5. A munkabizottság határozatot hozott, hogy 1984. év végén megrendezi V. belföldi Kézművesipartörténeti Szimpóziumát, amelynek fő témája a török hódoltság alatti és a peremterületek kézművesipara, valamint a török alól felszabadított területek kézművesiparának újjászerveződése lesz.
6. A munkabizottság évi rendes üléseit február 1-én, május 5-én, szeptember 15-én tartotta és december 8-án tartandó ülésén határozta meg 1984. évi végleges, részletes munkatervét. A munkabizottság sajnálattal vette tudomásul, hogy dr. Bodó Sándor, a Heves megyei Múzeumok igazgatója 1983. szeptemberében más irányu, nagyfokú leterhelése miatt munkabizottsági tagságáról lemondott.

Iparrégészeti munkabizottság

Elnök: Heckenast Gusztáv

1. A munkabizottság az év folyamán megjelentette az "Iparrégészeti Tájékoztató" két számát, a másodikat 1983. szeptemberében már az archeometriai munkabizottsággal közösen.
2. A munkabizottság titkára megszerkesztette az 1982. évi iparrégészeti tanácskozás előadásainak anyagát közreadó kötetet 25 tanulmánnyal "Iparrégészet II., Archeometriai kutatások az iparrégészeti leletanyagon" címmel.
3. A munkabizottság az OMBKE bizottságaival konkrét együttműködést alakított ki a kohászati leletanyagok témakörében.
4. Kohászati ásatások folytak Ivánban. Hat koraközépkori vaskohó feltárása történt meg /Liszt Ferenc Múzeum, Sopron dr. Gömöri J./.
5. Kohászati leletek TL vizsgálatára is sor került a Sopron Május 1. téri kohóval kapcsolatosan /MTA Izotóp Intézet, Benkő L./.
6. Archeomágneses kormeghatározások történtek kohászati leleteken a szakonyi kohókkal kapcsolatosan /ELTE Geofizikai Tanszék, Márton, Pékó/.
7. Az ipari leletkataszter összeállításához az adatlapok végleges formában elkészültek.
8. A munkabizottság titkára 1983-ban tudományos konferenciákon népszerűsítette az iparrégészet ügyét. Itthon a szegedi országos régészeti továbbképzésen tartott az iparrégészeti kutatások feladatairól előadást, Berlinben az NDK Tudományos Akadémiája Régészeti Intézetében - meghívásra - számolt be a munkáról, Firenzében és San Vincenzoban az UNESCO Vaskohászat-történeti Bizottságának ülésén ismertette a magyar kutatás eredményeit, főleg a vaskohók komplex kutatását.

Archeometriai munkabizottság

Elnök: Bakos Miklós

A munkabizottság 1983. évi munkatervét az alábbiak szerint maradéktalanul teljesítette:

1. Megkezdte az archeometriával foglalkozó szakemberek és intézmények névsorának összeállítását.

2. Kapcsolatba lépett a Magyar Nemzeti Múzeummal, az MTA Régészeti Intézetével, a Budapesti Történeti Múzeummal és a Központi Múzeumi Igazgatósággal. Ennek keretében tájékozódott a súlyponti régészeti témákról és megállapította, hogy a fenti intézmények szerint elsőrendű fontosságúak a kormeghatározásra irányuló kutatások, a réz- és bronztárgyak vizsgálata /különös tekintettel Magyarország és Erdély természérelőfordulásaira/, valamint Árpád-kori pénzürméink átfogó, komplex vizsgálata.
3. Felvette a kapcsolatot az iparrégészeti munkabizottsággal együttműködve az OMBKE-vel.
4. A Bakonyi Múzeummal közös szervezésben a munkabizottság 1983. november 2-3-án a dunántúli régészek részvételével ankétot rendezett a VEAB székházban, ahol a munkabizottság tagjai előadássorozatban adtak tájékoztatást eddigi munkájuknak a régészet számára hasznosítható eredményeiről.
5. A munkabizottság elnöke kidolgozta a numizmatikai tárgyak vizsgálati adatlapját. A tervezetet a munkabizottság megvitatta, s a végleges változatot ajánlásképpen minden archeometriával foglalkozó szakemberhez eljuttatja.
6. Megkezdődött a különböző archeometriai módszerek összehasonlító vizsgálata, amelyet először a kovaközetekből vett mintákon végzett vizsgálatokra dolgozott ki T. Biró Katalin. A munkabizottság az összeállítást eljuttatja az archeometriával foglalkozó szakemberekhez.
7. A termolumineszcenciós kormeghatározás végrehajtásához dr. Benkő Lázár mintavételi előírásokat dolgozott ki, amelyeket a munkabizottság az Iparrégészeti és Archeometriai Tájékoztató útján tesz közzé.
8. Az Iparrégészeti Tájékoztató archeometriai részének szerkesztésébe a munkabizottság bekapcsolódott. A tájékoztató legújabb száma már "Iparrégészeti és Archeometriai Tájékoztató" címmel jelent meg, és ebben az archeometriával foglalkozó szakemberek első névsorát, valamint az archeometriai módszereket és adatokat tartalmazó könyvek és folyóiratok bibliográfiájának közlését is megkezdték.

Zenetörténeti munkabizottság

Elnök: Taloy Zoltán

A zenetörténeti munkabizottság 1983. március 4-én tartotta alakuló ülését Veszprémben.

Rövid fennállása során valamennyi dunántúli megyével sike-

rült kapcsolatot kiépítenie. A munkabizottság 1983-ban négy ülést tartott, ebből háromra Veszprémben, egyre pedig Győrött került sor. Az ülések alkalmával rendszeresen hangzottak el előadások is, így május 6-án dr. Barsi Ernő Ruzitska Ignác veszprémi hegedűművésztől és karnagyról tartott előadást. Julius 3.-án dr. Bárdos Kornél előadására került sor Győrött "Győri muzsika a XVIII. sz.-ban" címmel. Ezt az előadást a Győri Filharmonikusok kamaraegyüttesének hangversenye követte Jancsovics Antal vezényletével.

Augusztus 23-án Rakos Miklós előadása hangzott el "A verbunkos zene és a Veszprémvármegyei Zenetársaság" címmel.

A VEAB-Klub május 19-i rendezvényén szintén Rakos Miklós tartott előadást Auer Lipót, veszprémi születésű hegedűművésztől, amelyet Galina Danyilova szovjet hegedűművésznő hangversenye követett.

A munkabizottság egyik fontos célkitűzése, hogy minél több színvonalas tudományos munka /városmonográfiák, zeneiskolák története stb./ jelenjen meg.

Komoly erőfeszítésekre lesz szükség ahhoz, hogy Békefi Antal munkadal-gyűjteménye /átdolgozását Kapronyi Teréz az MTA Zenetudományi Intézet munkatársa végzi/ a dunántúli megyék együttes támogatásával mielőbb megjelenjék.

A közeljövőben tartja bemutatkozó fellépését a Veszprémi Verbunkos Együttes, amelyet a munkabizottság javaslatára Rakos Miklós a bizottság titkára szervezett. Az együttes fő céljának tekinti azoknak a kevésbé ismert verbunkos kompozícióknak a népszerűsítését, amelyek a Veszprém megyei Zenetársaság kiadásában jelennek meg a múlt század elején.

Környezetvédelmi és tájhasznosítási koordinációs
tanács

Elnök: Kárpáti István

A VEAB Környezetvédelmi- és Tájhasznosítási Koordinációs Tanácsa 1983-ban koordináló munkájával kapcsolatos szűkebb körű megbeszélések mellett a munkatervnek megfelelően, 5 alkalommal ülésezett, ezek részben előadó- és felolvasó ülések, részben munkaértekezletek voltak.

Az előző évekhez hasonlóan kutatási eredményeink gyorsabb gyakorlati hasznosítása érdekében két alkalommal a Balatoni Intéző Bizottság Környezetvédelmi- és Vízvédelmi Szakbizottságával együttes ülést tartottunk. Szélesítettük együttműködésünket az MTA területi bizottságaival.

Az évente megrendezésre tervbe vett, Balaton-kutatás újabb eredményeivel kapcsolatos előadó ülést ez évben is megrendeztük együttesen az alábbi szakbizottságokkal, illetve programirodák-
kal:

VEAB Növénytermesztési Szakbizottsága

Balaton Regionális Környezetvédelmi Kutatása OKKFT A-12 Programiroda

PAB Környezetvédelmi és Urbanisztikai Szakbizottsága.

1983 január 19-én a VEAB székházában megtartott ülésen a következő fontosabb kérdésekkel foglalkoztunk a munkatervben szereplő napirend alapján:

1. A VEAB Környezetvédelmi- és Tájhasznosítási Koordinációs Tanácsa részéről kiirt, díjnyertes pályázat eredményeinek bemutatása, és hasznosítási lehetőségek megvitatása.
2. Dr. Bakács Tibor: Tájékoztató a Jogi Szakbizottság Környezetvédelmi Munkabizottságának 1982. évi munkájáról.
3. Dr. Kerényi Ervin: tájékoztató a kémiai szakbizottság környezetvédelmi munkabizottságának 1982. évi munkájáról.

4. Dr. Kárpáti István: a VEAB Környezetvédelmi és Tájhasznosítási Koordinációs Tanácsának 1983. évi munkaterve.

Csuti János: Az urbanisztikai munkabizottság 1983. évi munkaterve.

5. Bejelentések.

Az ülésen határozat született arról, hogy a Balaton vízminőségét érintő pályamunka megjelentetésére keressük a lehetőséget és a megjelent tanulmányokat minél szélesebb körben juttassuk el a felhasználó vizügyi-műszaki gyakorlati szakemberekhez, ill. a VEAB és BIB érintett bizottsági tagjaihoz.

Hasznosan illeszkedett a koordinációs tanács munkájához az Agrártudományi Egyetem /Keszthely/, Keszthelyi Mezőgazdaságtudományi Kara Tudományos Tanácsának tavaszi ülése, amikor a koordinációs tanács elnöke tájékoztatást nyújtott be a Balaton vízminőségét érintő kutatási feladatokról.

1983. április 20-án a Pécsi Akadémiai Bizottság Agrártudományi Szakbizottsága a VEAB Környezetvédelmi- és Tájhasznosítási Koordinációs Tanácsa közös rendezésében ülést tartott az alábbi programmal az Agrártudományi Egyetem Keszthely, Keszthelyi Mezőgazdaságtudományi Kar tanácstermében: dr. Horváth Miklós a PAB Agrártudományi Szakbizottságának elnöke: elnöki megnyitó, dr. Kovács András egyetemi tanár és Kismányoky Tamás egyetemi docens: Az Ökopotenciál talaj - növény- klíma rendszerének növénytermesztési vizsgálata és értékelése. dr. Kárpáti István tanszékvezető, egyetemi tanár: Vizi- és mocsári bioegységek szerepe a Balaton vízminőségében, különös tekintettel a Keszthelyi-öböl állapotára.

1983. május 13-án előadóülést rendeztünk, az előző évihez hasonlóan "A Balaton-kutatás újabb eredményei V." összefoglaló címen, amelyben különös tekintettel az állattartó telepekre és a Balaton vízminőség védelmével foglalkoztunk. Ennek megrendezésében a koordinációs tanács mellett a VEAB Állattenyésztési és Állategészségügyi munkabizottsága, a PAB Környezetvédelmi és Urbanisztikai Szakbizottsága, a Balaton Regionális Környezetvédelmi Kutatása OKKFT A-12 Programiroda, a Balatoni Intéző Bizottság, a MÉM Növényvédelmi és Agrokémiai Központ vettek részt.

Az ülés az alábbi témák szerint került megrendezésre:

Bevezető: Dr. Kárpáti István

1. A Balaton vízminősége és a nagyüzemi állattartás. Vitaindító előadás: dr. Kiss István osztályvezető
Korreferátumok: Kamarás Miklós szaktanácsadó
Seidl Fidél irodavezető
Kovács Árpád osztályvezető
Csernátoni Lajosné osztályvezető h.
Werderits János csoportvezető.

2. MÉM intézkedések a Balaton vízgyűjtő területén levő állattar-

tó telepek károsító hatásának megszüntetésére.
Vitaindító előadás: Müller László főosztályvezető
Korreferátumok: Tamáska János műszaki vezérigazgató h.
Benesocky Józsefné csoportvezető.

3. A trágya környezetkimélő kezelése és felhasználása a Balaton vizgyűjtő területén.

Vitaindító előadás: dr. Tóth András tud.főmunkatárs
Korreferátumok: dr. Velez Dezső főosztályvezető
dr. Santa Attila a közgazd.tud.kand.
Németh Sándor talajlaboratórium-vezető.

4. A Balaton vizgyűjtő állattartó telepei környezetre gyakorolt hatásának közegészségügyi elemzése.

Vitaindító előadás: dr. Virág Zoltán osztályvezető főorvos
Korreferátumok: dr. Herczeg Tibor igazgató,
dr. Udvari Gyöngyi osztályvezető főorvos,
dr. Szakolczai József az állatorvostudományok
kandidátusa, osztályvezető

Összefoglaló értékelés: dr. Máthé Ferenc, a mezőgazdaságtudományok doktora, programiroda-vezető.

1983. szeptember 7-én a Szentgyörgyhegyi Mg.Tsz.-szel, a Budapesti Vegyiművekkel, a Keszthelyi Agrártudományi Egyetemmel együttes ülést rendeztünk "Környezetkimélő tápanyagutánpótlás lehetőségei a Balatonfelvidék szőlőültetvényeiben" címmel.

A tanácskozás a következő programmal történt:

Megnyitó: Horváth László Tsz elnök.

1. dr. Debreczeni Béla egyetemi tanár, rektor: Mütrágyázás és környezetvédelem.
 2. dr. Csányi Róza csoportvezető: Tartós hatású mütrágyák szerepe a szőlőültetvények telepítésében.
 3. dr. Tóth András tudományos főmunkatárs: Tartós hatású mütrágyákkal beállított kísérletek ismertetése.
- Szabadföldi bemutató.

1983. november 8-án a VEAB székházában koordinációs tanácsülést tartottunk, amelynek keretében az együttműködő intézmények vezetői adtak tájékoztatást az alábbi kérdésekről:
dr. Kovács Gábor főigazgatóhelyettes: A MÉM, NAK, VEAB illetékességi területét érintő környezetvédelmi jellegű munkája.
dr. Papp Ferenc vezérigazgató: A VIZITERV, VEAB illetékességi területét érintő vizügyi tervező munkája. /dr. Papp Ferenc helyett munkatársai adtak tájékoztatást./

A hasznos információk anyaga megjelenik a VEAB értesítő következő számában.

A tapasztalatok alapján tovább szélesítjük a szerződésben együttműködő intézményekkel megkezdett kutatásainkat.

1983. november 8-án a VEAB székházában a koordinációs tanács felolvasó ülést tartott.

Az ülés az eredmények ismertetése mellett elsősorban a VEAB különböző szakbizottságai keretén belül működő környezetvédelmi

munkabizottságok informálását szolgálta. Ezek a felolvasó ülések is segítik a terminológiai kérdések azonos értelmezését, valamint az alkalmazott módszerek összehangolását.

- dr. Dobos Tibor a mezőgazdasági tud. kandidátusa: A táj ökonómiai értékelése.
- dr. Gerencsér Miklós tanszékvezető, főiskolai docens: A távérzékelés felhasználása a környezet elemzéséhez.

Az 1983. decemberi ülésen a következő napirendi pontokkal foglalkoztunk:

1. Tájékoztató a kémiai-, jogi- és bányászati szakbizottság környezetvédelmi munkabizottságának 1983. évi munkájáról.
2. 1983. évi környezetvédelmi kutatások eredményei felmérésének előkészítése.
3. 1984. évi környezetvédelmi jellegű témák kiírásával kapcsolatos javaslatok.

A területi akadémiai bizottságok környezet- és természetvédelmével foglalkozó koordinációs tanácsai szak-, ill. munkabizottság-vezetői 1983. július 26-án megbeszélést folytattak az OKTH vezetőivel Kecskeméten.

A megküldött írásos anyaghoz Giltner Andor OKTH elnökhelyettes a következő kiegészítést fűzi:

- Első alkalom, hogy az MTA területi bizottságai környezet- és természetvédelemmel foglalkozó testületeinek vezetői és az OKTH illetékes vezetői szót váltanak a közös feladatokról,
- az elméleti, tudományos és gyakorlati munka egymáshoz való közelítése a környezetvédelem szervezési, tervezési és államigazgatási tevékenységének előrevitelét szolgálja,
- célszerű megfontolni egy közös publikáció kiadását az OKTH-nak és a területi akadémiai bizottságoknak /területi bizottságonként 2-3 olyan cikk, amely regionális, vagy országos érdeklődésre tart számot/,
A lebonyolítás technikai része az OKTH feladata,
- szükséges a különböző helyeken és szervek rendezésében felvő környezet- és természetvédelmi rendezvények összehangolása, egy eseménynaptár elkészítése, az érdekelteknek megküldése.
- a területi akadémiai bizottságok környezet- és természetvédelemmel foglalkozó szak-, illetve munkabizottságai nyújtsanak szakmai segítséget az OKTH területi szervei szakembereinek munkájához,
- a kutatási tevékenység folyamatába /az indítástól a megvalósításig/ a gyakorlati szakemberek bevonása elősegíti a kutatási eredmények megvalósítását.

Az írásos anyagot a területi akadémiai bizottságok környezet- és természetvédelmi felelősei megvitatták és konstruktív megjegyzéseket fűztek ahhoz. A vitát követően a tanácskozás eredményeit és a feladatokat az alábbiakban foglalja össze Giltner Andor elnökhelyettes:

- a találkozás eredményes volt, lehetőséget adott az emberi kapcsolatok erősítésére, egymás munkájának, tevékenységének értékelésére,

- hasonló megbeszélést egy év múlva tervezünk, 1984. májusában - júniusában két napos időtartamra /1 nap eszmecsere, 1 nap terület ismertetés/. A találkozásokat rendszeressé, de nem sűrűvé kell tenni /évi egy alkalom/,
- a területi akadémiai bizottságok környezet- és természetvédelemmel foglalkozó bizottságai az alap és alkalmazott kutatások eredményeinek ismeretében adjanak segítséget a helyi, regionális döntésekhez,
- nincs szükség semmiféle szervezeti egységesítésre,
- a területi akadémiai bizottságok képviselőitől kéri, hogy felügyelőiségeink munkáját az eddigieknél is jobban támogassák, a kapcsolattartás élő és folyamatos legyen,
- hasznos lenne, ha a területi akadémiai bizottságok áttekintnék a megyei környezetvédelmi koncepciók megvalósítását, és jelzésekkel élnének az illetékes állami és társadalmi szervezetek számára,
- az 1984. évi találkozásunk alkalmával a VII. ötéves tervi kutatások tervezéséhez is segítséget várunk,
- célszerű lenne a Tisza hasznosítását komplex módon kidolgozni, s a rendelkezésre álló kapacitásokat /szellemi, anyagi/ erre fordítani a szűk ökológiai vizsgálatokon túlmenően,
- a gyakorlatban dolgozó szakembereket célszerű bevonni a KF munkákba, mivel az eredmények hasznosíthatósága ezzel jobban biztosítható,
- az évi egy közös publikációt adjuk ki, 2-3 olyan cikket jelentessünk meg akadémiai bizottságunként, ami regionális vagy országos érdeklődésre tart számot.

Az OKTH a szerkesztő bizottságot kijelöli /dr. Berecz Endre egyetemi tanár, dr. Dévai György egyetemi docens, dr. Fodor István osztályvezető, dr. Szabó Lajos főosztályvezető/.

Az országban folyó környezet- és természetvédelmi rendezvényekről célszerű eseménynaptár összeállítása az érdekelt állami és társadalmi szervek bevonásával.

Szorgalmazni kell a kiadványok cseréjét az OKTH és az MTA területi akadémiai bizottságok között.
A környezetvédelmi hatás-tanulmányok elkészítése a jövőben a beruházások tervezésének elengedhetetlen része lesz.

Urbanisztikai munkabizottság

Elnök: Csuti János

A munkabizottság 1983. évi munkatervében szereplő vizsgálati témákkal, a városok fokozódó társadalmi, gazdasági szerepe által megkívánt környezeti kultúra, települési környezetvédelem megteremtése, megóvása és fejlesztése kérdéseivel foglalkozott.

A tárgyalt témák is igazolták, hogy a települések önkormányzati- államigazgatási szervei, a területi építés, tervezés

munkájában egyaránt új, **rendszer szemléleti megközelítést** követel meg a települési környezet **minőségének tervezési** fejlesztése és rendezése.

A munkabizottság 1982. novemberben várpalotai ülésén gesztorságot vállalt az ÉVM Területrendezési és Fejlesztési Főosztálya megbízása alapján a "Települési környezet egyszerűsített minősítő rendszere" című kutatás-fejlesztési témában. Alapvető célkitűzésünk az volt, hogy ezáltal:

- átfogó képet nyerjünk a VEAB-régió városainak környezeti minőségéről, amit saját munkánkban is hasznosíthatunk, illetve országosan is hasznosítható modellt alakítsunk ki;
- a tudományos-technikai fejlődés különböző hatásai, valamint a társadalmi változások közötti összefüggések feltárását és megismerését segítsük;
- a tanácsai-államigazgatási napi gyakorlati munkát meglévő, könnyen, gyorsan és a lehető legkisebb költséggel elérhető adatokra támaszkodva segítsük, megteremtve egyúttal a tanácsok aktív közreműködésének és érdekeltiségének feltételeit is;
- a mindeddig sajnálatosan szakterületileg, szakmailag elszigetelt minősítő módszerek helyett a különböző tudományágak és szakterületek közötti interdiszciplináris, illetve a tanácsai szakigazgatás és a lakossági véleménynyilvántartás bekapcsolásával multidiszciplinárisá váló team-munka révén a társadalmilag leghatékonyabb megoldást közelítsük meg.

Ebben a szellemben:

1983. április 26-án Mosonmagyaróváron vizsgáltuk a Dunakiliti térségében épülő víztározó régészeti, műemléki, természetrajzi kutatásokat befolyásoló szerepét, és az adottságokat, mint idegenforgalmi vonzástényezőket.

Az alapos tájékozódást követően a munkabizottság a munkálatok helyszínét és az eddig elkészült műtárgyakat is megtekintette. Aggodalmát fejezte ki a mindenre kiterjedő körültekinést elmulasztó tervezés miatt; megdöbbenésének adott hangot olyan felelőtlen lépések miatt, amelyeknek következtében a Szigetköz országos jelentőségű, kivételes adottságu és gazdaságu körzete károsodik.

A munkabizottság az MTA Veszprémi Akadémiai Bizottságát is közbenjárásra kérte fel, hogy tegyen az ügyben pártoló felterjesztést a Magyar Tudományos Akadémiához egy kedvező döntés elősegítése érdekében.

1983. június 21-én Dunaujvárosban értékeltük a kísérleti település-környezeti minősítő rendszer bevezetésének eddigi tapasztalatait.

Megállapítást nyert, hogy minden területtel való gazdálkodás, a terület felhasználása, fejlesztése, az építés olyan nagy távlatokban ható környezet- és természetalkító tevékenység, ami szocialista társadalmunk és gazdaságpolitikánk keretei között eddig sem nélkülözhetette a környezet védelmének a lehetőségekhez és a tudományos ismeretekhez mért érvényesítését, napjainkban pedig különösen időszerű problémává vált.

Az ülésre a régió városainak tanácsi vezetőit meghívtuk. A minősítő rendszer korszerűsítéséhez jól hasznosítható észrevételeket és javaslatokat kaptunk. Ezek feldolgozásával a módszer tartalmilag és formailag is olymértékben gazdagodik, hogy az már az országos hasznosításra is alkalmassá teszi a település-környezet minősítését.

1983. szeptember 27-én Tatabányán tárgyaltuk Tata-Tatabánya-Oroszlány települések és a hozzájuk tartozó középfoku vonzáskörzetek fejlődésének urbanizációs kérdéseit.

A munkabizottság megállapította, hogy a társadalmi, gazdasági változások szülte új problémákat a városoknak a szoros egymásrautaltságon, érdeazonosságon alapuló együttműködésével kell megoldani; lényeges gazdasági és társadalmi előnyöket biztosíthat a gondos mérlegelés, előrelátás, tervszerűség, összehangolt fejlesztés különösen a kommunális ellátás, környezetvédelem terén.

Az urbanisztikai munkabizottság munkaterv szerint ez évben még egy ülést tart, 1983. november 22-én Székesfehérváron "Adottságok és fejlesztési tényezők összefüggései a székesfehérvári városrekonstrukció példáján" címmel.

Természetvédelmi munkabizottság

Elnök: Csapody István

A munkabizottság 1983-ban azt a célt tűzte maga elé, hogy a VEAB-régió területén folyó két nagy természettudományos kutatási programmal, nevezetesen az "Alpokalja Természeti Képe" /Savaria Múzeum, Szombathely/ és a "Bakony Természeti Képe" /Bakony Múzeum, Zirc/ ismerkedik meg, ill. a helyszínen gyűjt tapasztalatokat és keresi azokat a lehetőségeket, amelyekkel a programok gyakorlati természetvédelmi vonatkozásait hatáskörében segíthetné.

Az Alpokalja Természeti Képe átfogó megismerésére július hó 1-én, Szombathelyen, a Savaria Múzeumban került sor, ez volt a munkabizottság 1983. évi első ülése. A munkaülésen Horváth Ernő muzeumigazgató helyettes, tud.osztályvezető, a mb. tagja ismertette a program utolsó 10 évének számszerű és elméleti eredményeit, a következő évek terveit. A tájékoztatóhoz kapcsolódott a természetvédelemről szóló 1982. évi 4. sz. tvr. érvényesítésének eddigi tapasztalatairól szóló beszámoló, majd a mb. tagjai megtekintették a Savaria Múzeum egészen új természettudományos kiállítási teremt.

A Bakony Természeti Képe programmal, a Zirci Bakony Múzeummal és a védett zirci arborétummal az október 19-iki ülésén ismerkedett meg a bizottság Veszprémben, az OKTH Közép-Dunántúli Felügyelőségének székházában. Az ülés keretében a felügyelőség igazgatója és helyettese általános áttekintést adott intézményük természetvédelmi tevékenységéről, majd a tervezett Magasbakony Tájvé-

delmi Körzet készenléti fokáról, határaitól, nehézségeiről bontakozott ki sokoldalú, értékes vita. Javaslatok hangzottak el további védendő területek vonatkozásában is.

A munkaüléseket nyitottság, a partneri kapcsolatok kiépítésére való törekvés, a hatósági és gazdálkodó szervezetekkel való kapcsolattartás jellemezte. Különösen gyümölcsöző a bizottság kapcsolata a területi erdőrendezőiségekkel, erdőgazdaságokkal, az OKTH helyi felügyelőiségeivel és egyes termelőszövetkezetekkel. Személyes érintkezés áll fenn a PAB Természetvédelmi munkabizottságával. A bizottság tagjai ezenfelül intenzív munkát vállaltak ezidén is a FAO, az UNESCO MAB, az IUCN bizottságaiban, a Forum Pannonicum nemzetközi természettudományos kutatási programban, a MTA és OKTH, ill. MFM és OKTH, stb. bizottságokban. A VEAB társbizottságai közül különösen az erdészeti és a bányászati környezetvédelmi munkabizottságokkal törekedtünk kölcsönösen a kapcsolatok elmélyítésére.

Működési tervünknek megfelelően hangsúlyozottan helyet kapott megbeszéléseinken, tapasztalatcseréinken a természetvédelem időszerű kérdéseinek értékelése, pl. a Természetvédelmi Társadalmi Szolgálat megszervezése, a Természetvédelmi Őri Szabályzat, védett területek kutatásának egyes kérdései - továbbá a természetvédelmi-környezetvédelmi tudatformálást szolgáló oktató-nevelő-ismeretterjesztő munka /Zánkai Uttörőváros, kiadványok ismertetése, stb./. A környezetvédelmi problémákhoz kapcsolódva a munkabizottság képviseltette magát azon a kabinetülésen, amelyen dr. Giltner Andor miniszterhelyettes, az OKTH elnökhelyettese a környezetvédelmi kutatásokról adott tájékoztatást, ill. a témakörökkel foglalkozó bizottságok elnökei és titkárai viszonttájékoztatást adtak.

Az év mérlegét megvonva eredményesnek tekinthető a bizottság munkája abban, hogy fórumot szolgáltatott kutatási és hatósági eredmények szélesebbkörű ismertetésére, hatékonyan támogatott védetté nyilvánítási folyamatokat /Káli-medence, Magashakony/, tagjai révén intenzíven résztvett a VEAB régió kiemelten fontos tájainak /Fertő, Szigetköz, Bakony, Alpokalja/ kutatásában, stb. Ugyanakkor még mindig nem eléggé öntevékeny és aktivizálható, ami annak tudható be, hogy tagjai sokoldalúan elkötelezettek és túlterheltek.

Fenti nehézségek részbeni könnyítése érdekében a bizottság vezetői a tagsággal egyetértésben tisztelettel javasolják a VEAB Elnökségének, hogy személyváltoztatások legyenek eszközölhetők. Nevezetesen a tagságától ismételten lemondó dr. Mátyás Csaba bizottsági tagot a kevésbé elfoglalt Kiss Ferenc erdőmérnök, területkezelővel pótoljuk, az áthelyezés miatt tagságától megválni kényszerült Sindelyes Gábor örökébe pedig Ambrus András rovarászt jelöljük. 1983-ban először vett részt a mb. munkájában Mikusné dr. Náda Magda bizottsági tag. A frissítésre azért is szükség volna, mert 1984-ben természetvédelmi felolvasó ülést, továbbá az erdészeti munkabizottsággal közös helyszíni bejárást tervezünk Pálháláson, a Bakonyban.

Szerkesztő Bizottság

Elnök: Szántó András

A szerkesztő bizottság ezévi szokásos ülését 1983. október 27-én, 12 fő részvételével megtartotta. 5 fő írásban kimentette magát. 1983. évben a következő kiadványok jelentek meg:

VEAB ÉRTESÍTŐ I. - II. - III.

PAB-VEAB ÉRTESÍTŐ IV - V/1, V/2. A Dunántul településtörténete.

- 1./ F/3, F/4, F/5 felolvasó ülések anyaga.
Haenostharis zavarok az ujszülöttkorban.
F/3 Méhes: Ujszülöttkori szűrővizsgálatok.
Salamon: A korszerű baleseti sebészet a specializálódás a tudományos és technikai fejlődés tükrében.
F/4 Kuroli: Az innováció hatása a tudományos kutatómunkára.
Horváth: A növényi génerutrunok és a genetikai bázis.
F/5 Illei: A művészet feladatainak, módszereinek és lehetőségeinek változása napjainkban.
Szántó: A radiológiai diagnosztika információtartalma.
- 2./ "Zeolit" szimposium kiadványa.
- 3./ "Csertölg" szimposium kiadványa.
- 4./ PEDAGOMETRIA c.könyv, melyet kiadóvállalaton keresztül az OOK-val közösen jelentetünk meg.

Előkészületben a következő kiadványok:

- 1./ 19. MONOGRÁFIA "A mezőgazdaság kemizációjának hatása a talajok biológiai folyamataira". Jelenleg két lektornál van kint az anyag.
- 2./ Gyomszótár. Nyomdai előállítás folyik.
- 3./ Balaton-kutatás újabb eredményei IV. Jelenleg nyomdai korrek-turázás alatt van az anyag.
- 4./ Környezetvédelem-Idegenforgalom-Balaton. Az anyag nyomdában van.

Az 1983. október 27-én megtartott bizottsági ülésen megvita-tásra került az 1984-85. évi kiadási terv. A jegyzőkönyvben rész-letesen szerepelnek még az előkészületben lévő kiadványok.

A szerkesztő bizottság a jövőben továbbra is évi egy alka-lommal tervezi ülését.

IV.

SZEMÉLYI HIREK

DR MARTIN GYÖRGY kandidátus, táncfolklórista, az MTA Zenetudományi Intézetének osztályvezetője életének 51. évében, 1983. október 30-án meghalt. Személyében zenetörténeti munkabizottságunk tagját veszítettük el.

DR VÖRÖS ANTAL kandidátus, történelmi szakbizottságunk tagja 1983. szeptember 8-án elhunyt. Magyarország újabbkori történetének, agrártörténetének kiváló kutatója volt.

KINEVEZÉSEK

DR BAKÁCS TIBORT a francia Sociétés de Géographie Társaság 1983. október 15-én tiszteletbeli tagjává választotta.

DR CSEPREGI ISTVÁN 1983. szeptember 1-i hatállyal a Keszthelyi Agrártudományi Egyetemre címzetes egyetemi tanári kinevezést kapott.

DR JÁNOSSY ANDRÁS 1983. szeptember 1-i hatállyal a Veszprémi Vegyipari Egyetemre rektorhelyettesi kinevezést kapott.

DR LÁSZLÓ ALFRÉD 1983. szeptember 1-i hatállyal a Veszprémi Vegyipari Egyetemre rektorhelyettesi kinevezést kapott.

DR NEMECZ ERNŐT a francia Sociétés de Géographie Társaság 1983. október 15-én tiszteletbeli tagjává választotta.

DR PÁLYI GYULA 1983. szeptember 1-i hatállyal a Veszprémi Vegyipari Egyetemre címzetes egyetemi tanári kinevezést kapott.

DR SOLYMOS REZSŐ 1983. szeptember 1-i hatállyal az Erdészeti és Faipari Egyetemre címzetes egyetemi tanári kinevezést kapott.

KITÜNTETÉSEK

- DR BESZTERI BÉLÁnak a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa november 7-e alkalmából a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta.
- DR FALVY ZOLTÁnnak a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa 60. születésnapja alkalmából a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta.
- HORVÁTH GÉZÁnak a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa november 7-e alkalmából a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta.
- KASZA LÁSZLÓt a 25. éves veszprémi vadaspark jubileuma alkalmából Veszprém város díszpolgárává választották.
- DR KÓTUN KÁROLYNÉnak a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa április 4-e alkalmából a Munka Érdemrend ezüst fokozata kitüntetést adományozta.
- DR PÁLYI GYULA a XVIII. Analitikai Konferencián, Pécsen az MKE Dunántúli Területi Szervezetétől megkapta az 1983. évi analitikai díjat.
- DR SZÁNYA TIBOR november 7-e alkalmából Kiváló feltaláló kitüntetésben részesült.
- TILLHOFF ENDRE az ajkai könyvtár igazgatója Szabó Ervin Emlékérem kitüntetésben részesült.
- DR TIMÁR EDÉt az OTSH elnöke "Kiváló Társadalmi Munkáért" kitüntetésben részesítette.
- DR TÓTH GYULA a szombathelyi Tanárképző Főiskola tanszékvezető tanára a Szabó Ervin Emlékérem kitüntetésben részesült.
- DR SZABÓ LAJOST november 7-e alkalmából a Minisztertanács Tanácsai Hivatalának elnöke "Kiváló munkáért" kitüntetésben részesítette.
- DR VÁNDOR JÓZSEFNÉnak a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa november 7-e alkalmából a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta.
- VIDA SÁNDORnak a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa április 4-e alkalmából a Munka Érdemrend ezüst fokozata kitüntetést adományozta.

A TÁVLATI ÉS KÖZÉPTÁVU TUDOMÁNYOS KUTATÁSOK KÖRÉBEN ELÉRT JELEN-
TŐS EREDMÉNYEK JUTALMAZÁSA 1983-BAN

Jutalomban részesültek az alábbi VEAB tagok:

DR S.RÓZSA KATALIN, DR HIRIPI LÁSZLÓ:

/MTA Balatoni Limnológiai Intézet/

"Opiát receptorok előfordulása és farmakológiai jellemzése Mollus-
kák központi idegrendszerében"

"Second messengers and monoamine receptors in the regulation of
metamorphosis of *Locusta migratoria* R.F. Jutalom: 8.000,- Ft.

DR ROHONYI ANDRÁS:

/Országos Oktatástechnikai Központ/

"Oktatás és technológia".

Jutalom: 5.000,- Ft.

BÉSÁN JÁNOS, TELEKY AMÁLIA, DR NÁDASY MIKLÓS:

/Nehézvegyipari Kutató Intézet/

"Új termésfokozó készítmény: a NEVIROL N 50 WP".

Jutalom: 15.000,- Ft.

DR BARABÁS ZOLTÁN, DR KERTÉSZ ZOLTÁN, DR MATUZ JÁNOS, BEKE BÉLA,
SCHULTZ JÓZSEFNÉ:

/Gabonatermesztési Kutató Intézet/

"Gyorsított fajtaelőállítás elmélete és módszertana".

Jutalom: 40.000,- Ft.

DR MILINKÓ ISTVÁN, DR GYULAVÁRI OSZKÁR, VIDOSNÉ DR RAKK ZSUZSAN-
NA, PETI JÁNOS, FARÁDY LÁSZLÓ, DR JÓZSA SÁNDOR, KOVÁCS GYULA:

/Agrártudományi Egyetem, Gabonatermesztési Kutató Intézet, Komá-
romi Növényvédelmi és Agrokémiai Állomás, Mezőgazdasági Kombinát/
"A kukorica csikos mozaik vírus integrált leküzdésének lehetősé-
gei".

Jutalom: 25.000,- Ft.

DR BÉKÉSI PÁL, DR KOLTAY JENŐ, PERCZEL MIHÁLY, DR SZENDRŐ PÉTER,
DR WENDLER GÁBOR:

/Növénytermesztési Minősítő Intézet, Keszthelyi Agrártudományi

Egyetem, Szekszárdi Állami Gazdaság, Bácsalmási Állami Gazdaság/
"A napraforgó termesztése".

Jutalom: 15.000,- Ft.

DR HERODEK SÁNDOR, KUTAS TIBOR, CSÁKI PÉTER:

/MTA Balatoni Limnológiai Kutatóintézet, MTA SZTAKI/

"Simulation of phytoplankton dynamics in Lake Balaton".

Jutalom: 14.000,- Ft.

DR SZALAY MARZSÓ LÁSZLÓ, ADEL HUSSEIN CHARIB:

/Növényvédelmi Kutató Intézet/

"Környezetkimélő mikrobiológiai védekezés lehetősége csipőszunyo-
gok lárvái ellen. Kísérletek *Bacillus thuringiensis* var. *isra-*
elensis készítményekkel".

Jutalom: 9.000,- Ft.

DR SOLTÍ GÁBOR, DR JÁMBOR ÁRON, DR FEHÉRVÁRI ANTAL, BARLAI JÓZSEF,
SZABÓ VID:

/Nyugat-magyarországi Agrokémiai Szolgálat, Növényvédelmi és Ag-
rokémiai Laboratórium, MÁFKI/

"A talajok védelme és termékenységének növelése gércei olajpala
alkalmazásával".

Jutalom: 15.000,- Ft.

DR BACSÓ JÓZSEF, DR KOVÁCS PÁL, DR HORVÁTH SÁNDOR, DR HORVÁTH MIHÁLY, DR SZÜCS MIKLÓS, DR KOLTAY EDE, DR SARKADI LÁSZLÓ, DR MAHUNKA IMRÉNÉ, DR BÁBICZKY TIBORNÉ:
/MTA Atommagkutató Intézet, DOTE II. Belklinika, Állami Szívkórház, Magyar Gördülőcsapágy Művek Üzemorvosi Rendelője, DOTE Központi Kutató Labor/
"A haj -Ca-koncentráció és a szív- és érrendszeri betegségek kapcsolatának vizsgálata".
Jutalom: 27.000,- Ft.

TUDOMÁNYOS MINŐSÍTÉSEK

- DOMONKOS OTTÓT a Tudományos Minősítő Bizottság "A magyarországi kékfestőipar" című disszertációja alapján a történelem /néprajz/ tudományok kandidátusává nyilvánította.
- HANGAY GYÖRGYÖT a Tudományos Minősítő Bizottság "A gamma-sugárkezelési eljárás alkalmazási lehetőségének kiterjesztése a gyógyszeriparban" című disszertációja alapján a gyógyszerészeti tudományok kandidátusává nyilvánította.
- KOTSIS LEVENTÉT a Tudományos Minősítő Bizottság a "Nyomásváltó adszorpció gázszétválasztás anyagátviteli folyamatai" című disszertációja alapján a kémiai tudományok kandidátusává nyilvánította.
- MUDICH ANTALT a Tudományos Minősítő Bizottság "A tápanyagellátás szerepe a burgonya és a burgonyavész gazdaparazita viszonyának alakulására" című disszertációja alapján a mezőgazdasági tudományok kandidátusává nyilvánította.
- POZSGAI JENŐT a Tudományos Minősítő Bizottság "A cukorrépa és gyomnövényzete közötti kompetíció" című disszertációja alapján a biológiai tudományok kandidátusává nyilvánította.
- SZABADKA ÖDÖNT a Tudományos Minősítő Bizottság a "Kelátképző ioncserélő gyanták előállítás és vizsgálata. A gyantafázisú bázisos csoportok protonálódási állapotainak meghatározása" című disszertációja alapján a kémiai tudományok kandidátusává nyilvánította.

MUNKATÁRSAINK MEGJELENT KÖNYVEI

- FITZ JENŐ: Honorific Titles of Roman. Military Units in the 3rd Century. Akadémiai Kiadó, 1983. 327 l., 8 ábra, 136 táblázat. Ára: 320 Ft.
- FÜR LAJOS: Kertes tanyák a futóhomokon. /Tájtörténeti tanulmány/ Agrártörténeti tanulmányok 12. Akadémiai Kiadó, 1983. 257 l. Ára: 67 Ft.
- POÓR FERENC: /szerkesztésében/ Képmagnetofon alkalmazása a pedagógusképzésben és továbbképzésben. Veszprém, 1983. OOK. 333 l.

RAJKI SÁNDOR-
BRUCE Á:

/szerkesztésében/ Round Table Conference on Food
Production-Nutrition-Health, Akadémiai Kiadó, 1983.
250 l. 27 ábra, 74 táblázat, Ára: 240 Ft.

KÜLFÖLDI TANULMÁNYUTAK, RÉSZVÉTEL KÜLFÖLDI KONFERENCIÁKON

- DR ADAMOVICH KÁROLY 1984. áprilisában kéthetes tanulmányuton volt az NDK-ban, az Erfurti Orvosi Akadémia Gyermekgyógyászati Klinikáján, ahol az intenzív ellátás újabb módszereit tanulmányozta.
- DR ANDRÉKA BERTALAN 1983. október 18. és december 2. között tanulmányuton volt az ausztriai Bad Tatzmannsdorfban. Ennek kapcsán látogatást tett és nukleármedicinai megbeszéléseket folytatott Bécsben, Grazban és az NSZK-beli Hannoverben is.
- DR BESZTERI BÉLA Dessauban /NDK/ a Karl Marx Kollokviumon "A marxizmus tanítások jelentősége és aktualitása az MSZMP politikájában" címmel tartott előadást.
- DR ENTZ BÉLA 1983. június 7 - augusztus 7-ig FAO felkérésre a FAO Központban, Rómában "A mesterséges víztározókon végrehajtott FAO projektek munkáját" értékelte.
- DR GÖMÖRI JÁNOS 1983-ban az alábbi külföldi tanulmányutakon vett részt és tartott a magyar iparrégészeti kutatások eredményeiről előadást: Berlinben, Firenzében és San Vincenzóban az UNESCO Vaskohászati-történelmi Bizottságának ülésén.
- DR HORVÁTH MIHÁLY 1983. V. 26-án az Európai Nukleáris Orvosi Társaság 6. brüsszeli kongresszusán társszerzőként előadást tartott "Dipyridamole loading experiences with our nuclear stethoscope-like radio cyclographic method and gamma camera" címmel. 1983. április 6-án pedig Bécsben "Összehasonlító 20l-TL perfúziós scan és 99 mm-TC cine-ventrikulográfiás vizsgálatok ischaemiás szívbetegeken, ergometriás terhelésben dipiridamol-infúziós hatásban" címmel.
- DR KÁROLYI GYÖRGY részt vett az NDK Gyermekendokrinológiai Munkacsoportjának Reinhardsbrunnban 1984. április 9-12-én rendezett kongresszusán.
- DR KISS LAJOS a darmstadti /NSZK/ műszaki egyetemen "A marketing helyzete a magyar vállalatok tevékenységében" címmel tartott előadást.
- DR MÉHES KÁROLY 1983. szeptember 1-től 1984. január 31-ig a daganatok és fejlődési rendellenességek összefüggését kutatta a Baseli Egyetemi Gyermekgyógyászati Klinikán.

- nikán. "Dysplasierate bei Patienten mit Tumorkrankheiten" című előadásával 1983. december 3-án Luzernben, december 6-án Baselben szerepelt. 1984. január 25-én az NSZK-beli erlangeni egyetem meghívására tartott előadást és konzultációt "Morphologie, Häufigkeit und diagnostische Bedeutung von Dysmorphien beim Kind" címmel.
- DR OROSZ SÁNDOR Bécsben, Münchenben és Párizsban az UNESCO-nál vett részt tudományos megbeszéléseken.
- DR PÁLYI GYULA 1983-ban a következő tanulmányutakon vett részt és tartott előadásokat: május 1-31: Olaszország, Tudományos Akadémia, Bologna, Tudományegyetem, Parma. Szeptember 29-november 23: USA, Pennsylvania State University State College, Massachusetts Institute of Technology /Cambridge/, Yale University /New Haven/. December 6-12: Svájc, Eidgenössische Technische Hochschule, Zürich.
- DR POÓR FERENC 1983. október 9-22 között az NDK-ban, 1983. november 15-19 között Csehszlovákiában volt tanulmányuton. Mindkét helyen a videó-technika, a videófelvevételek pedagógusképzésben való alkalmazását tanulmányozta.
- DR SZABÓ GÉZA Kassán a Kazinczy Nyelvművelő napokon a csehszlovákiai magyar nemzetiség tudományos tanácskozásán "A társadalmi nyelvjárási gyűjtőmunka módszertani kérdései" címmel tartott előadást.
- DR SZELID ZSOLT "Predictive value of renal acidifying capacity in children with acute pyelonephritis" című munkájával szerepelt az Európai Gyermekeknephrologiai Társaság /ESPN/ hannoveri ülésén 1983. augusztus 31-én.
- DR SZÜCS PÁL Amszterdamban a számítógép iskolai alkalmazásának lehetőségeit tárgyaló nemzetközi konferencián vett részt.
- DR TAMÁS FERENC 1984-ben a következő tanulmányutakon vett részt és tartott előadást: április 21- május 20: Pennsylvanai Állami Egyetem Anyagkutatási Tanszék. Május 1-3: American Ceramic Society éves értekezletén. Előadás a "Ceramic Educational Council" ülésén: "Ceramic Education in Hungary" címmel.
- DR VÁNDOR JÓZSEFNÉ a darmstadti /NSZK/ műszaki egyetemen "A központi irányítás sajátosságai a Magyar Népköztársaságban" címmel tartott előadást.

TÁJÉKOZTATÓ
A KÖZLEMÉNYEK BEKÜLDŐI RÉSZÉRE

Munkatársaink figyelmét az alábbiakban hívjuk fel a leadott közlemények tartalmának és külső formájának egységesítése céljából:

Tartalmi célkitűzések

1. A közlemények témájának kidolgozására vonatkozóan kérjük munkatársainkat, hogy mondanivalóikat tömören fogalmazzák. Mellőzzék az öncélú történeti áttekintést, az általános bevezetést, illetve ezeket csak a cikk megértéséhez és az eredmények értékeléséhez okvetlenül szükséges terjedelemben adják meg. Ennek megfelelően kérjük, hogy közleményeik ne haladják meg a 15-20 gépelt oldalt.

2. A közlemények tartalmáért és publikálhatóságáért a szerzők felelősek.

3. A közlemények végén kérjük tüntessék fel, hogy az irodalmi és saját anyagok összegyűjtését mikor zárták le.

Kézirat

Alaki előírások. A kézirat 30 soros, soronként 60 leütéssel /betű + köz/ készüljön, minden kéziratlapnak csak az egyik oldalára szabad írni.

Cimoldal. Fő cím az oldal felső részének közepén /tisztan nagy betűkkel/, aláhuzva, alatta középen a szerző, vagy szerzők neve, egymás mellett. Az utónév jobb felső részén csillag/ok/, a munkahelyet feltüntető lábjegyzetre való utalás céljából. Kérjük, hogy a közlendő sorrendben adják meg a szerző és társszerzők nevét. /Tudományos minősítését, munkahelyi beosztását nem közöljük. /A címoldal alján /lábjegyzet/ a fentieknek megfelelő sorrendben tüntetendő fel a szerző és a társszerzők munkahelye.

A főcím után két sor kihagyással kezdjük a szöveget.

Cimek. 1. rendű cím középen egyszer aláhuzva, 2. rendű cím sorba zárva, egyszer aláhuzva.

Ábra és táblázathivatkozások. Az ábrákat és táblázatokat arab számmal kérjük ellátni és azokra a szövegben minden esetben hivatkozni kell. Mellőzzük a felesleges "számu" szócska rövidítését /pl. 1. sz. táblázat/. Az ábra- és táblázathivatkozások helyén, azokat a kéziratoldal bal margóján ismételjük meg és a táblázathivatkozást kék, az ábrahivatkozást piros ironnal keretezzük be.

Képletek. A kézzel irt, szöveg között lévő képletekre különös figyelmet kell fordítani. Bonyolult képleteket célszerű jól olvasható kézírással beírni. /Szabályos betűkkel berajzolni./ A közleményben alkalmazott képletek betűjeleinek értelmezését külön lapon soroljuk fel, és ezzel elkerüljük a szövegben való ismétlést. A képletek, egyenletek közül csak azokat számozzuk meg,*/jobb oldalon sorszámmal/, amelyekre a szövegben a sorszám megjelölésével később hivatkozunk.

Irodalmi hivatkozások. A hivatkozás helyén zárójelbe zárt, pont nélküli szám. Több hivatkozás esetén az egyes számokat ne tegyük külön-külön zárójelbe, hanem vesszővel válasszuk el egymástól.

Irodalomjegyzék. Az irodalomjegyzéknek tartalmaznia kell az idézett mű alább felsorolt bibliográfiai adatait a következő sorrendben:

A szerző családneve és utónevének kezdőbetűje. Az utónév kezdőbetűje után pontot; ha nem magyar a szerző, az utónév előtt vesszőt kell tenni. Kettőnél több szerző esetén az utónév közlése elmaradhat és a családneveket nagy kötőjellel kapcsoljuk össze. Az utónév után kettőspontot kell tenni.

A szerző feltüntetése nélkül megjelent, vagy ismeretlen szerző által irt munka esetén a szerző neve helyére az Anon. rövidítést írjuk.

Ha valaki nem szerzője, hanem szerkesztője pl. egy gyűjteményes kötetnek, akkor ezt a név után /a kettőspont előtt/ zárójelbe tett /Szerk./ kiegészítéssel jelöljük.

Könyv esetén ezután következik a mű címe. Idegen nyelvű könyv eredeti címét kell közölni. Ezt követi a kiadó /utána vessző/, a megjelenés helye és a kiadás éve /utána pont/, egyéb adatok /kötet, oldalszám.

Folyóirat esetén a szerző vagy szerzők neve után a folyóirat címe /ha van, akkor elfogadott rövidített címe/ következik. Utána az alábbi adatokat kell megadni: a folyóirat kötetszáma, vagy évfolyam száma /aláhuzva, utána vessző/ oldalszám /adott esetben től-ig oldalszám is megadható/, utána zárójelben a folyóirat megjelenési éve.

Egyes folyóiratok és a napilapok az évfolyamon belül minden számban újra kezdik 1-től az oldalszámozást. Ilyen esetben a kötetszám után feltétlenül meg kell adni a folyóiratszám sorszámát /füzetszámot/ is, a végén zárójelben pedig az évszám mellett a hónapok, illetve napilap esetén a nap megjelölését is.

Példák:

Knight, L.B. - Childers, A.G.: J. Chem. Phys. 73, 4198-4202 /1980/
Nyers R. - Tardos M.: Valóság 24, 3. szám, 9-19 /1981. márc./
Bánki Á.: Magyar Hírlap 11, 39. szám, 6 /1981. febr. 15./

Angol nyelvű cimekben csak azokat a szavakat írjuk nagy kezdőbetűvel, amelyeket az angol nyelvtan szabályai szerint úgy kell írni /Nem az összes "jelentős" szavakat./.

Cirill betűs /pl. bolgár, szerb, mongol, orosz, ukrán/ neveket és cimeket betű szerinti /könyvtári/ latinbetűs átírásban adunk meg. /A kemény jel" a bolgárban: ö, az oroszban "; a lágy jel az oroszban: az e az oroszban: e /nem je/, a cirill i az ukránban: ü/.

Gyűjteményes kötetben megjelent írásra való hivatkozás példája: /In:/

Földes É.: II. Rákóczi Ferenc oktatáspolitikája. In: Mészáros I. /Szerk./: Tanulmányok a magyar nevelésügy XVII-XX. századi történetéből. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1980. 41-58. old.

Nehezen hozzáférhető publikációra való közvetlen hivatkozás példája:

/Idézi:/

Nyulas F.: Az Erdély országi orvos vizeknek bontásáról közönségesen. Szerző kiadása, Kolozsvár 1800. Idézi: Szabadváry F. - Szőkefalvi Nagy L.: A kémia története Magyarországon. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1972. 100-101. old.

A szövegben ritkított leírás nem lehet, aláhúzás lehet, ez a kurziválás jele.

Ha egymásra következő hivatkozásokban /pl. a 14. és a 15-ben a szerző és a mű is megegyezik, csak pl. az oldalszám tér el, akkor csak az első esetben írjuk ki az összes adatokat, a másodikban azt írjuk, hogy

15. Uo. 67. old.

Ha egy szerzőnek valamelyik műve az irodalomjegyzékben gyakran, de nem szigorúan egymás után fordul elő, eljárhatunk úgy, hogy összes bibliográfiai adatait csak az első előfordulásnál tüntetjük fel /mondjuk, ez legyen a 12. irodalmi hivatkozás/, a többinél a szerző neve után kettőspont, majd Id. mű és zárójelben, az első előfordulás sorszáma - a mi esetünkben /12/ - és az eltérő kötet vagy/és oldalszám.

Példa: 12. Barrow, G.M.: Chémia fizyczna. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa, 1971. 94. old.

15. Barrow, G.M.: Id. mű /12/ 298. old.

Ábracímek és ábraaláírások. Külön lapon készítendő el. Az ábrák szám, vagy betűjelzéseinek magyarázatát minden esetben az ábraaláírásban közöljük. A közlés módja: betű vagy szám /félzáró-

jel, illetve pont nélkül/, aláhuzva, utána kisbetűvel kezdve a magyarázó szöveg, ezután pontosvessző, majd a következő betű, ill. szám stb.

Táblázatok. Külön lapon készítenők el. Cím közepén kétszer aláhuzva, fölötte jobb oldalt a táblázat száma egyszer aláhuzva. Kérjük, hogy a táblázat oszlopaait külön bevonalazni és a fejrova-
tokban levő szöveget a mértékegységtől zárójel helyett vesszővel elválasztani sziveskedjenek.

Az ábrákat a szerkesztőség az egységesség céljából lemásol-
tatja, ezért méretarányos, vonalas ábrákat fogadhatunk csak el
/ceruzarajz is megfelel/. Fényképek esetében lehetőleg kerüljük
a reprodukciók közlését.

Az ábrákon minden felirat nagybetűvel kezdődjék. Diagramok,
nomogramok, paramétereinek megnevezésétől a mértékegység rövidi-
tését zárójel helyett vesszővel válasszuk el. Az ábrákon a jel-
magyarázatot, ábracímet ne tüntessük fel /lásd: Ábracímek és áb-
raaláírások/. A magyarázó számok, ill. betűk után se pontot, se
félzárójelet ne tegyünk ki. Kerüljük a diagramok vonalainak ex-
trém jelölését, mert ezeket a nyomda az ábraaláírásban nem tudja
kiszedni.

A mértékegységek jelölése

A mértékegységek használatára és jelölésére az 1974. július
1-én hatályba lépett 8/1976. /IV. 27./ MT számú kormányrendelet
kötelező. Kérjük, hogy a kéziratokat ennek megfelelően szivesked-
jenek elkészíteni. Külön felhívjuk a figyelmét a következőkre:

Az anyagmennyiség mértékegységének neve mól, jele azonban
mol /rövid o-val/.

A származtatott mértékegységekben az alapmennyiségek közé
szorzópontot kell tenni, pl: kg.m.s.⁻².

A törvényes mértékegységekben megadott értékek után ezek
más mértékegységekben kifejezett egyenértéke is feltüntethető.

Jelenleg kiadványokban már nem szerepelhetnek a következő
mértékegységek: az angström, a barn, a karát, a mázsa, az erő-
kilogramm, a kilopond, az atmoszféra, a torr, a higanyoszlopmil-
liméter, a vizoszlop-milliméter, a kalória, a lőerő, a poise, a
stokes, a curie, a rad és a röntgen.

Ha valamely alapegység, vagy külön névvel jelölt származta-
tott mértékegység mérőszám nélkül fordul elő a szövegben, akkor
nem a jelét kell használni, hanem ki kell írni a nevét.

Az alábbiakban felsoroljuk a leggyakrabban használt mérték-
egységek sokszor hibásan irt nevének és jelölésének szabályos
alakját:

Idő: másodperc: s; perc: min; óra: h; nap: d /nem mp, p, ó, nap/
 Tömeg: gramm: g /nem gr/; dekagramm: dag /a hétköznapi használatban dkg is lehet/; kilogramm: kg; tonna: t /nem to/.
 Erő: Newton: N /nem kilopond/.
 Nyomás: pascal: Pa/nem at, vagy torr/,
 Munka és energia: joule: J /nem kalória/.
 Hőmérséklet: kelvin: K /nem $^{\circ}\text{K}$ /; Celsius-fok: $^{\circ}\text{C}$ /nem C° /.
 Frekvencia: hertz: Hz vagy s^{-1} .
 Fordulatszám: Hz vagy s^{-1} /nem ford/ s vagy ford /min./.
 Hővezetőképesség: $\text{W} \cdot \text{m}^{-1} \cdot \text{K}^{-1} \approx \text{J} \cdot \text{s}^{-1} \cdot \text{K}^{-1}$.
 Hőátadási tényező: $\text{J} \cdot \text{s}^{-1} \cdot \text{m}^{-2} \cdot \text{K}^{-1}$.
 Felületi feszültség: $\text{N} \cdot \text{m}^{-1}$.
 Dinamikai viszkozitás: $\text{N} \cdot \text{s} \cdot \text{m}^{-2}$ /nem poise vagy centipoise/.
 Kinematikai viszkozitás: $\text{m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$ /nem stokes/.

A vegyületek írásmódja

A vegyületek írásmódjára az új kémiai nomenklatura szabályai az irányadók. /Megjelent az MTA Kémiai Tudományok Osztályának Osztályközleményei 17. évfolyam 1-4. kötetében, valamint "A magyar kémiai elnevezés és helyesírás szabályai I., II." c. könyvben /Akadémiai Kiadó, Budapest, 1972./

**A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
VESZPRÉMI AKADÉMIAI BIZOTTSÁGÁNAK
1984–85. ÉVI**

PÁLYÁZATI KIÍRÁSA

Pályázati feltételek

Pályázatot nyújthatnak be

a VEAB régióban tudományos vagy gyakorlati munkakörben dolgozó egyéni kutatók és kutató kollektívák, szabadon választott témában illetve a kiírt témák bármelyikében;

a VEAB régió kívűl dolgozó szakemberek olyan témában, amely a VEAB régióban szerzett tapasztalatokra épűl, vagy a régióban jelentkező feladatok megoldását segíti elő.

A pályázaton eddig nem publikált, másutt be nem nyűjtott, ellenszolgáltatásban nem részesűlt olyan tudományos igényű tanulmányokkal lehet részt venni, amelyek a feldolgozott téma eddigi irodalmához képest eredeti, új gondolatanyagot tartalmaznak. A megyékkel közösen meghűrdetett témák kidolgozása az adott megyére vonatkozzon.

A pályázat jelűgés. Zárt borítékban csatolni kell a pályázó nevét, pontos címét, munkahelyét és nyilatkozatát arról, hogy pályázatát a meghűrdetett feltételek ismeretében és betartásával nyűjtja be.

A pályázatot öt példányban, ritkűtött sorokkal gépelve, A/4 formátumban kell beadni a

Veszprémi Akadémiai Bizottság Titkárságához,
8200 Veszprém, Tolbuhin u. 37.

A tanulmányhoz egyoldal terjedelmű összefoglalót is kell csatolni, és a pályázónak meg kell jelűlnie a gyakorlati felhasználhatóság szempontjából számbajűhető terűleteket, intézményeket, illetve űzemeket.

A pályázatok terjedelmét a Veszprémi Akadémiai Bizottság nem kívánja korlátozni. A Bűráló Bizottság fenntartja a jogot, hogy pályadíjakat megosszon. Az 1984, 1985. szeptember 15-ig bekűldendű pályázatok eredményhűrdefésére a VEAB ugyanazon évi decemberi plénúmán kerül sor.

MTA VESZPRÉMI AKADÉMIAI
BIZOTTSÁGA

A Magyar Tudományos Akadémia Veszprémi Akadémiai Bizottsága a Közép- és Észak-Dunántúlon folyó tudományos tevékenység hatékonyabbá tételére részben saját anyagi erőiből, részben a Fejér-, Győr-Sopron-, Komárom-, Vas-, Veszprém-, Zala megye tanácsai által rendelkezésre bocsátott anyagi támogatás révén az alábbi pályázatokat hirdeti meg.

A VEAB a korábbi gyakorlattól eltérően kisebb számban jelöl meg pályázati témákat. Ugyanakkor benyújtható pályamű bármely szabadon választott témában is a pályázati feltételekben meghatározottak szerint.

Tekintettel hazánk felszabadulásának közelgő 40. évfordulójára bátorítani kívánjuk azokat akik 1985-ben az évfordulóhoz kapcsolódó témákkal kívánnak jelentkezni.

A szakbizottságok pályázati témaajánlásai:

AGRÁRTUDOMÁNYI SZAKBIZOTTSÁG

"Üvegházak újabb hővédelmi lehetőségei az energiatakarékos dísznövénytermesztés /vagy zöldségtermesztés" érdekében"

"Új málnafeldolgozási technológia a hűtőipari export fokozására"

"A csemegeszőlő téli tárolásának új lehetőségei oxigén-szegény légkörben"

"Műanyagkonténerek alkalmazása kertészeti termékek /zöldség, gyümölcs, szőlő/ forgalmazására"

"A termelés hatékonyságával összekapcsolt munkadijazási rendszer kidolgozása mezőgazdasági termelőszövetkezetek, illetve állami gazdaságok részére, a VEAB területén szerzett tapasztalatok alapján"

"A forgóeszköz gazdálkodás racionalizálását segítő eljárások kidolgozása és értékelése a mezőgazdaságban"

"A Balaton felvidék talajerőfenntartásának és növényvédelmének megszervezése, tekintettel a környezetvédelemre"

"A gyepgazdálkodás szerepe a takarmánytermesztés fejlesztésében"

"A komplex melioráció jelentősége adott tájegység növénytermesztésének tervezésében"

"Az agroökológiai potenciál kihasználását segítő eljárások ökonómiai értékelése"

"Az anyagi érdekeltséget növelő szervezési megoldások a mezőgazdasági vállalatokban"

"A vállalati forgóeszközgazdálkodás racionalizálása"

"A túske nélküli szeder /Thornfree/ komplex termesztéstechnológiája"

"A növekedésszabályozók /regulátorok, retardansok/ alkalmazásának gyakorlati lehetőségei a kertészeti termesztésben, a napenergia fokozott hasznosítására"

"A nagyüzemi növénytermesztés szervezésének környezetvédelmi szempontjai a balatoni tájkörzetben"

"Az ipari tevékenység környezetszennyezésének feltárása a növénytermesztésben, csökkentésének szempontjai a balatoni tájkörzetben"

"A talajfenntartás takarékos és gazdaságos módszerének kidolgozása egy nagyüzemben a VEAB régióban"

Beküldési határidő: 1984. szeptember 15.

"Napfény energia felhasználása szárításra"

"Gyepre alapozott szarvasmarha tartás"

Beküldési határidő: 1985. szeptember 15.

Pályadíjak

I. díj	12 000,-Ft
II. díj	8 000,-Ft
III. díj	6 000,- Ft

BÁNYÁSZATI-, FÖLDTUDOMÁNYI- ÉS ENERGETIKAI SZAKBIZOTTSÁG

"Vastag telepes bauxitelőfordulások hatékony
műveléséhez tömbomlasztásos technológia ki-
alakítása, alkalmazása"

"Mélytöbrös bauxitelőfordulások gazdaságos ki-
termelésére alkalmas technológiai eljárás ki-
dolgozása"

"A nyirádi területen található műrevaló bauxit-
vagyon gyorsütemű letermelése, különös tekin-
tetrel a vízvédelem környezetkárosító hatásá-
ra"

"Vastag széntelepek többszeletes művelése om-
ladékszilárditással. Rideg, vastagpados mészkő
fedő alatti frontfejtéses művelés"

"Szabályozott hajtások bányászati megvalósítá-
sa különös tekintettel az energiaracionalizá-
lásra, valamint élettartam növelésre"

"Szilárd ásványbányászatban az automatikus lét-
számellenőrzés"

"A régió egy-egy részterületének földtanára,
nyersanyagkutatására vonatkozó szabadon vá-
lasztott téma"

"Javaslat kidolgozása a nyersanyagbányászattal
kapcsolatos környezetvédelmi feladatok megoldá-
sára"

"A régió egy-egy részterületén felszínre kerü-
lő bányavizek helyi illetve regionális haszno-
sítására javaslat kidolgozása"

"Javaslat kidolgozása a régió egy-egy települé-
sén található langyos vagy termál viz hasznosi-
tására"

"A régió ásványi nyersanyagai települési sajátosságainak, egymáshoz való viszonyának, közös kutatási /és bányászati/ lehetőségeinek vizsgálata"

"Javaslat kidolgozása a régió nyersanyagbázisának kiszélesítésére"

"Ásványi nyersanyag import megtakarítására, kiváltására javaslat kidolgozása"

"Javaslat energiatakarékos nyersanyagok kutatására, bányászatára"

"Javaslat helyi építőipari nyersanyagok kutatására és bányászatára, továbbá a helyi nyersanyagbázison alapuló racionális szállításra"

"Számítógépes földtani adatfeldolgozó és értékelő eljárások kidolgozása"

"A mélyművelésű új szénbányák vízmentesítésével kapcsolatban jelentkező karsztvizelvonás hatása és kiküszöbölése az érintett területek közműves ivóvizellátásának vonatkozásában, a VEAB területén szerzett tapasztalatok alapján"

"A bányaműveléssel kapcsolatos mozgások fizikai és geometriai paramétereinek meghatározása és értelmezése, különös tekintettel a kőzetmozgásokból eredő veszélyek elhárítására"

Beküldési határidő: 1984. szeptember 15.

"Számítógépes földtani adatfeldolgozó és értékelő eljárás kidolgozása"

"Vastag telepes bauxitelőfordulások hatékony leműveléséhez tömbolvasztásos technológia kialakítása, alkalmazása"

"Mélytöbrös bauxitelőfordulások gazdaságos ki-termelésére alkalmas technológiai eljárás ki-dolgozása"

"A nyirádi területen található műrevaló bauxit-vagyon gyorsütemű letermelése, különös tekin-tettel a vízvédelmi környezetkárosító hatásá-ra"

"Vastag széntelepek többszeletes művelése om-ladékszilárdítással. Rideg, vastagpados mészkő fedő alatti frontfejtéses művelés"

"Szabályozott hajtások bányászati megvalósítá-sa különös tekintettel az energiaracionalizá-lásra, valamint élettartam növelésre."

"Szilárd ásványbányászatban az automatikus lét-számellenőrzés"

"A régió egy-egy részterületének földtanára, nyersanyagkutatására vonatkozó szabadon vá-lasztott téma"

"Javaslat kidolgozása a nyersanyagbányászattal kapcsolatos környezetvédelmi feladatok megoldására"

"A régió egy-egy részterületén felszínre kerü-lő bányavizek helyi, illetve regionális hasz-nosítására javaslat kidolgozása"

"Javaslat kidolgozása a régió egy-egy telepü-lésén található langyos, vagy termál víz hasz-nosítására"

"A régió ásványi nyersanyagai települési saját-tosságainak egymáshoz való viszonyának közös kutatásai és /bányászati/ lehetőségeinek vizs-gálata"

"Javaslat kidolgozása a régió nyersanyagbázisának kiszélesítésére"

"Ásványi nyersanyag import megtakarítására, kiváltására javaslat"

"Javaslat energiatakarékos nyersanyagok kutatására, bányászatára"

"Javaslat helyi építőipari nyersanyagok kutatására és bányászatára, továbbá a helyi nyersanyagbázison alapuló racionális szállításra"

Beküldési határidő: 1985. szeptember 15.

Pályadíjak

I. díj	12 000,-Ft
II. díj	8 000,-Ft
III. díj	6 000,- Ft

BIOLÓGIAI SZAKBIZOTTSÁG

"Környezetet kímélő módszerek kidolgozása a talajlakó kártevők ellen, a VEAB területén"

"Peszticidmentes védekezési módszer alkalmazása valamely kártevő faj populációja ellen a VEAB területén"

"A mikrobiológiai védekezési módszer kilátásai a balatoni szunyogpopulációk gyéritésében"

"Toxikus anyagok fiziológiai és biokémiai hatásmechanizmusának vizsgálata a VEAB régióban rendelkezésre álló feltételekkel"

"Védekezési eljárás kidolgozása toleráns vagy rezisztens gyomnövények irtására a VEAB régióban"

"Szántóföldi, kertészeti, erdészeti kultúrák gyomosodási viszonyainak tanulmányozása a VEAB régióban"

"A Balaton vízminőség változásának hatása valamely növény vagy állatfaj populációira"

Beküldési határidő: 1984. szeptember 15.

A szakbizottság témát nem határoz meg, annak megválasztását a pályázókra bizza.

Beküldési határidő: 1985. szeptember 15.

Pályadíjak

I. díj	12 000,-Ft
II. díj	8 000,-Ft
III. díj	6 000,-Ft

ERDÉSZETI SZAKBIZOTTSÁG

"A VEAB régió sebzett tájainak, kopárjainak és bányaműveléssel rombolt területeinek rekultiválása"

"Alacsonyértékű faválasztékok hasznosítása a fafeldolgozó iparban"

"Hazai fafajok kémiai összetételének hatása a továbbfeldolgozásra"

"A környezet változásának hatása a vadgazdálkodásra"

"A vadgazdálkodási ágazatban, ill. munkakörben foglalkoztatott alkalmazottak és fizikai dolgozók szociológiai helyzetének elemzése"

Beküldési határidő: 1984. szeptember 15.

"Az erdészeti biomassa-termelés kérdései a VEAB régióban"

"Az erdészeti szaporítóanyag-termelés fejlesztése a VEAB régióban"

"A fakitermelés és anyagmozgatási rendszerek komplex vizsgálata a VEAB régióban"

"A gyökérszimbionta mikroszervezetek szerepe az erdei fák táplálkozásában"

"A környezet változásának hatása az erdőgazdálkodásra a VEAB valamely tájában"

"A vadgazdálkodási ágazatban ill. munkakörben foglalkoztatott alkalmazottak és fizikai dolgozók szociális helyzetének elemzése"

"Hengeres faanyag kiváltása összetett tartó-szerkezetekkel"

"Állványbutorok szilárdsági tervezése számítógépes módszerrel"

"Különleges tulajdonságu falemezek gyártása hazai alapanyag-bázison"

Beküldési határidő: 1985. szeptember 15.

Pályadíjak

I. díj	12 000,-Ft
II. díj	8 000,-Ft
III. díj	6 000,- Ft

JOGTUDOMÁNYI SZAKBIZOTTSÁG

"A nemzetközi környezetvédelmi jog"

"A számítástechnikának az államigazgatási jog területén való alkalmazási lehetőségei"

"A tanácsi demokrácia gyakorlásának kérdései"

"A városkörnyéki tanácsirányítási rendszer továbbfejlesztésének lehetőségei"

Beküldési határidő: 1984. szeptember 15.

"A képviselő, a demokrácia, a helyi önállóság érvényesülése az államigazgatásban"

"A közigazgatás átszervezésével kapcsolatos új munkamódszerek alkalmazásának gyakorlata és javaslatok a tevékenység továbbfejlesztésére"

"A környezetvédelem szankciórendszerének hatékonysága, a változások nyomonkövetése különös tekintettel a bírósági ítélkezésre"

"A büntetőbíróság által elítélt személyek utógondozásának elméleti és gyakorlati kérdései"

"A tanácsi intézményirányítás időszakos kérdései"

Beküldési határidő: 1985. szeptember 15.

Pályadíjak

I. díj	12 000,-Ft
II. díj	8 000,-Ft
III. díj	6 000,- Ft

KÉMIAI SZAKBIZOTTSÁG

"A műtrágyázás és a termésminőség összefüggései"

"Új növényvédőszer bevezetése a mezőgazdaságban"

"A szuszpenziós műtrágyák agrotechnikai kérdései"

"Kis energiaigényű szelektív elválasztási műveletek kutatása vagy technológiai hasznosítása terén elért eredmények"

"Hatékony, automatikus elemzési módszerek és műszerek kifejlesztése termékvizsgálatokra, minőségellenőrzésre"

"Csővezetékek korrózió elleni védelme hazai gyártmányú szigetelőanyag-rendszerekkel"

"Intermedieripari hulladékok, másodnyersanyagok /foszforössav, metil-klorid, diklór-ecetsav, cinkiszap/ hasznosítása és gazdaságos felhasználása"

"Folyamatos, intenzív reaktortípus kidolgozása nagy sűrűségkülönbségű folyadék-folyadék, gáz-folyadék fázisu komponensek reakcióinak kivitelére"

"Alakfelismerési számítási módszerek alkalmazása az élelmiszerek, mezőgazdasági termékek eredetének /hamisításának/ felismerésére"

"A levegőt szennyező ipari eredetű anyagok ártalmatlanítása, visszanyerése vagy regenerálása, továbbá felhasználása"

"Atomerőművi hulladékok feldolgozása környezetszennyező hatásuk megszüntetésére"

"Vegyi anyagokkal szennyezett talajok vizsgálata, hatástalanítása, kezelése, az ártalmatlanítás eredményeinek értékelése"

"Különleges ipari követelmények ellátására szolgáló műszaki gumitermékek fejlesztése"

Beküldési határidő: 1984. szeptember 15.

"A folyékony műtrágyázás összefoglaló agronómiai értékelése"

"Regulátorok alkalmazása a gyümölcstermesztésben"

"Műszaki gumitermékek fejlesztése és alkalmazása vegyipari, illetve kőolajipari berendezésekhez"

"Kis energiaigényű, szelektív elválasztási műveletek kutatása vagy alkalmazása terén elért eredmények"

"A korrózióvédelem bármely területén elért kutatási-fejlesztési eredmények"

Beküldési határidő: 1985. szeptember 15.

Pályadíjak

I. díj	12 000,-Ft
II. díj	8 000,-Ft
III. díj	6 000,-Ft

MŰSZAKI SZAKBIZOTTSÁG

"Az öntödei tűzállóanyag-igény megoldási lehetőségei a hazai ásványvagyon felhasználásával"

"A vibrációs technológiák alkalmazásának lehetősége a régió területén"

Beküldési határidő: 1984. szeptember 15.

"Természetes és mesterséges radioaktív sugárzási szint mérése a Dunántúlon"

"Hőcserélők intenzifikálása, különös tekintettel a lerakódások meggátlására"

"Ipari vagy mezőgazdasági melléktermékek gazdaságos hasznosítása /konkrét termékre/"

"Szippantott fekáliás szennyvizek kezelése"

"Hatékony hulladékhő hasznosítást eredményező eljárás kidolgozása /adott, konkrét esetben/"

"Üstmetallurgiai módszerek alkalmazása az acélok tulajdonságainak javítására"

Beküldési határidő: 1985. szeptember 15.

Pályadíjak

I. díj	12 000,-Ft
II. díj	8 000,-Ft
III. díj	6 000,- Ft

ORVOSTUDOMÁNYI SZAKBIZOTTSÁG

"Valamely veleszületett rendellenesség gyakorisága a VEAB területén /egy vagy több megyére vonatkozó feldolgozás/"

"Ujabb méréselvek és diagnosztikai eljárások a különféle szervek ischaemiás kórfolyamatának pontosított jellemzésére"

"A nyomelemek különféle méréstechnikával történő vizsgálata az egészségügy különböző területein"

"A klinikai hatás és az aktuális gyógyszer-szint egybevetésére irányuló kliniko-farmakológiai vizsgálatok /különös tekintettel az időbeliség és dózis-hatás összefüggés elemzésére/"

"Az ischaemiás szivbetegségek rehabilitációja"

"Valamely haemotológiai betegség klinikumának és kezelésének feldolgozása"

"Valamely daganatos betegség klinikumának és kezelésének feldolgozása"

Beküldési határidő: 1984. szeptember 15.

A szakbizottság témát nem határoz meg, annak megválasztását a pályázókra bizza.

Beküldési határidő: 1985. szeptember 15.

Pályadíjak

I. díj	12 000,-Ft
II. díj	8 000,-Ft
III. díj	6 000,-Ft

SZÁMÍTÁSTECHNIKAI ÉS RENDSZERELMÉLETI SZAKBIZOTTSÁG

"A rendszerelmélet és az új számítástechnikai eredmények alkalmazása gyakorlati feladatok megoldásában"

"Kis- és közepes méretű hazai számítástechnikai eszközök hardware és software fejlesztése, hatékonyságuk fokozása érdekében"

"Szervezeti tartalékok feltárása az iparvállalatoknál /módszerismertetés és gyakorlati megoldás/ a VEAB területén"

"Az államigazgatást és az iparvállalatokat egyaránt szolgáló információrendszer szervezése a VEAB területén"

Beküldési határidő: 1984. szeptember 15.

A szakbizottság témát nem határoz meg, annak megválasztását a pályázókra bizza.

Beküldési határidő: 1985. szeptember 15.

Pályadíjak

I. díj	12 000,-Ft
II. díj	8 000,-Ft
III. díj	6 000,- Ft

TÁRSADALOMTUDOMÁNYI SZAKBIZOTTSÁG

"Eszmetörténeti vizsgálatok a VEAB területén"

"Alsó-, közép- és felsőfoku oktatási intézmények tanulóinak szabadidős szokásai a VEAB régió területén"

"Vizsgálatok az iskolai munka tartalmi korszerűsítésének köréből"

"A szocialista életmód és tudat változásai konkrét elemzések alapján"

"Munkásművelődéstörténeti hagyományok"

"Regionális nyelvi vizsgálatok"

"Vizsgálatok a könyvtári munka hatékonyságának köréből"

"A közgazdasági szabályozó rendszerünk és hatékonyság összefüggései"

"A környezetvédelem filozófiai problémái"

"A nemzetközi kapcsolatok és az ideológiai harc elméleti, gyakorlati kérdései"

"A propaganda pártalapszervezeti irányításának elvei és módszerei"

"Audio-vizuális ismerethordozók szakanyagának elkészítése és alkalmazása a filozófia, a politikai gazdaságtan és a nemzetközi, illetve a magyar munkásmozgalom története oktatáshoz"

"A hivatásra, pályaérettségre nevelés és pályaalkalmasság"

"Élő nyelvi vizsgálatok a VEAB régióban"

"A nyelvjárási alaprétegek feltárása a VEAB régióban"

"Földrajzi és szociológiai normák tükröződése a nyelvhasználatban a VEAB régióban"

"A régióban élő nemzetiségek kétnyelvűségének kutatása"

"A regionális együttműködés lehetőségei a könyvtári tájékoztató munkában, valamint a munkamegosztáson alapuló gyűjteményfejlesztésben és dokumentummegőrzési kötelezettségben"

"A kettős funkciójú könyvtárak működési rendje, gyűjtemény-fejlesztése, szolgáltatásai"

"A nemzetiségek könyvtári ellátásának tapasztalatai az észak-dunántúli régióban"

"A könyvtári szolgálat kiterjesztésének lehetőségei egy adott könyvtár vonzáskörzetében /életkor, foglalkozás, hátrányos helyzetű rétegek, stb. vonatkozásában/"

"Az olvasói létszám- és szokások alakulásának tapasztalatai egy-egy könyvtártípusban /adott településen/, az utolsó 5 évben"

"A helytörténeti irodalom feltárásának jelentősége egy-egy megye területén. /A központi nyilvántartás létrehozásának lehetősége/"

"A helyismereti dokumentumok fénylyukkártyán történő feltárása, tárgyszórendszerének kialakítása"

"A helyi vonatkozású plakátok és aprónyomtatványok feltárásának szükségessége, illetve módszerei a megyei könyvtárakban"

Beküldési határidő: 1984. szeptember 15.

"A szocializmus-kép jellemzői és propaganda feladatai /valamely megye tapasztalatai alapján/"

"A szocialista gazdaság lenini elvei és a magyar fejlődés /valamely megye gyakorlata alapján/"

Beküldési határidő: 1985. szeptember 15.

Pályadíjak

I. díj	12 000,-Ft
II. díj	8 000,-Ft
III. díj	6 000,- Ft

TÖRTÉNELMI SZAKBIZOTTSÁG

"A Balaton-part településhálózatának története, üdülőtelepek kialakulása"

"Iparrégészeti leletek archaeometriai vizsgálatairól /konkrét vizsgálat, eredménnyel/"

"Egy iparág /mesterség/ története Magyarországon, régészeti leletek alapján"

"Eredmények és lehetőségek a hazai vas- fémtörténet kutatásában, elsősorban természettudományos-műszaki szempontból"

"Munkadalok a Dunántulon"

"Zenepedagógiai kísérletek"

"A dunántuli verbunkos zene"

"Zenei intézmény- illetve városmonográfiák"

Beküldési határidő: 1984. szeptember 15.

A szakbizottság témát nem határoz meg, annak megválasztását a pályázókra bizza.

Beküldési határidő: 1985. szeptember 15.

Pályadíjak

I. díj	12 000,-Ft
II. díj	8 000,-Ft
III. díj	6 000,- Ft

KÖRNYEZETVÉDELMI- ÉS TÁJHASZNOSÍTÁSI KOORDINÁCIÓS TANÁCS

"Balaton - Bakony táj elméleti és alkalmazott környezetvédelmi jellegű kutatása"

"A szigetközi vizierőmű által okozott változások vizsgálata"

"A Fertő-tónak és környezetének védelmével kapcsolatos kutatások"

"A Balatonnal és környezetével kapcsolatos alap- és alkalmazott kutatások eredményei"

Beküldési határidő: 1984. szeptember 15.

"A környezeti tényezők egészségügyi hatásai"

"Macrolepidentorológiai kutatások a Fertő-tó Bioszféra Rezervátumban"

"A védelemre szoruló növénytaxonok jegyzéke a régió egy természetvédelmi területének vagy tájvédelmi körzetének botanikai Vörös Könyve /az 1982. évi 5. tvr. szellemében/"

"Természetvédelmi emlékek kataszterének elkészítése a VEAB régió valamelyik tájegységében"

"Inszezticid szunyogirtás környezetvédelmi vonatkozásai 1984"

"Növényvédőszer maradványok és göngyölegek égetése következtében keletkező termékek környezetkárosító hatásának vizsgálata 1984, 1985"

"Balatoni iszapkotráshoz során keletkező zagyterek hasznosítási módjának kidolgozása 1984, 1985"

"Természetvédelmi érdekekkel összehangolt vizü-
gyi beavatkozás módszerének kidolgozása a Ve-
lencei-tavi Madárrezervátumban"

"A biopreparátumok jelentősége környezetvédel-
mi szempontból, a kémiai növényvédelemmel szem-
ben 1984, 1985"

Beküldési határidő: 1985. szeptember 15.

Pályadíjak

I. díj	12 000,-Ft
II. díj	8 000,-Ft
III. díj	6 000,- Ft

**A VEAB ÉS FEJÉR MEGYE TANÁCSÁNAK KÖZÖSEN
MEGHIRDETETT PÁLYÁZATAI**

"Mezőföld népvándorláskori településtörténete"

"Mezőföld településtörténete a XVIII-XX. században"

"A termelési rendszerek szerepe a tudományos eredmények hasznosításában"

"Az előrejelzésen alapuló integrált növényvédelem üzemi alkalmazásának hatása a mezőgazdasági termelés hatékonyságára"

"A növényvédelmi és agrokémiai szakmai propaganda szerepe a kisárutermelésben, háztáji gazdálkodásban"

"Az intenzív művelés, tápelemgazdálkodás hatása a talajra, mint termelési potenciálra"

"Környezetkimélő mezőgazdasági technológiák kialakítása a Velencei-tavi üdülőkörzetben"

"Számítógép alkalmazásának lehetőségei a mezőgazdasági üzemek termelés-irányításában"

"Az intenzív gyepgazdálkodás lehetőségei Fejér megyében"

"A mezőgazdaságban alkalmazott műtrágyák hatása az élővizekre"

"A dolgozók aktív, alkotó részvétele a gazdasági feladatok megoldásában a Fejér megyei Építőipari Vállalatnál"

"A népfrontmozgalom története Fejér megyében"

"A politikai hatalom és a politikai rendszer a 80-as években. Az államhatalmi és az államigazgatási szervek korszerűsítésének szükségessége és lehetőségei Magyarországon"

"A kibernetika és az emberi tudat kölcsönhatása - különös tekintettel a felgyorsult technikai fejlődésre - a társadalomra gyakorolt hatása"

"A személyiség fejlődésére ható tényezők változása hazánk fejlődésének jelenlegi szakaszában"

"A propagandisták pedagógiai és pszichológiai képzési rendszerének fejlődése"

"Az információs rendszer szerepe a termelés-irányításban"

"Az MSzMP oktatási igazgatóságok könyvtárainak helye és szerepe az intézmények életében, munkájában"

"Tőkés importból származó növényvédő- és gyomirtószeres kiváltásai hazai, illetve szocialista gyártmányú termékekkel"

"Az energiatakarékos talajművelés lehetőségei, szerepe, jelentősége"

"Olcsóbb, energiatakarékos sertéstartó épületek kialakítása"

"Kisebb teljesítményű huspépelőállító gépsor kialakítása állati hulladékfeldolgozásra"

"A tanácsi hatósági munka irányításának, ellenőrzésének és értékelésének módszerei"

"A közigazgatás fejlesztésének lehetőségei"

"A népességnylvántartás területi alrendszerei kialakításának perspektívája 1985-ig"

"A központi és területi népességnylvántartás adatszolgáltatása a jelenlegi és bővített adat-tartalom mellett"

Beküldési határidő: 1984. szeptember 15.

"Családi házak, építési rendszerek, az Alba Regia házak tapasztalatai felhasználásával"

"MAN dugattyu gyártásának metallurgiai-fém-tani alapjai"

"Alumínium-fólia felhasználási tulajdonságok alakulása a gyártástechnológiai paraméterek függvényében"

"Az alumínium és ötvözetéből öntött tuskók hengerléséhez rendelkezésre álló meleghenger-sor görgősorának vezérlése"

"Kishőmérsékletű vaskohászati hulladékhők mező-gazdasági hasznosítása"

"Bronzkori településtörténet a Mezőföldön"

"A családi nevelés és az óvodai nevelés kölcsönhatása a gyermek személyiségének fejlődésére"

"A munkára nevelés az iskolában és a családban"

"A közművelődés és az iskola kapcsolata"

"Történelmi korszak a helyi sajtó tükrében"

"Községtörténeti monográfiák"

"Felszabadulásunk 40. évfordulójára:

- A koalíciós politika érvényesülésének bemutatása egy-egy Fejér megyei településen"

"A Mezőföld, mint táji, történeti egység"

"A párt újjászervezése és a politikai konszolidáció végrehajtása Dunaujvárosban /1956-1957/"

"Vállalati készletpolitika és készletgazdálkodás hatékonyságának vizsgálata"

"A jövedelemérdekeltségű üzemeltetés hatásai a vállalat eszköz-, költség- és nyereséggazdálkodásra"

"Az öntözés fejlesztésének lehetőségei Fejér megyében"

"Elsavanyodás megakadályozásának lehetőségei Fejér megye talajain"

"Az inotai erőművi pernye melléktermék utépitésben történő alkalmazásának lehetőségei"

"Székesfehérvár szennyvizelvezetésének és tisztaságának megoldása, a szennyvizből kinyerhető értékes anyagok kitermelésével"

"Székesfehérvár város közigazgatási szervezetének alakulása a századfordulótól napjainkig"

Beküldési határidő: 1985. szeptember 15.

Pályadíjak

I. díj 6000,- Ft

II. díj 4000,- Ft

**A VEAB ÉS GYŐR-SOPRON MEGYE TANÁCSÁNAK
KÖZÖSEN MEGHIRDETETT PÁLYÁZATAI**

"Az üzemi felnőtt képzési formák korszerűsítése. A szakoktatás fejlesztése"

"A munkások értékszemléletének alakulása"

"Regionális hulladékbörze szervezeti és információ rendszerének kialakítása, gépi feldolgozás lehetőségének megvizsgálásával"

"A gazdasági társulások tevékenységének hatása a mezőgazdaság fejlődésére"

"A lakosságot érő ólomterhelés jelentősége"

"A veleszületett rendellenességek szerepe Győr-Sopron megye csecsemőhalálozásában"

"A városkörnyékiség elméleti és gyakorlati kérdései"

"Veszélyes hulladékok újrahasznosítása a táplálékláncon keresztül"

Beküldési határidő: 1985. szeptember 15.

Pályadíjak

I. díj 6000,- Ft

II. díj 4000,- Ft

A VEAB ÉS KOMÁROM MEGYE TANÁCSÁNAK KÖZÖSEN MEGHIRDETETT PÁLYÁZATAI

"A széntermelés gépesítésének hatása a szén használati értékére. A használati érték csökkenése ellensúlyozásának időszerű feladatai és megoldási lehetőségei"

"Mélyművelésű bányák szelektív riasztási rendszerének megoldása. Fő bányaveszélyek esetére a veszély jellegét és az érintett területeket megkülönböztető jelzési és riasztási rendszer"

"A szellőztetés szabályozása nagykiterjedésű, mély bányákban. Összetett szellőztetési rendszerekben a rövid idő alatt lejátszódó változások érzékelésére és kiegyenlítésére alkalmas szabályozás"

"A szénbánya vállalatok termelési módszerének korszerűsítése. Az iparági irányítás változásaihoz igazodó hosszú- és középtávu, valamint éves tervezés feladatai és módszerei"

"A munkahelyi termelőberendezések kihasználásának javítása. Az extenzív és intenzív kihasználás foka növelésének szükségessége, lehetőségei és módszerei adott vállalatban belül, illetve a vállalatok közötti együttműködés keretei között"

"Korszerű porkoksz-gyártási eljárások vizsgálata hazai megvalósítás szempontjából"

"A másodlagos nyersanyag-források feltárására folytatott tevékenység eredményei, tapasztalatai Komárom megyében"

"Hulladékok, maradványtermékek hasznosításának újabb lehetőségei a mezőgazdaság egyes ágazataiban"

"A szarvasmarhaágazat rentabilitását javító lehetőségek"

"A korszerű takarmánytermesztés - rét-, legelőgazdálkodás - megvalósításának módozatai"

"Fénycsapdák a növényvédelmi előrejelzés szolgálatában"

"Ipari, mezőgazdasági és kommunális hulladékok hasznosításának lehetőségei"

"Gazdasági érdekeltség a hulladékanyagok és melléktermékek ártalmatlanításában és hasznosításában"

"A zöldség- és gyümölcs termesztése és forgalmazása a kedvezőtlen adottságok mellett"

"Komárom megye gazdasági egységeinek együttműködési lehetőségei a nem rubel elszámolású export növelésében"

"A vállalati szervezetek korszerűsítése, különös tekintettel a versenyképességre"

"A közlekedési vállalatok belső irányítási és érdekeltségi rendszerének korszerűsítése"

"A területfejlesztés közgazdasági kérdései"

"A megye idegenforgalmi koncepciója"

"A megye munkásmozgalma a századfordulótól a szocialista termelési viszonyok győzelméig./A feldolgozás kiterjedhet egy szűkebb időszakra, illetve mozgalomra a megyében, vagy egy településen/"

"A falu arculatának változásai a fejlett szocialista társadalom építésének időszakában"

"Az életmód és tudat változásai"

"A környezetvédelmi oktatás, nevelés az általános és középiskolákban"

"Az ismeretterjesztés személyiségformáló szerepe"

"A kistélepi mvelőési szokások, a fejlesztés lehetőségei"

"A számítástechnika alkalmazása az oktatásban"

"A progresszív betegellátás rendszerének megvalósítási lehetőségei"

"Gondozási feladatok alkoholizmussal és elmebetegséggel kapcsolatban"

"A mezőgazdaság kemizálásával kapcsolatos egészségkárosodások"

"Népgyógyászatból fejlődő tudományos therápiák"

"A foglalkozási bőrbetegségeket okozó anyagok vizsgálata, a megelőzés lehetőségei"

"A vármegyei közjóléti szervezetek tevékenysége Komárom megyében"

"Az Almásfüzitői Timföldgyár története"

Beküldési határidő: 1984. szeptember 15.

"A tanácsi testületek és szakigazgatási szervek munkamódszere, munkastilusa Komárom megyében"

"Komárom megye iparszerkezetének helyzete és várható alakulása az ezredfordulóig"

"Az új vállalkozási formák beillesztése Komárom megye gazdaságában, különös tekintettel az önálló jogi személyiségű formákra"

"A biotechnika, elektronika, robottechnika fejlesztési irányokhoz kapcsolódó integrációs lehetőségek Komárom megye gazdálkodó egységeinél"

"A termelési volumen növelés és az alkalmazott technológia, valamint a fejlesztési lehetőségek összefüggésének gazdaságossági vizsgálata a Komárom megyei téglagyáraknál"

"A városiasodás eddigi folyamata, a vonzási szerep és a várossá váláshoz szükséges fejlesztési igények a megyei irányítás alá tartozó nagyközségekben /Kisbér, Bábolna, Nyergesujfalu, Lábátlan/"

"A költségvetési számítógépes feldolgozás adatainak gyakorlati hasznosíthatósága a gazdálkodó szervezeteknél"

"A munkáséletmód alakulása Komárom megye területén a XX. század első felében"

"Esztergom vm. oktatásügye a XIX. század elején"

"Tata és Tóváros a XIX. század második felében"

"Esztergom a középkorban"

"Veszélyes hulladéknak minősülő növényvédőszeres göngyölegek újrahasznosítása, illetve ártalmatlanítása"

"Szálas- és tömegtakarmánytermesztés fejlesztésének lehetőségei Komárom megyében"

"A nagymarosi vízlépcső és a Duna-rendezés gazdasági hatásai Komárom megyében. Az előnyök kihasználásához kapcsolódó megyei és helyi intézkedések"

"A községi lakosság összetétele, jellemzői Komárom megyében"

"A városi lakosság összetétele, jellemzői Komárom megyében"

"A lakosság egyéni fogyasztási szerkezetének alakulása Komárom megyében"

"Módszer a deviáns irányu fejlődés által veszélyeztetett 14-18 éves fiatalok csoportjainak reszocializálására"

Beküldési határidő: 1985. szeptember 15.

Pályadíjak

I. díj 6000,- Ft

II. díj 4000,- Ft

**A VEAB ÉS VAS MEGYE TANÁCSÁNAK KÖZÖSEN
MEGHIRDETETT PÁLYÁZATAI**

"Vegyszerekkel szennyezett takarmányok magzat-
károsító hatása az állattenyésztésben"

"Ipari hulladék mint nyersanyag-bázis"

"A talajlakó kártevők elleni védekezés két év-
tizedes tapasztalatai Vas megyében, különös te-
kintettel a környezetvédelemre"

"A sárvári gyógyvizzből lepárolt só gyógyító ha-
tása"

"Az olajtökmag termelés technológiája"

"A gastrointestinalis tumorok morbiditásának a-
lakulása"

"Traumás fül-orr-gégészeti sérülések előfordu-
lása és ellátása a kórházak fül-orr-gége osztá-
lyain"

"Az alkoholizmus psychoe-szociális háttere"

"Az anaesthesiológiai és intenzív betegellátás
iatrogén fertőzéseinek gyakorlati jelentősége
Vas megyében"

"Az alsótagozatos testnevelés tagozatos osztá-
lyok működésének tapasztalatai"

"A népfrontmozgalom története Vas megyében"

"A Horthy-korszak kulturpolitikájának érvé-
nyesülése a megye vagy egy város területén"

"A helytörténeti irodalom feltárásának jelen-
tősége a megye területén /központi nyilvántar-
tás létrehozásának lehetőségei/"

"A társadalom és a természeti környezet dialektikájának érvényesítése az oktató-nevelő munkában"

"Az integrált közoktatási, közművelődési központok tapasztalatainak elemzése, gyakorlatának továbbfejlesztése"

Beküldési határidő: 1984. szeptember 15.

"A helyi tanácsok önállóságának helyzete a költségvetési gazdálkodást illetően; az önállóság fejlesztésének kívánatos és lehetséges irányai, az irányító szervek szerepe a helyi önállóság növelésében"

"Adatok a Vas megyében élő szlovénység történetéhez - 1945-1949-ig"

"A közigazgatás története 1945-től az első tanácstörvényig"

"Települések új szerepkörben /új városok, körzetközpontok, nagyközségek kapcsolatrendszere a vonzáskörzettel/"

"A Rába-menti terület idegenforgalmi hasznosítása"

"Nyugat-dunántúlon élő nemzetiségek nyelvének és történetének kutatása"

"A Nyugat-dunántúli horvát nemzetiség néprajzána története 1984-ig"

"Vas megye művelődéstörténete 1945 és 1948 között"

"Vas megye cigánylakosságának társadalmi beilleszkedése, a társadalmi beilleszkedést fékező társadalmi tényezők"

Beküldési határidő: 1985. szeptember 15.

Pályadíjak;

I. díj 6000,- Ft;

II. díj 4000,- Ft;

**A VEAB ÉS VESZPRÉM MEGYE TANÁCSÁNAK KÖZÖSEN
MEGHIRDETETT PÁLYÁZATAI**

"Ipari és mezőgazdasági hulladékok, melléktermékek hasznosítása. Az importcsökkentés lehetőségei a vegyipari üzemekben"

"Meddőhányók, salakterek, felhagyott külszíni fejtések rekultivációja"

"Hatékony módszer a vörösiszap, mint melléktermék tárolására"

"Minőségbiztosítási rendszer kialakítása az alumíniumiparban"

"A folyékony műtrágya előállításának és felhasználásának gazdaságos megoldásának lehetőségei"

"Hazai vízkezelő segédanyagok használata a korróziós károk csökkentésére, az üzemeltetés biztonságának növelésére"

"Emittált aminoklórtriazinok termőtalajokba való migrációja és lebomlási folyamatainak vizsgálata, különös tekintettel a képződött metabolitok fitotoxicitására"

"Hazai intermedier bázison alapuló peszticid előállításának lehetőségei"

"Állami vállalat belső irányítási rendszerének korszerűsítése az alkalmazkodó képesség javítására"

"Az energiafelhasználás csökkentésének lehetőségei ipari illetve mezőgazdasági nagyüzemeknél, különös tekintettel a folyékony szénhidrogénekre"

"Az energiafelhasználás csökkentésének lehetőségei az állattenyésztésben"

"Állami vállalat belső irányítási rendszerének korszerűsítése az alkalmazkodó képesség javítására"

"Az energiafelhasználás csökkentésének lehetőségei ipari illetve mezőgazdasági nagyüzemeknél, különös tekintettel a folyékony szénhidrogénekre"

"Az energiafelhasználás csökkentésének lehetőségei az állattenyésztésben"

"A minőségi borászat kialakításának lehetőségei"

"A jövedelmező husmarha-tartás kialakításának feltételei"

"Társulások, közös vállalkozások kialakításának lehetőségei a megyei ipari és mezőgazdasági nagyüzemek között"

"Az egységcsomagos külszíni és föld alatti anyagmozgatás gépesítése a bányászatban"

"A csapágymelegedés folyamatos, üzembiztos mérése a bányagépek hajtóműveiben"

"A versenyárrendszer gyakorlati alkalmazása a kivitelező építőiparban"

"A kisvállalkozások szerepe a nagyüzemi termelésben"

"A tudományos intézmények műszereinek jobb felhasználása"

"A kutatók mobilitását befolyásoló tényezők vizsgálata"

Beküldési határidő: 1984. szeptember 15.

"Veszprém megye tudományos közéletének helyzete és fejlesztésének lehetőségei, főbb tenivalói"

"A beruházáspolitikai érvényesülése a vállalati beruházási gyakorlatban, különös tekintettel Veszprém megyére"

"Vegyésszmérnök-képzés és társadalmi tényezők"

"A szocialista építés négy évtizede /a pályázat foglalkozhat egy-egy szűkebb terület, népgazdasági ág, stb. fejlődésével regionális és megyei viszonylatban/"

"Az ipari szervezeteknél működő új vállalkozási formák néhány társadalmi kérdése"

"A kutatási eredmények gyakorlati alkalmazásának tapasztalatai és feladatai a jelenlegi gazdasági körülmények között"

"Politikai eszmék, pártok, mozgalmak a két világháború közötti időszakban Veszprém megyében"

"A tehetséggondozás pedagógiai rendszere, kiépítésének megyei lehetőségei és feladatai"

"A tanulók erkölcs-politikai-világnézeti nevelésének összehangolása a családi, társadalmi hatásokkal"

"A közoktatási és közművelődési intézmények együttműködésének tartalmi és módszertani kérdései"

"A területi munkakerőgazdálkodás feladatai, lehetőségei és eszközei a 80-as évek gazdaság-és foglalkoztatáspolitikai céljai megvalósításában az élőmunkával történő gazdálkodás útján, a demográfiai adottságok tükrében"

"A személyi és jövedelemadóztatás elméleti és gyakorlati rendszere"

"Módszerek kidolgozása a teljes körű lakosság-szűréshez, valamint a különböző szűrések összehangolásához"

Beküldési határidő: 1985. szeptember 15.

Pályadíjak

I. díj 6000,- Ft

II. díj 4000,- Ft

**A VEAB ÉS ZALA MEGYE TANÁCSÁNAK KÖZÖSEN
MEGHIRDETETT PÁLYÁZATAI**

"A községek és kistelepülések ellátásának optimális megoldási lehetőségei, az ellátási felelősség és nyereségérdekeltség összhangja alapján"

"Egyéb energiaforrások /víz-, szél-napenergia/ hasznosítási lehetőségei"

"Egy termelészövetkezet monográfiája"

"A mezőgazdasági termelészövetkezetek nem mezőgazdasági jellegű tevékenységének átfogó elemzése"

"A gazdasági igények és a szakmunkásképzés összefüggései a gyártmányszerkezet korszerűsítése tükrében"

"A tankötelezettségi törvény megvalósításának tapasztalatai"

"A művelődési hátrányokat enyhítő komplex pedagógiai megoldások"

"Az értelmiség műveltségközvetítő szerepe"

"A korszerű szemléltetés helye és szerepe a tömegpolitikai munkában"

"A folyamatos tanulást ösztönző pedagógiai módszerek és formák alkalmazásának lehetőségei a marxizmus-leninizmus esti egyetemi képzésben"

Beküldési határidő: 1984. szeptember 15.

"A téliálma minőségét befolyásoló tényezők feltárása Zala megyében. A minőségjavítás lehetőségei"

"A Balaton nyugati vízgyűjtő területén alkalmazható környezet- és vízvédelmi feladatokat is figyelembe vevő nagyüzemi termelési technológia kidolgozása és hatásának vizsgálata a térségben működő mezőgazdasági üzemek gazdálkodásának eredményességére"

"Tartósan alacsony hatékonysággal gazdálkodó termelészövetkezetek jövedelmező gazdálkodásának feltételrendszere Zala megyében"

"Környezetvédelem általános, területi, illetve üzemi szintű feladatai /különös tekintettel a Zala vízgyűjtőrendszerére, valamint az azt befolyásoló megoldatlan üzemi problémákra/"

"Zalaegerszeg rendezett tanácsu várossá minősítésének társadalmi-történeti körülményei /A rendezett tanácsu várossá válás 100. évfordulójához kötődően/"

"A vezetői munka hatékonyságát, színvonalát javító új, korszerű vezetési módszerek alkalmazása a megye iparában"

"Innovációs, műszaki fejlesztési feladatok a számítástechnika, mikroelektronika bevezetésére, alkalmazásának elterjesztésére a megye gazdaságában/ gyártás, alkalmazási feltételek/"

"Kis készletű földgázelőfordulások hasznosítási lehetőségei"

"Geotermikus energia hasznosítási lehetőségei"

Beküldési határidő: 1985. szeptember 15.

Pályadíjak

I. díj 6000,- Ft

II. díj 4000,- Ft

